आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला मन्त्रालय
धनगढी, कैलाली
२०७९, कार्तिक

प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७९ को दफा २५ (४) को व्यवस्था बमोजिम प्रकाशित

बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

प्रकाशकः

प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला मन्त्रालय

सुदूरपश्चिम प्रदेश

आर्थिक वर्षः २०७८/७९

© प्रतिलिपि अधिकार

प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला मन्त्रालय

सुदूरपश्चिम प्रदेश

प्रकाशन मितिः कार्तिक, २०७९

मुद्रण प्रतिः

Email: moea@sudurpashchim.gov.np

URL: www.moeap.sudurpashchim.gov.np

फोनः ०९१-४२०१०७

प्राक्कथन

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको वार्षिक बजेट कार्यान्वयनको यथार्थ स्थिति, प्राप्त मुख्य उपलब्धिहरू, बेरुजुको अवस्था, चुनौती र खर्च लगायतका विवरणहरूलाई समेटी यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तिम चौमासिकबाट सुरु भई चालु आर्थिक वर्षको पहिलो ६ महिनासम्म पनि कोभिड-१९ कायमै रहेको, खरिद नियमावलीमा भएको संशोधन र निर्माण व्यवसायीहरूबाट गरिएको निर्माण होलिडे र निर्माण सामग्रीको उच्च मूल्यवृद्धि जस्ता कारणले प्रदेश सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेश सरकारबाट विनियोजन भएको रु. ३३ अर्ब ३८ करोड १३ लाख ४८ हजार मध्ये चालुतर्फ ६३.५३, पुँजीगततर्फ ७५.२२ गरी जम्मा ६८.८३ प्रतिशत बजेट खर्च र ९३.०३ प्रतिशतले स्रोत व्यवस्थापन भएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा रू. ३० अर्ब ३३ करोड ९४ लाख ५५ हजार विनियोजन भएकोमा चालुतर्फ ७२.०७ प्रतिशत र पुँजीगततर्फ ६७.६९ प्रतिशत समेत गरी जम्मा ६८.८१ प्रतिशत बजेट खर्च तथा १००.३७ प्रतिशत स्रोत व्यवस्थापन भएको थियो ।

सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, बजेट तर्जुमा, निकासा तथा खर्च, आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन, आन्तरिक नियन्त्रण तथा अन्य आर्थिक गतिविधिहरूलाई व्यवस्थित गरी समग्र बजेट प्रणाली र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई पारदर्शी, नतिजामूलक तथा उत्तरदायी बनाउन सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७९ जारी गरिएको छ। जसबाट बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन प्रकृया थप सरल, सहज, व्यवस्थित एवम् प्रभावकारी हुन गई निर्धारित समय, परिमाण, लागत र गुणस्तरमा आयोजना तथा कार्यक्रम सम्पन्न गर्न सघाउ पुग्ने देखिन्छ। सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाउन आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली तर्जुमाको प्रकृयामा रहेको छ।

अन्त्यमा, यो प्रतिवेदनका लागि आवश्यक तथ्याङ्क र सूचना उपलब्ध गराउने सबै मन्त्रालय तथा निकायका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यमा संलग्न हुनु हुने यस मन्त्रालयका सचिव लगायत सबै कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

प्रकाश रावल

(मन्त्री)

आर्थिक मामिला मन्त्रालय

मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सम्बन्धमा

१) प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमको वार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालय तथा निकायहरूको वित्तीय विवरण र वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति समावेश गरिएको छ।

२) सम्बन्धित मन्त्रालय, सचिवालय र निकायले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्क, प्रगति एवम् सोसँग सम्बन्धित विवरणका अतिरिक्त खर्चका सम्बन्धमा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयको खर्च व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचना प्रणालीबाट प्राप्त तथ्याङ्क समेतका आधारमा आय व्यय विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

३) प्रदेश गौरवका आयोजनाहरूको प्रगति विवरण पनि यस प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४) प्रदेश सरकारबाट गत आर्थिक वर्षमा स्थानीय तहहरूलाई प्रवाह गरिएको वित्तीय हस्तान्तरण (समानीकरण, समपूरक र विशेष अनुदान) को विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

५) सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार र सुदूरपश्चिम प्रदेशका ८८ वटा स्थानीय तहहरूको अहिलेसम्मको बेरुजुको अवस्था पनि यस प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ।

आर्थिक मामिला मन्त्रालय

सुदूरपश्चिम प्रदेश

विषयसूची

परिच्छेद - १ परिचय **१**
१.१ समीक्षाको पृष्ठभूमि र सीमा १
१.२ बजेट र कार्यान्वयन स्थिति १
१.२.१ नेपाल सरकारको बजेट र कार्यान्वयन अवस्था १
१.२.२ प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणाली र अवस्था २
१.२.२.१ प्रदेश सञ्चित कोष २
१.२.२.२ प्रदेश आन्तरिक ऋण ३
१.२.२.३ प्रदेश वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन ३
१.३ सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको हालसम्मको बेरुजुको अवस्था ३
१.३.१ अद्यावधिक बेरुजु ३
१.४ सुदूरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय तहको बेरुजु ४
परिच्छेद - २ बजेट खर्चको विश्लेषण **६**
२.१ वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्चको विवरण ६
२.२ मन्त्रालयगत खर्चको विवरण ७
२.३ स्रोतगत खर्चको विवरण ११
२.४ विगत आर्थिक वर्षको खर्चको तुलना १५
२.५ कार्यगत आधारमा खर्चको स्थिति १६
२.६ प्राथमिकताका आधारमा खर्चको स्थिति १८
२.७ रणनीतिक स्तम्भहरूको आधारमा खर्चको स्थिति १९
२.८ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा खर्च स्थिति १९
२.९ खर्च शीर्षकगतको स्थिति २०
परिच्छेद - ३ स्रोत व्यवस्थापन विश्लेषण **४४**
३.१ स्रोत व्यवस्थापन ४४
परिच्छेद - ४ अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण **४६**
४.१ प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण ४६
४.१.१ वित्तीय समानीकरण अनुदान ४६
४.१.२ सशर्त अनुदान ४६
४.१.३ विशेष अनुदान ४६
४.१.४ समपूरक अनुदान ४६
परिच्छेद - ५ वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण **४८**
परिच्छेद - ६ मन्त्रालयगत प्रगति विवरण **४९**
६.१ प्रदेश व्यवस्थापिका ४९
६.१.१ वित्तीय विवरण ४९

६.१.२ प्रमुख उपलब्धि ४९
६.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग ५०
६.२.१ वित्तीय विवरण ५०
६.२.२ प्रमुख उपलब्धि ५१
६.३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय ५९
६.३.१ वित्तीय विवरण ५९
६.३.२ प्रमुख उपलब्धि ५९
६.४. आर्थिक मामिला मन्त्रालय ६१
६.४.१ वित्तीय विवरण ६१
६.४.२ प्रमुख उपलब्धि ६१
६.५ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय ६४
६.५.१ वित्तीय विवरण ६४
६.५.२ प्रमुख उपलब्धि ६४
६.६ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय ७०
६.६.१ वित्तीय विवरण ७०
६.६.२ प्रमुख उपलब्धि ७०
६.७ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय ८०
६.७.१ वित्तीय विवरण ८०
६.७.२ प्रमुख उपलब्धि ८०
६.८ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय ८३
६.८.१ वित्तीय विवरण ८३
६.८.२ प्रमुख उपलब्धि ८३
६.९ सामाजिक विकास मन्त्रालय ८५
६.९.१ वित्तीय विवरण ८५
६.९.२ प्रमुख उपलब्धि ८६
६.१० प्रदेश नीति तथा योजना आयोग ११२
६.१०.१ वित्तीय विवरण ११२
६.१०.२ प्रमुख उपलब्धि ११३
परिच्छेद – ७ समस्या, चुनौती तथा भावी कार्यदिशा ११४
७.१ समस्या र चुनौती ११४
७.१.१ समस्याहरू ११४
७.१.२ चुनौतीहरू ११५
७.२ भावी कार्यदिशा ११६
अनुसूची–१ प्रदेश गौरवका आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था ११८

तालिकाहरूको सूची

तालिकाः १ सुदूरपश्चिम प्रदेशको हालसम्मको बेरुजु.. ३
तालिकाः २ सुदूरपश्चिम प्रदेशको अद्यावधिक बेरुजु ४
तालिकाः ३ सुदूरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय तहको बेरुजु ४
तालिकाः ४ बार्षिक बजेट विनियोजन र खर्च.. ६
तालिकाः ५ निकायगत विनियोजन र खर्च ७
तालिकाः ६ स्रोतगत खर्चको विवरण ११
तालिकाः ७ खर्चको तुलनात्मक विवरण... १५
तालिकाः ८ कार्यगत खर्चको विवरण १६
तालिकाः ९ प्राथमिकताका आधारमा खर्चको विवरण १८
तालिकाः १० रणनीतिक स्तम्भहरूको आधारमा खर्चको १९
तालिकाः ११ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा खर्चको विवरण १९
तालिकाः १२ शीर्षकगत खर्चको विवरण २१
तालिकाः १३ आ.व. २०७८/७९ को स्रोतको अनुमान र यथार्थ आय ४४
तालिकाः १४ प्रदेश व्यवस्थापिकाको समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण ४९
तालिकाः १५ प्रदेश लोक सेवा आयोगमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र वार्षिक खर्चको विवरण ५०
तालिकाः १६ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका स्वीकृत पाठ्यक्रमहरूको विवरण........ ५१
तालिकाः १७ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका विज्ञापन भएका पदहरूको विवरण.......५५
तालिकाः १८ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन सम्बन्धी कार्यको विवरण.. ५६
तालिकाः १९ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका प्रकाशित विज्ञापनको परीक्षा कार्यक्रमको विवरण..५७
तालिकाः २० मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ५९
तालिकाः २१ आर्थिक मामिला मन्त्रालयको खुद बजेट र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण ६१
तालिकाः २२ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ६४
तालिकाः २३ वन क्षेत्र तर्फका उपलब्धिको विवरण.. ६५
तालिकाः २४ भू संरक्षण क्षेत्र तर्फका उपलब्धि.. ६६
तालिकाः २५ पर्यटन क्षेत्र तर्फका उपलब्धि... ६७

तालिकाः २६ उद्योग दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी विवरण ६७
तालिकाः २७ उद्यमशिलता तालिमबाट लाभान्वित जनसंख्या विवरण ६८
तालिकाः २८ प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी विवरण ६८
तालिकाः २९ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ७०
तालिकाः ३० कृषि ज्ञान केन्द्रमार्फत संचालित मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमको प्रगति.. ७१
तालिकाः ३१ भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरू मार्फत संचालित मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमको प्रगति......................... ७२
तालिकाः ३२ आ.व. २०७८/७९ मा ब्लक विकास कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट र खर्चको अवस्था ७३
तालिकाः ३३ आ.व. २०७८/७९ मा ब्लक विकास कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट र खर्चको अवस्था ७३
तालिकाः ३४ कृषि तर्फ संचालित ब्लक विकास कार्यक्रम.. ७३
तालिकाः ३५ पशुपन्छी तथा मत्स्य तर्फ संचालित ब्लक विकास कार्यक्रम.................... ७४
तालिकाः ३६ कृषि ऋणको व्याज, भन्सार शुल्क तथा विद्युत महशुलमा अनुदान कार्यक्रम .. ७५
तालिकाः ३७ साना सिंचाई पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम.. ७५
तालिकाः ३८ जलवायु मैत्री नमुना गाउँ कार्यक्रम ७६
तालिकाः ३९ मुख्यमन्त्री एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम.. ७६
तालिकाः ४० कृषि उद्यमशिलता विकास कार्यक्रम.. ७७
तालिकाः ४१ अन्य कार्यक्रमहरूको विवरण ७८
तालिकाः ४२ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ८०
तालिकाः ४३ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको समीक्षा अवधिसम्मको वित्तीय विवरण ... ८३
तालिकाः ४४ समीक्षा अवधिमा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि........... ८३
तालिकाः ४५ सामाजिक विकास मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ८६
तालिकाः ४६ शिक्षा क्षेत्र तर्फका मुख्य मुख्य उपलव्धि ८६
तालिकाः ४७ उच्च शिक्षा तर्फ भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि.. ९०
तालिकाः ४८ सामाजिक विकास तर्फ भएका उपलब्धि ९२
तालिकाः ४९ स्वास्थ्य तर्फ भएका प्रमुख उपलव्धि.. ९७
तालिकाः ५० भाषा तथा संस्कृतितर्फ भएका उपलव्धि...१०४
तालिकाः ५१ खेलकुद तर्फ भएका उपलव्धि..१०४
तालिकाः ५२ युवा परिषद अन्तर्गत भएका उपलब्धि...१०६

तालिकाः ५३ श्रम तथा रोजगार १०८
तालिकाः ५४ सिप विकास तालिम अन्तर्गत नियमित तथा अपग्रेड तालिम सम्बन्धी विवरण ..१११
तालिकाः ५५ प्रदेश नीति तथा योजना आयोगलाई विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण ११२
तालिकाः ५६ प्रदेश सरकारबाट सुरु गरेका एवम् हाल कार्यान्वयनमा रहेका प्रदेश गौरवका सडक आयोजनाको विवरण.. ११८

चित्रहरूको सूची

चित्रः १ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सुदूरपश्चिम प्रदेशको बेरुजु प्रतिशत........................५
चित्रः २ कुल विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक अवस्था..६
चित्रः ३ मन्त्रालय/निकायगत खर्चको भार..११
चित्रः ४ आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को स्रोतगत खुद विनियोजन र खर्च.........................१४
चित्रः ५ वार्षिक विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक चार्ट..१६
चित्रः ६ स्रोत अनुमान र यथार्त आयको विवरण..४५

परिच्छेद - १
परिचय

१.१ समीक्षाको पृष्ठभूमि र सीमा

सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७९ को दफा २५ मा "बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको मूल्याङ्कन गरी आर्थिक मामिला मन्त्रालयले अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा सो अवधि समाप्त भएको चार महिनाभित्र राजस्व, खर्च र आयोजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान (समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदान) का साथै वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको अनुमान, प्राप्ति तथा परिचालनको यथार्थ विवरण, प्रदेश सरकारको नीति तथा बजेटमा समावेश भएका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन अवस्था र अन्य आवश्यक विवरणहरू सार्वजनिक गर्नुपर्ने" व्यवस्था बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा गरिएको छ। प्रस्तुत समीक्षामा आर्थिक वर्षको प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको स्थिति, मन्त्रालय तथा निकायगत खर्चको विवरण, मन्त्रालयहरूबाट कार्यान्वयनमा रहेका मुख्य-मुख्य कार्यक्रमको भौतिक र वित्तीय प्रगति, कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देखा परेका चुनौतीहरू, र आगामी दिनमा गर्नुपर्ने सुधारका क्षेत्रहरू समेतको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ। यसका साथै अघिल्ला दुई आर्थिक वर्षहरूको सोही अवधिको प्रगति विवरणसँग गत आर्थिक वर्षको प्रगतिलाई तुलना समेत गरिएको छ। वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण अन्तर्गत हाल प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकारभित्र रहेका सहकारी क्षेत्रसँग सम्बन्धित विवरण मात्र समावेश गरिएको छ।

१.२ बजेट र कार्यान्वयन स्थिति

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लागि प्रदेश सरकारबाट कुल रू. ३० अर्ब ३३ करोड ९४ लाख ५५ हजार बजेट विनियोजन भएको थियो। विश्वव्यापी महामारीको रूपमा देखा परेको कोभिड-१९ ले विश्व र क्षेत्रीय अर्थतन्त्रसंगै मुलुकको आर्थिक तथा सामाजिक अवस्थामा गम्भीर प्रभाव पारेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तिम चौमासिकबाट सुरु भई आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को पहिलो ६ महिनासम्म पनि कोभिड-१९ कायमै रहेको, खरिद नियमावलीमा भएको संशोधन र निर्माण व्यवसायीहरूबाट गरिएको निर्माण होलिडे र निर्माण सामग्रीको उच्च मूल्यवृद्धि जस्ता कारणले प्रदेश सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित भएको थियो।

१.२.१ नेपाल सरकारको बजेट र कार्यान्वयन अवस्था

नेपालको संविधानमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिसकेका छन्।

महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको वेबसाइटमार्फत प्रकाशित हुने दैनिक बजेटरी तुलनात्मक विश्लेषण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपाल सरकारको कुल विनियोजन रू. १६ खर्ब ३२ अर्ब ८२ करोड ९२ लाख रहेकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. १२ खर्ब ९६ अर्ब २४ करोड ४७ लाख खर्च भई कुल विनियोजनको ७९.३९ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ। विनियोजन भएको शीर्षकगत रकममध्ये चालुतर्फ ९०.२५ प्रतिशत, पुँजीगततर्फ ५७.२३ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फ ६२.५० प्रतिशत खर्च भएको थियो । त्यसैगरी राजस्व संकलनतर्फ रू. ११ खर्ब ८० अर्ब ६० करोड ४ लाख राजस्व संकलन हुने अनुमान गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. १० खर्ब ६७ अर्ब ९५ करोड ८५ लाख संकलन भई लक्ष्यको करिब ९०.४६ प्रतिशत राजस्व संकलन भएको थियो।

१.२.२ प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणाली र अवस्था

नेपालको संविधानको भाग १६ (धारा २०३ देखि २१३) मा प्रदेश आर्थिक कार्यप्रणालीको व्यवस्था गरिएको छ। संविधानतः प्रदेश सरकारलाई कानूनबमोजिम प्रदेश भित्रको कर प्रणाली, ऋण व्यवस्थापन, सञ्चित कोष सञ्चालन, राजस्व र व्ययको अनुमान, खर्च व्यवस्थापन, विभिन्न कोषहरूको सञ्चालन गर्ने लगायतको क्षेत्राधिकार रहेको छ। ती क्षेत्रहरूको विषयमा देहाय बमोजिम छुट्टाछुट्टै उल्लेख गरिएको छ।

१.२.२.१ प्रदेश सञ्चित कोष

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा रू. ३० अर्ब ३३ करोड ९४ लाख ५५ हजार कुल विनियोजन गरिएको र सो विनियोजनका लागि आन्तरिक राजस्वबाट रू. १ अर्ब ८ करोड ३० लाख २१ हजार, संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानबाट रू. १४ अर्ब ६० करोड ४८ लाख १० हजार, बाँडफाँट भई प्राप्त हुने राजस्वबाट रू. ७ अर्ब ९२ करोड ९१ लाख, रोयल्टीबापत प्राप्त हुने रू. ३ करोड ९४ लाख ६३ हजार र गत आर्थिक वर्षको नगद मौज्दातबाट रू. ६ अर्ब ६८ करोड ३० लाख ६१ हजार स्रोत परिचालन गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो। समीक्षा अवधिमा संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानतर्फ रू. १५ अर्ब ६३ करोड ४७ लाख २६ हजार, राजस्व बाँडफाँटबाट रू. ७ अर्ब ७७ करोड ७२ लाख ६६ हजार, आन्तरिक राजस्व संकलनबाट रू. १ अर्ब ३१ करोड ८५ लाख ३७ हजार, रोयल्टीबाट रु. ४ करोड २ लाख २१ हजार र गत आर्थिक वर्षको नगद मौज्दातबाट रू. ५ अर्ब ६८ करोड ११ लाख ३५ हजार गरी जम्मा रू. ३० अर्ब ४५ करोड १८ लाख ८५ हजार प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला भएको थियो। गत आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रू. २० अर्ब ८७ करोड ६१ लाख ३० हजार खर्च भएको र संघीय सरकारको अनुदानमा प्राप्त रकममध्ये खर्च नभई बचत भएको (समानीकरण बाहेक) रकम रु. २ अर्ब ४२ करोड १२ लाख ५५ हजार नेपाल सरकारको सञ्चित कोषमा दाखिल गरिएकोले रू. ७ अर्ब १५ करोड ४५ लाख प्रदेश सञ्चित कोषमा नगद मौज्दात रहेको छ।

प्रदेश सरकारले व्यवस्थापन तथा सञ्चालन गरेका सुदूरपश्चिम प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोषमा रू. २५ करोड ५५ लाख २२ हजार, सुदूरपश्चिम प्रदेश कोरोना भाईरस रोगको जोखिम नियन्त्रण

उपचार तथा व्यवस्थापन कोषमा रू. १ करोड १२ लाख ७ हजार र सुदूरपश्चिम प्रदेश स्वरोजगार विकास कोषमा रु. १ अर्ब गरी कुल रू. १ अर्ब २६ करोड ६७ लाख २९ हजार समेत प्रदेश सञ्चित कोषमा मौज्दात रहेको थियो।

१.२.२.२ प्रदेश आन्तरिक ऋण

प्रदेश सरकारले हालसम्म आन्तरिक ऋण परिचालन गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छैन।

१.२.२.३ प्रदेश वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन

नेपालको संविधानले प्रदेश सरकारको वित्तीय क्षेत्राधिकार अन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति अनुरूप वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन, सहकारी संस्था, केन्द्रको सहमतिमा वैदेशिक अनुदान र सहयोगलाई समावेश गरेको छ। प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकारमध्ये सहकारी क्षेत्रलाई मात्र आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत समेट्न सकेको छ। हाल प्रदेशको क्षेत्राधिकारभित्र कुल ३०१ वटा सहकारी संस्थाहरू रहेका छन्। उल्लिखित सहकारीमा कुल निक्षेप रू. २ अर्ब ६७ करोड १८ लाख २५ हजार रहेको देखिन्छ भने लगानी रू. ३ अर्ब ४० करोड २८ हजार भएको देखिन्छ। यी सहकारी संस्थाहरूमा १६६०१ महिला र २७२४१ पुरुष गरी कुल ४३८९० जना शेयर सदस्य रहेका छन्।

१.३ सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको हालसम्मको बेरुजुको अवस्था

महालेखा परीक्षकको कार्यालयले सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार र मातहतका १६३ कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा गरेको खर्च रकम रु. ३५ अर्ब ४९ करोड ७९ लाखको लेखा परीक्षण सम्पन्न गरी ५९ औं प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छ। उक्त प्रतिवेदन अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार र मातहतका कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा गरेको कुल खर्चमध्ये पेस्की रकम सहित २.१८ प्रतिशत र पेस्कीबाहेक १.३६ रकम बेरुजु देखाएको छ।

तालिकाः १ सुदूरपश्चिम प्रदेशको हालसम्मको बेरुजु (रु. लाखमा)

प्रदेश	लेखापरीक्षण गरिएको कार्यालय संख्या	लेखापरीक्षण रकम	कुल बेरुजु रकम	पेस्की बाहेक बेरुजु रकम	बेरुजु प्रतिशत	पेस्की बाहेक बेरुजु प्रतिशत
सुदूरपश्चिम	१६३	३५४९७९	७७२१	४८४२	२.१८	१.३६

स्रोत महालेखा परीक्षकको उनान्साठीऔं वार्षिक प्रतिवेदन, २०७९

१.३.१ अद्यावधिक बेरुजु

प्रदेश सरकार र मातहत सरकारी कार्यालय, अन्य संस्था र समितितर्फको गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजु रु. १ अर्ब २३ करोड ३ लाख रहेकोमा सम्परीक्षणबाट रु. ४५ करोड ३२ लाख फर्स्योट भई रु. ७७ करोड ७१ लाख बाँकी रहेको र यो वर्ष रु. ७७ करोड २१ लाख थप भई अद्यावधिक

बेरुजु रु. १ अर्ब ५४ करोड ९२ लाख रहेको छ। सो रकममा रु. ३७ करोड ५६ लाख पेस्की रहेको छ।

तालिकाः २ सुदूरपश्चिम प्रदेशको अद्यावधिक बेरुजु (रु. लाखमा)

प्रदेश	गत सम्मको बाँकी	सम्परीक्षण	बाँकी	यो वर्षको थप	जम्मा बाँकी	बेरुजु बाँकीमध्ये पेस्की
सुदूरपश्चिम	१२३०३	४५३२	७७७१	७७२१	१५४९२	३७५६

स्रोत महालेखा परीक्षकको उनान्साठीऔं वार्षिक प्रतिवेदन, २०७९

१.४ सुदूरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय तहको बेरुजु

महालेखा परीक्षकको कार्यालयले सुदूरपश्चिम प्रदेशका ८८ स्थानीय तहले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा गरेको खर्च रु.१ खर्ब ९ अर्ब ४५ करोड ३० लाखको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी ५९ औं प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छ। उक्त प्रतिवेदन अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय तहले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा गरेको कुल खर्चमध्ये लेखापरीक्षण अंकको तुलनामा बेरूजु २.८० प्रतिशत र पेस्की बाहेक २.३८ प्रतिशत बेरुजु देखाएको छ।

तालिकाः ३ सुदूरपश्चिम प्रदेशका स्थानीय तहको बेरुजु (रु. लाखमा)

प्रदेश	लेखापरीक्षण गरिएको स्थानीय तह संख्या	लेखापरीक्षण रकम	म्याद नाघेको पेस्कीसमेत बेरुजु	बेरुजुमध्ये पेस्की रकम	लेखा परीक्षणको तुलनामा बेरुजु प्रतिशत	पेस्की बाहेक बेरुजु प्रतिशत
सुदूरपश्चिम	८८	१०९४५३०	३०६९८	४६९७	२.८०	२.३८

स्रोत महालेखा परीक्षकको उनान्साठीऔं वार्षिक प्रतिवेदन, २०७९

चित्रः १ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सुदूरपश्चिम प्रदेशको बेरुजु प्रतिशत

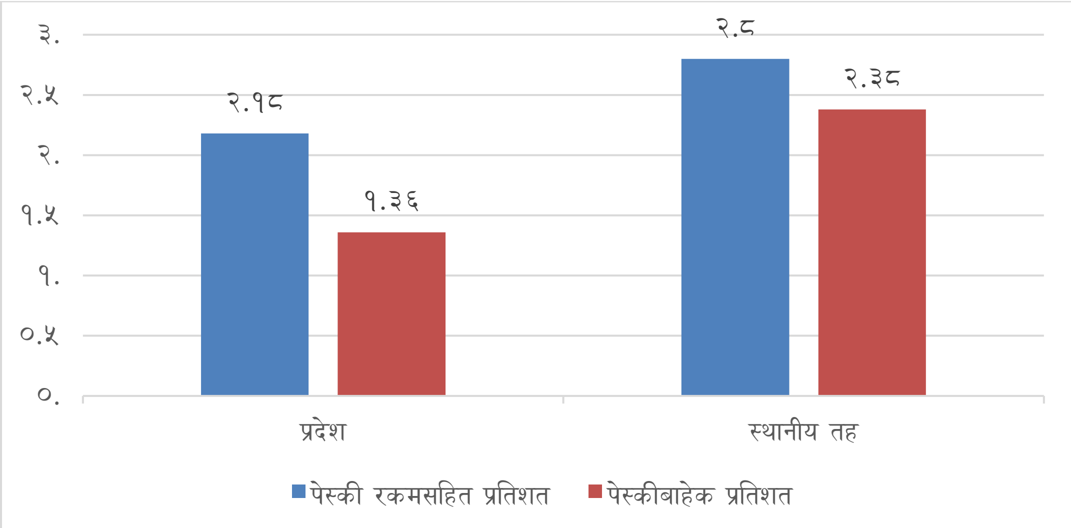

परिच्छेद - २
बजेट खर्चको विश्लेषण

२.१ वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारबाट विनियोजन गरिएको सुरु विनियोजन र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिकाः ४ वार्षिक बजेट विनियोजन र खर्च (रू. हजारमा)

क्र.सं.	शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	चालु	१२३८५४०३	८९२५९३९	७२.०७
२	पुँजीगत	१७६५४०५२	११९५०१९१	६७.६९
३	वित्तीय व्यवस्था	३०००००	०	०.००
जम्मा		३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन भएको कुल रकम रू. ३० अर्ब ३३ करोड ९४ लाख ५५ हजारमध्ये गत आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ ८ अर्ब ९२ करोड ५९ लाख ३९ हजार अर्थात् विनियोजनको तुलनामा ७२.०७ प्रतिशत, पुँजीगततर्फ ११ अर्ब ९५ करोड १ लाख ९० हजार अर्थात् विनियोजनको तुलनामा ६७.६९ प्रतिशत गरी कुल रू. २० अर्ब ८७ करोड ६१ लाख ३० हजार अर्थात् कुल विनियोजनको तुलनामा ६८.८१ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

उल्लेखित विनियोजन र खर्चलाई तलको चित्रमा देखाइएको छ।

चित्रः २ कुल विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक अवस्था

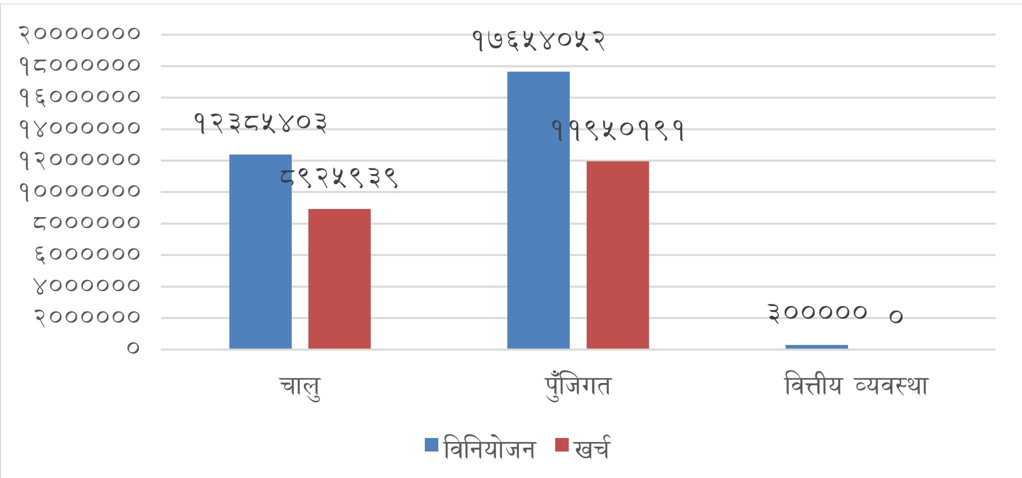

२.२ मन्त्रालयगत खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा मन्त्रालय तथा निकायको लागि विनियोजित खुद बजेट र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिकाः ५ निकायगत विनियोजन र खर्च (रू. हजारमा)

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा
प्रदेश व्यवस्थापिका	विनियोजन	१७६४६१	११३५०		१८७८११
	थपघट	२०६४	०		२०६४
	जम्मा विनियोजन	१७८५२५	११३५०		१८९८७५
	खर्च	१३१३०७	१०४८७		१४१७९४
	खर्च प्रतिशत	७३.५५	९२.४०		७४.६८
प्रदेश लोकसेवा आयोग	विनियोजन	८०४५४	१४८८५		९५३३९
	थपघट	-७८०	१२००		४२०
	जम्मा विनियोजन	७९६७४	१६०८५		९५७५९
	खर्च	३८०६५	१२३०५		५०३७०
	खर्च प्रतिशत	४७.७८	७६.५०		५२.६०
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	विनियोजन	३६३७९९	१०८६४२५		१४५०२२४
	थपघट	-५६८२५	-९९८६१७		-१०५५४४२
	जम्मा विनियोजन	३०६९७४	८७८०८		३९४७८२
	खर्च	१६३५४६	२८७४९		१९२२९५
	खर्च प्रतिशत	५३.२८	३२.७४		४८.७१
आर्थिक मामिला मन्त्रालय	विनियोजन	२१७८८६	८५४३७		३०३३२३
	थपघट	९९००	४६४०		१४५४०
	जम्मा विनियोजन	२२७७८६	९००७७		३१७८६३

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुंजीगत	वित्तीय	जम्मा
	खर्च	८४०३८	४२४६३		१२६५०१
	खर्च प्रतिशत	३६.८९	४७.१४		३९.८०
उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	विनियोजन	९१२०३२	१२०१८०९		२११३८४१
	थपघट	४०१५७	१०५७९३		१४५९५०
	जम्मा विनियोजन	९५२१८९	१३०७६०२		२२५९७९१
	खर्च	६६७१६७	१०६०५९५		१७२७७६२
	खर्च प्रतिशत	७०.०७	८१.११		७६.४६
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	विनियोजन	२५७८३४५	२५७३११		२८३५६५६
	थपघट	२६२०२	५६६२१		८२८२३
	जम्मा विनियोजन	२६०४५४७	३१३९३२		२९१८४७९
	खर्च	१९९४३२९	२१५४००		२२०९७२९
	खर्च प्रतिशत	७६.५७	६८.६१		७५.७२
आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	विनियोजन	१२७६२६	३००९४०		४२८५६६
	थपघट	२५४९८२	२४९००		२७९८८२
	जम्मा विनियोजन	३८२६०८	३२५८४०		७०८४४८
	खर्च	३३१५८९	२११२१०		५४२७९९
	खर्च प्रतिशत	८६.६७	६४.८२		७६.६२
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	विनियोजन	३९३६१५	११३६४७६६		११७५८३८१
	थपघट	३३०६८	११३३००८		११६६०७६
	जम्मा विनियोजन	४२६६८३	१२४९७७७४		१२९२४४५७
	खर्च	३२५४८६	८६९४१४२		९०१९६२८
	खर्च प्रतिशत	७६.२८	६९.५७		६९.७९

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा
सामाजिक विकास मन्त्रालय	विनियोजन	३९६०५८८	१९२५३१६		५८८५९०४
	थपघट	१७६०४१	४५१३८९		६२७४३०
	जम्मा विनियोजन	४१३६६२९	२३७६७०५		६५१३३३४
	खर्च	३२६१६७९	१६६९७१७		४९३१३९६
	खर्च प्रतिशत	७८.८५	७०.२५		७५.७१
प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	विनियोजन	२५०५३	५८१३		३०८६६
	थपघट	०	०		०
	जम्मा विनियोजन	२५०५३	५८१३		३०८६६
	खर्च	१६३७०	५१२४		२१४९४
	खर्च प्रतिशत	६५.३४	८८.१५		६९.६४
अर्थ विविध	विनियोजन	१८२५०४४	१४०००००		३२२५०४४
	थपघट	-८९३७४५	१६९१०९		-७२४६३६
	जम्मा विनियोजन	९३१२९९	१५६९१०९		२५००४०८
अर्थ वित्तीय व्यवस्था	विनियोजन	०	०	३०००००	३०००००
वित्तीय हस्तानतरण (स्थानीय तह)	विनियोजन	१७२४५००	०		१७२४५००
	थपघट	५९७१२८	०		५९७१२८
	जम्मा विनियोजन	२३२१६२८	०		२३२१६२८
	खर्च	१९१२३६२	०		१९१२३६२
	खर्च प्रतिशत	८२.३७	०.००		८२.३७
जम्मा	सुरु विनियोजन	१२३८५४०३	१७६५४०५२	३०००००	३०३३९४५५
	थपघट	१८८१९२	९४८०४३		११३६२३५

मन्त्रालय/निकाय	विवरण	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा
	खुद विनियोजन	१२५७३५९५	१८६०२०९५		३१४७५६९०
	खर्च	८९२५९३८	११९५०१९१	०	२०८७६१३०
	सुरु विनियोजनमा खर्च%	७२.०७	६७.६९	०.००	६८.८१
	खुद विनियोजनमा खर्च%	७०.९९	६४.२४	०.००	६६.३२

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा मन्त्रालय र निकायगत विनियोजन भएको खुद बजेटमध्ये आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा प्रदेश व्यवस्थापिकाबाट ७४.६८ प्रतिशत, प्रदेश लोकसेवा आयोगबाट ५२.६० प्रतिशत, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट ४८.७१ प्रतिशत, आर्थिक मामिला मन्त्रालयबाट ३९.८० प्रतिशत, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट ७६.४६ प्रतिशत, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट ७५.७२ प्रतिशत, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट ७६.६२ प्रतिशत, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट ६९.७९ प्रतिशत, सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट ७५.७१ प्रतिशत र प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट ६९.६४ प्रतिशत रकम खर्च भएको थियो। समग्रमा खुद विनियोजनको ६६.३२ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

गत आर्थिक वर्षको समीक्षा अवधिमा भएको मन्त्रालय र निकायगत खर्चको भारलाई निम्नानुसार देखाइएको छ।

चित्रः ३ मन्त्रालय/निकायगत खर्चको भार

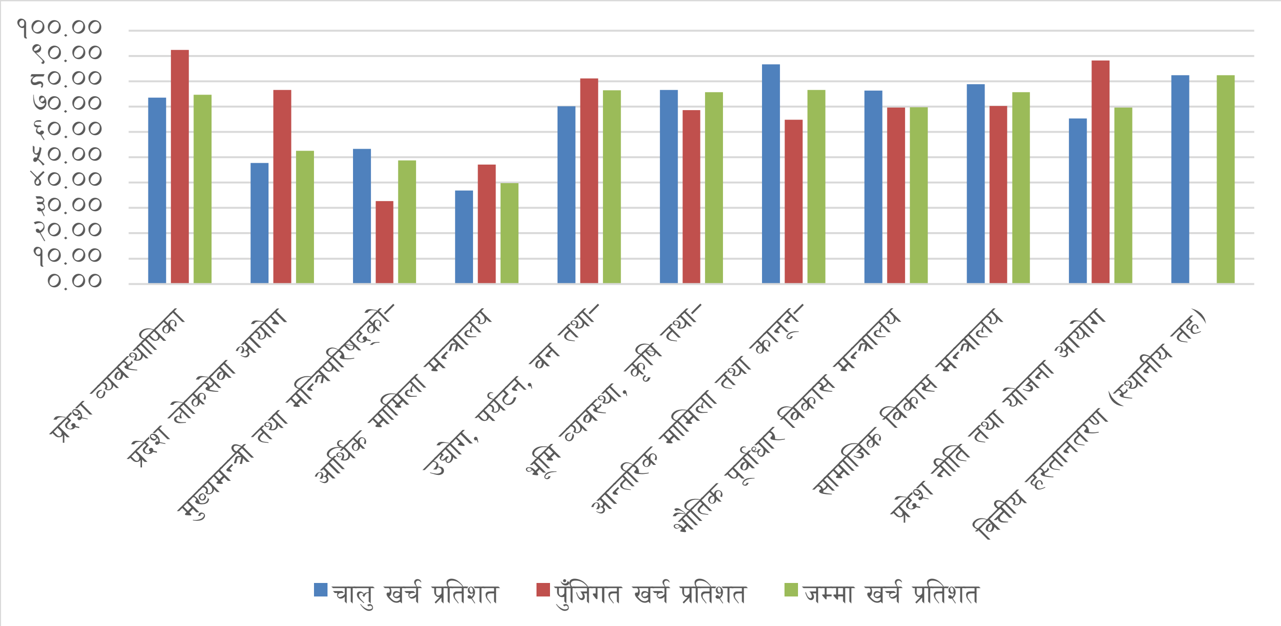

२.३ स्रोतगत खर्चको विवरण

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को खुद बजेट र स्रोतगत खर्च निम्नानुसार देखाइएको छ। स्रोतमा प्रदेश सरकारको स्रोत, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदानलाई लिइएको छ।

तालिकाः ६ स्रोतगत खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण		प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
चालु	सुरु विनियोजन	९४५१५०३	८२१५९०	१९८७८१०	१२४५००	०	१२३८५४०३
	थपघट	-४००२८	-१६२५०	२४४४७१	०	०	१८८१९३
	खुद विनियोजन	९४११४७५	८०५३४०	२२३२२८१	१२४५००	०	१२५७३५९६
	खर्च	६७८२६४५	४३८४५२	१६३०३८४	७४४५७	०	८९२५९३८
	सुरु विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७१.७६	५३.३७	८२.०२	५९.८०	०.००	७२.०७

विवरण		प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
	खुद विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७२.०७	५४.४४	७३.०४	५९.८०	०.००	७०.९९
पुँजीगत	सुरु विनियोजन	५९८३१४२	७७२२४१०	२२३०१००	४८९०००	१२२९४००	१७६५४०५२
	थपघट	४००२८	१६२५०	८९१७६४	०	०	९४८०४२
	खुद विनियोजन	६०२३१७०	७७३८६६०	३१२१८६४	४८९०००	१२२९४००	१८६०२०९४
	खर्च	४३०७५१६	४६७२४२८	२२७७८७०	१२२२१६	५७०१६२	११९५०१९२
	सुरु विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७१.९९	६०.५०	१०२.१४	२४.९९	४६.३८	६७.६९
	खुद विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७१.५२	६०.३८	७२.९७	२४.९९	४६.३८	६४.२४
वित्तीय व्यवस्था	सुरु विनियोजन	३०००००	०	०	०	०	३०००००
	खर्च	०	०	०	०	०	०
	खर्च प्रतिशत	०	०	०	०	०	०
जम्मा	सुरु विनियोजन	१५७३४६४५	८५४४०००	४२१७९१०	६१३५००	१२२९४००	३०३३९४५५
	थपघट	०	०	११३६२३५	०	०	११३६२३५
	खुद विनियोजन	१५७३४६४५	८५४४०००	५३५४१४५	६१३५००	१२२९४००	३१४७५६९०

विवरण		प्रदेश	वित्तीय समानीकरण	सशर्त	विशेष	समपूरक	जम्मा
	खर्च	११०९०१६१	५११०८८०	३९०८२५४	१९६६७३	५७०१६२	२०८७६१३०
	सुरु विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७०.४८	५९.८२	९२.६६	३२.०६	४६.३८	६८.८१
	खुद विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	७०.४८	५९.८२	७२.९९	३२.०६	४६.३८	६६.३२

स्रोतः प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटमा प्रदेश स्रोततर्फ रू. १५ अर्ब ७३ करोड ४६ लाख ४५ हजार, वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ रू. ८ अर्ब ५४ करोड ४० लाख, सशर्त अनुदानतर्फ रू. ५ अर्ब ३५ करोड ४१ लाख ४५ हजार, विशेष अनुदानतर्फ रू. ६१ करोड ३५ लाख र समपूरक अनुदानतर्फ रू. १ अर्ब २२ करोड ९४ लाख विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म प्रदेश स्रोततर्फ रु. ११ अर्ब ९ करोड १ लाख ६१ हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ७०.४८ प्रतिशत, वित्तीय समानीकरणतर्फ रु. ५ अर्ब ११ करोड ८ लाख ८० हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ५९.८२ प्रतिशत, सशर्त अनुदानतर्फ रु. ३ अर्ब ९० करोड ८२ लाख ५४ हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ७२.९९ प्रतिशत, विशेष अनुदानतर्फ रु. १९ करोड ६६ लाख ७३ हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ३२.०६ प्रतिशत, समपूरक अनुदानतर्फ रु. ५७ करोड १ लाख ६२ हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ४६.३८ प्रतिशत गरी जम्मा रु. २० अर्ब ८७ करोड ६१ लाख ३० हजार अर्थात् खुद विनियोजनको तुलनामा ६६.३२ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

स्रोतगत विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक अवस्थालाई निम्नानुसार चित्रमा देखाइएको छ।

चित्र: ४ आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को स्रोतगत खुद विनियोजन र खर्च

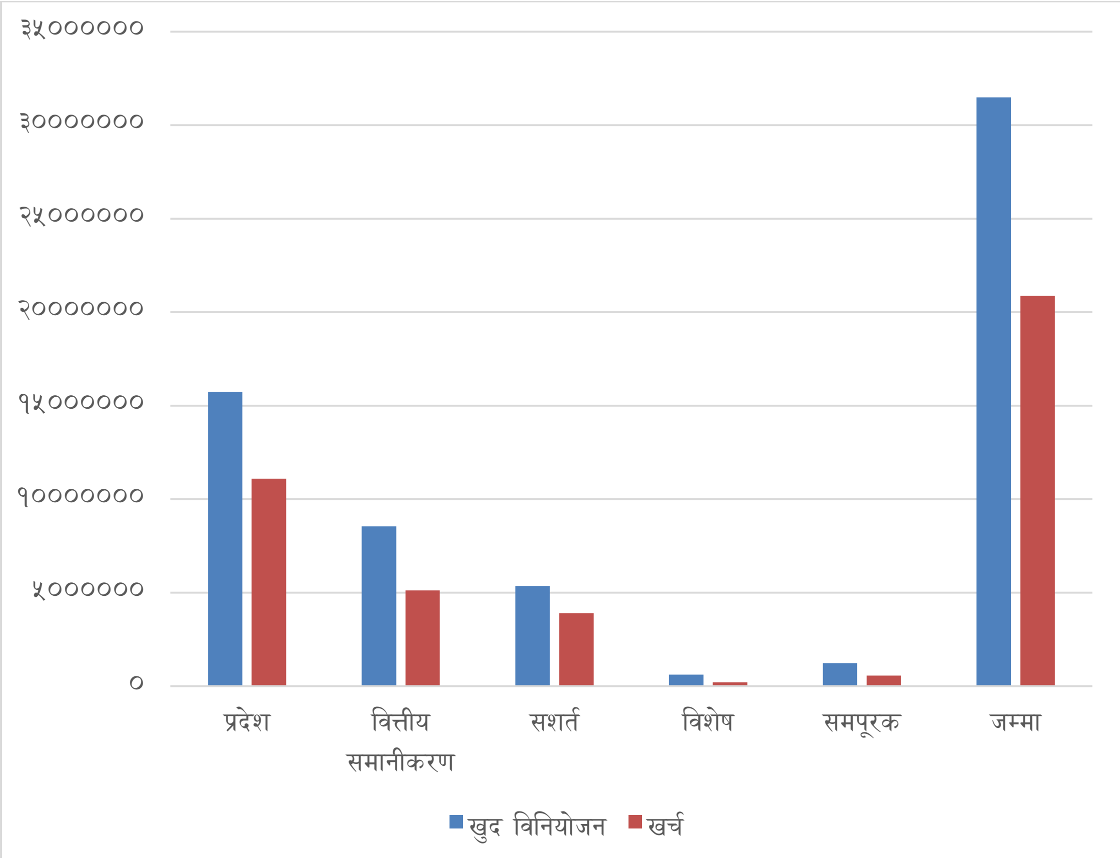

२.४ विगत आर्थिक वर्षको खर्चको तुलना

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को सुरु बजेट विनियोजन र खर्चको मापन विगत ३ आर्थिक वर्षहरूको सोही अवधिसँग तुलना गर्दा देहाय बमोजिम देखिएको छ।

तालिकाः ७ खर्चको तुलनात्मक विवरण

विवरण	आर्थिक वर्ष											
	२०७५/७६			२०७६/७७			२०७७/७८			२०७८/७९		
	विनियोजन	खर्च	खर्च %	विनियोजन	खर्च	खर्च %	विनियोजन	खर्च	खर्च %	विनियोजन	खर्च	खर्च %
चालु	१३३५०८००	६९६०५९४	५२.१४	१४६९४८३६	८४०३४३४	५७.१९	१६३२२८६०	१०३६९३३८	६३.५३	१२३८५४०३	८९२५९३८	७२.०७
पुँजीगत	११७१४८१४	७२३५३१०	६१.७६	१३०६७१९९	९२८८५७८	७१.०८	१६७५८४८८	१२६०६०४५	७५.२२	१७६५४०५२	११९५०१९२	६७.६९
वित्तीय व्यवस्था	०	०	०.००	४०००००	०	०.००	३०००००	०	०.००	३०००००	०	०.००
जम्मा	२५०६५६१४	१४१९५९०४	५६.६३	२८१६२०३५	१७६९२०१२	६२.८२	३३३८१३४८	२२९७५३८३	६८.८३	३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को कुल विनियोजनको तुलनमा ५६.६३ प्रतिशत, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ६२.८२ प्रतिशत, आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ६८.८३ प्रतिशत खर्च भएको थियो भने गत आर्थिक वर्षमा कुल विनियोजनमध्ये ६८.८१ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

चार आर्थिक वर्षको कुल विनियोजन र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको तुलनात्मक विवरणलाई निम्नानुसार चित्रमा देखाइएको छ।

चित्रः ५ वार्षिक विनियोजन र खर्चको तुलनात्मक चार्ट

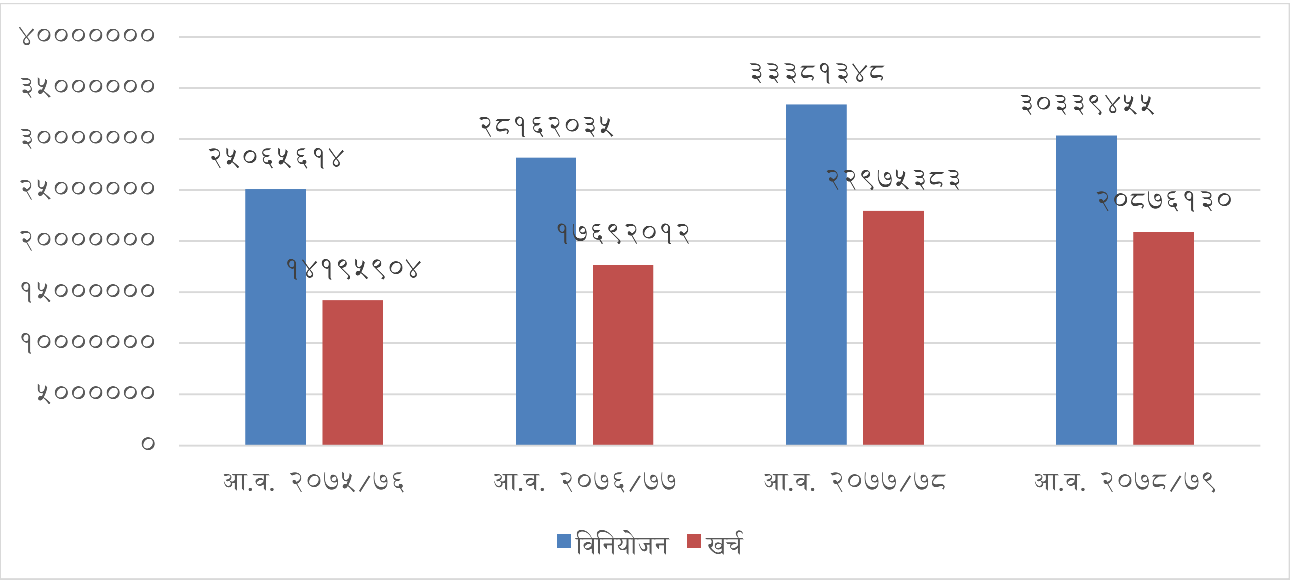

२.५ कार्यगत आधारमा खर्चको स्थिति

चालु आर्थिक वर्षमा विनियोजन गरिएको रकमलाई कार्यगत शीर्षकमा वर्गीकरण गरी हेर्दा गत आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्ममा भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

तालिकाः ८ कार्यगत खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

कार्यगत कोड	कार्यगत शीर्षक/उपशीर्षक	सुरु विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	सामान्य सार्वजनिक सेवा			
१.१	कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	१३११६६५	२२४६९९	१७.१३
१.३	सामान्य सेवा	३३४८२४९	७१८६३	२.१५
१.४	सामान्य आधारभूत सेवा	३०००	०	०.००
१.५	सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	३२३१७०	१०६५७३	३२.९८

कार्यगत कोड	कार्यगत शीर्षक/उपशीर्षक	सुरु विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१.६	अन्य सामान्य सेवा	३२००	२८०९	८७.७७
१.८	विभिन्न तहका सरकारहरूबीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	१७३४५००	१९११७४५	११०.२२
३	सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा			
३.५	सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	४२८५६६	५४२७९९	१२६.६५
४	आर्थिक मामिला			
४.१	सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	३०००००	०	०.००
४.२	कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	७१६२२९७	६५०३१७२	९०.८०
४.३	इन्धन तथा उर्जा	११०००	८४७९	७७.०९
४.४	खानि, उत्पादन तथा निर्माण	६७५४००	५८२७४१	८६.२८
४.५	यातायात	५५७७५१४	३२११७९२	५७.५८
४.७	अन्य उद्योगहरू	५६७४४८	३९५५५९	६९.७१
४.८	अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	३०३३२३	१२६५०१	४१.७१
४.९	आर्थिक मामिला - अन्यत्र वर्गीकृत नभएको	३०००	०	०.००
५	वातावरण संरक्षण			
५.६	वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गीकृत नभएको	४१९००	२८९६४	६९.१३
६	आवास तथा सामुदायिक सुविधा			
६.१	आवास विकास	७५४०८७	७३१०३९	९६.९४
६.३	खानेपानी	१९०५२३२	१४९५९५३	७८.५२
७	स्वास्थ्य			
७.१	औषधि उत्पादन,उपकरण तथा औजार	२८३००	२६३७६	९३.२०
७.२	वहिरंङ्ग सेवा	१०१८००	४६८३३२	४६०.०५

कार्यगत कोड	कार्यगत शीर्षक/उपशीर्षक	सुरु विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
७.३	अस्पताल सेवा	५५७३००	५०५३६१	९०.६८
७.४	सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	१९२५३५६	१८२४९३४	९४.७८
७.५	अनुसन्धान सेवा	५५५९५	३४६००	६२.२४
८	मनोरंजन, संस्कृति तथा धर्म			
८.१	मनोरञ्जनात्मक र खेलकुद सेवाहरू	५०४००	२८३५६	५६.२६
९	शिक्षा			
९.५	तहमा वर्गीकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	५६३०००	४१६९२३	७४.०५
९.६	शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरू	२५३८८०७	१५६६९८८	६१.७२
९.७	शिक्षा अनुसन्धान विकास	६५३४६	५९५७३	९१.१७
	जम्मा	३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

२.६ प्राथमिकताका आधारमा खर्चको स्थिति

चालु आर्थिक वर्षमा विनियोजन भएको रकमलाई प्राथमिकताका आधारमा बर्गीकरण गर्दा समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

तालिकाः ९ प्राथमिकताका आधारमा खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

संकेत	प्राथमिकता	सुरु विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
P1	पहिलो	२८९६८३५५	१९७२३४३३	६८.०९
P2	दोस्रो	१३७११००	११५२६९६	८४.०७
जम्मा		३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

गत आर्थिक वर्ष पहिलो प्राथमिकतामा रहेका कार्यक्रमतर्फ ६८.०९ प्रतिशत र दोस्रो प्राथमिकतामा रहेका कार्यक्रमतर्फ ८४.०७ प्रतिशत खर्च भएको छ।

२.७ रणनीतिक स्तम्भहरूको आधारमा खर्चको स्थिति

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन भएको रकमलाई रणनीतिक स्तम्भका आधारमा बर्गीकरण गर्दा गत आ.व. को अन्त्यसम्म भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

तालिकाः १० रणनीतिक स्तम्भहरूको आधारमा खर्चको स्थिति(रू. हजारमा)

क्र.सं .	विवरण	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक वृद्धि	७६७१६६०	६८६६३३१	८९.५०
२	स्वास्थ्य तथा शिक्षा	८५५०१२६	६१९२८९८	७२.४३
३	अन्तरआबद्धता र शहरी विकास	६८९८४५	५६८६४५	८२.४३
४	उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि	५१६४५७६	७४४६३४	१४.४२
५	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	५८३४५०८	५२५६६४९	९०.१०
६	गरिवी निवारण र न्यायपूर्ण समाज	१०४००	६५२७	६२.७६
७	प्राकृतिक स्रोत तथा उत्थानशीलता	६८४९६६	८५५९९६	१२४.९७
८	सुशासन, प्रादेशिक सन्तुलन र राष्ट्रिय एकता	१५३७३९३	२४०४२९	१५.६४
९	साधारण प्रशासन	१९५९८१	१४४०२०	७३.४९
जम्मा		३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

२.८ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा खर्च स्थिति

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन भएको रकमलाई दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि गरिएको विनियोजनका आधारमा हेर्दा समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

तालिकाः ११ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

लक्ष्य सङ्केत	दिगो विकास लक्ष्य	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	सांकेतीकरण नगरिएको	९०६२६७९	६००९९८१	६६.३२
२	गरिबीको अन्त्य	१८१९०२७	१३१६१००	७२.३५

लक्ष्य सङ्केत	दिगो विकास लक्ष्य	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
३	शून्य भोकमरी	५९०९७१	५४७८९८	९२.७१
४	स्वस्थ जीवन	१८९३८५४	१७९०४६४	९४.५४
५	गुणस्तरीय शिक्षा	११५६८६१	१२१०४८९	१०४.६४
६	लैङ्गिक समानता	१४४७२९२	४१६०७२	२८.७५
८	दिगो सफा पानी तथा सरसफाइ सेवा	१८३९२३९	१४६११८४	७९.४५
९	समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा मर्यादित काम	७९८८७४१	३९४८०३९	४९.४२
१०	उद्योग, नवीन खोज र पूर्वाधार	२५३९३९	१८३९१४	७२.४२
११	असमानता न्यूनीकरण	६३६४६१	२०२२८४	३१.७८
१२	दिगो शहर र वस्तीहरू	५८३६८७	५६३९२४	९६.६१
१३	दिगो उपभोग तथा उत्पादन	१६६४१	१३७८४	८२.८३
१५	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	२०४५०५४	२०७४७१८	१०१.४५
१६	भूसतह स्रोतको उपयोग	२५५८१३	२०२२५७	७९.०६
१७	शान्तिपूर्ण, न्यायपूर्ण र सशक्त समाज	४२८५६६	५४२७९९	१२६.६५
१८	दिगो विकासका लागि साझेदारी	३२०६३०	३९२२२४	१२२.३३
जम्मा		३०३३९४५५	२०८७६१३०	६८.८१

२.९ खर्च शीर्षकगतको स्थिति

चालु आर्थिक वर्षमा शीर्षकगत आधारमा गरिएको विनियोजन रकम र पहिलो ६ महिनाको अवधिमा भएको खर्चको विवरणलाई निम्नानुसार तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका: १२ शीर्षकगत खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	१५२९२४५	४५३५९	३३७६५	१५४०८३९	९९७७४७	६४.७५
प्रदेश सरकार	१३०२१४५	८३५४	१५२७	१३०८९७२	८९३०३७	६८.२२
वित्तीय समानीकरण	९९४१४	९९२१	२३५०	१०६९८५	५४०५	५.०५
सशर्त अनुदान	१२७६८६	२७०८४	२९८८८	१२४८८२	९९३०५	७९.५२
२१११२ पारिश्रमिक पदाधिकारी	७१३२२	३७२३	०	७५०४५	६४२३४	८५.५९
प्रदेश सरकार	७१३२२	३६९६	०	७५०१८	६४२०७	८५.५९
वित्तीय समानीकरण	०	२७	०	२७	२७	१००.००
२११२१ पोशाक	४१०८०	२०	०	४११००	२०१०१	४८.९१
प्रदेश सरकार	२९४९०	२०	०	२९५१०	१९०८०	६४.६५
सशर्त अनुदान	११५९०	०	०	११५९०	१०२१	८.८१
२११२२ खाद्यान्न	६३६७७	८८८६	०	७२५६३	५१६२२	७१.१४
प्रदेश सरकार	५९७१७	६७३६	०	६६४५३	४५७०१	६८.७७
वित्तीय समानीकरण	०	२१५०	०	२१५०	२०६९	९६.२३

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
सशर्त अनुदान	३९६०	०	०	३९६०	३८५२	९७.२६
२११२३ औषधि उपचार खर्च	५००	०	०	५००	२७८	५५.५९
प्रदेश सरकार	५००	०	०	५००	२७८	५५.५९
२११३१ स्थानीय भत्ता	६५१४८	९०	०	६५२३८	३५६७१	५४.६८
प्रदेश सरकार	६१९७३	९०	०	६२०६३	३३६७५	५४.२६
सशर्त अनुदान	३१७५	०	०	३१७५	१९९५	६२.८४
२११३२ महंगी भत्ता	७१३६१	१४५९	२२	७२७९८	४२८३९	५८.८५
प्रदेश सरकार	६६२९७	६१	२२	६६३३६	३८५७६	५८.१५
वित्तीय समानीकरण	०	१३९८	०	१३९८	५३०	३७.९१
सशर्त अनुदान	५०६४	०	०	५०६४	३७३४	७३.७३
२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	२२१७२	३६०	०	२२५३२	१४००६	६२.१६
प्रदेश सरकार	२१०९२	३६०	०	२१४५२	१३२२६	६१.६५
सशर्त अनुदान	१०८०	०	०	१०८०	७८०	७२.२०
२११३५ कर्मचारी	४४६०४	९२६१	९२६१	४४६०४	१०५१६	२३.५८

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
प्रोत्साहन तथा पुरस्कार						
प्रदेश सरकार	४४४	०	०	४४४	३०८	६९.३१
सशर्त अनुदान	२१६०	०	०	२१६०	१२४६	५७.६७
विशेष अनुदान	४२०००	९२६१	९२६१	४२०००	८९६३	२१.३४
२११३९ अन्य भत्ता	१३५०१३	१३६३०३.१	७०३९१	२००९२५.१	१६२९०८	८१.०८
प्रदेश सरकार	५४९४८	६७४०७.०७	१००	१२२२५५.०७	१०८२४०	८८.५४
वित्तीय समानीकरण	८००००	६८८९६	७०२९१	७८६०५	५४६०५	६९.४७
सशर्त अनुदान	६५	०	०	६५	६३	९६.८४
२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	१२८४८	६५०	०	१३४९८	५७४१	४२.५३
प्रदेश सरकार	१२८४८	६५०	०	१३४९८	५७४१	४२.५३
२११४२ पदाधिकारी अन्य सुविधा	३५८६	०	०	३५८६	२७३१	७६.१६
प्रदेश सरकार	३५८६	०	०	३५८६	२७३१	७६.१६
२११४९ पदाधिकारी अन्य भत्ता	५५११	०	०	५५११	३५४२	६४.२८

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
प्रदेश सरकार	१३२५	०	०	१३२५	६७१	५०.६०
सशर्त अनुदान	४१८६	०	०	४१८६	२८७२	६८.६१
२१२११ सामाजिक सुरक्षा कोष खर्च	०	८३६४	०	८३६४	८३६४	१००.००
वित्तीय समानीकरण	०	८३६४	०	८३६४	८३६४	१००.००
२१२१२ योगदानमा आधारित निवृतभरण तथा उपदान कोष	१९५५	०	०	१९५५	७२	३.७०
प्रदेश सरकार	१९५५	०	०	१९५५	७२	३.७०
२१२१३ योगदानमा आधारित बिमा कोष खर्च	९५३१	०	०	९५३१	४३५५	४५.७०
प्रदेश सरकार	९५३१	०	०	९५३१	४३५५	४५.७०
२२१११ पानी तथा बिजुली	६३००३	१२७३५	५०	७५६८८	६१५०१	८१.२६
प्रदेश सरकार	५८८१५	६९१०	५०	६५६७५	५२८२३	८०.४३
वित्तीय समानीकरण	०	५८२५	०	५८२५	५४०६	९२.८१

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
सशर्त अनुदान	४१८८	०	०	४१८८	३२७१	७८.१२
२२११२ संचार महसुल	३४९५६	२०३५	०	३६९९१	२२७३८	६१.४७
प्रदेश सरकार	३४११६	११९५	०	३५३११	२१६७५	६१.३८
वित्तीय समानीकरण	०	४२०	०	४२०	४२०	१००.००
सशर्त अनुदान	८४०	४२०	०	१२६०	५५५	४४.०५
२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)	७७८८	४७०	०	८२५८	७९२३	९५.९४
प्रदेश सरकार	७७८८	४७०	०	८२५८	७९२३	९५.९४
२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	६७३४१	५७४०	२००	७२८८१	६७७४८	९२.९६
प्रदेश सरकार	६६०३३	३८९८	२००	६९७३१	६४६३९	९२.७०
वित्तीय समानीकरण	०	५२२	०	५२२	५२२	९९.९४
सशर्त अनुदान	१३०८	१३२०	०	२६२८	२५८८	९८.४६
२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	६१३८०	७३५०	१००	६८६३०	६१९८०	९०.३१
प्रदेश सरकार	५९१८०	७३५०	१००	६६४३०	६०२५१	९०.७०

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
सशर्त अनुदान	२२००	०	०	२२००	१७२९	७८.६०
२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	२०२६२	१३२	०	२०३९४	१२२९७	६०.३०
प्रदेश सरकार	१९६८२	१३२	०	१९८१४	१२०११	६०.६२
सशर्त अनुदान	५८०	०	०	५८०	२८६	४९.२५
२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन	३०८२९	६३०	०	३१४५९	२३७४६	७५.४८
प्रदेश सरकार	२९७६९	३८०	०	३०१४९	२२६४५	७५.११
वित्तीय समानीकरण	०	२५०	०	२५०	२५०	१००.००
सशर्त अनुदान	१०६०	०	०	१०६०	८५०	८०.१९
२२२३१ निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	७२३२०	१६१९०	१२३००	७६२१०	४७४८८	६२.३१
प्रदेश सरकार	५०२००	४१४०	५००	५३८४०	४१४७३	७७.०३
वित्तीय समानीकरण	०	२५०	०	२५०	२५०	१००.००
सशर्त अनुदान	२२१२०	११८००	११८००	२२१२०	५७६५	२६.०६

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२२२९१ अन्य सम्पत्तिहरूको संचालन तथा सम्भार खर्च	१०४१	१००	०	११४१	९०३	७९.१२
प्रदेश सरकार	७७७	१००	०	८७७	६७३	७६.७५
सशर्त अनुदान	२६४	०	०	२६४	२३०	८६.९९
२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	९२१६०	७८७२	५००	९९५३२	९२११९	९२.५५
प्रदेश सरकार	९०८८८	६९१२	५००	९७३००	८९९३१	९२.४३
सशर्त अनुदान	१२७२	९६०	०	२२३२	२१८८	९८.०३
२२३१२ पशुपंक्षीहरूको आहार	८१०	०	०	८१०	८०९	९९.८२
प्रदेश सरकार	१५०	०	०	१५०	१४९	९९.०३
सशर्त अनुदान	६६०	०	०	६६०	६६०	१००.००
२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२६३१	०	०	२६३१	१३८३	५२.५८
प्रदेश सरकार	१६३१	०	०	१६३१	३८५	२३.५८
सशर्त अनुदान	१०००	०	०	१०००	९९९	९९.८८

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२२३१४ इन्धन - अन्य प्रयोजन	१२०५७	५४८	०	१२६०५	८९१५	७०.७३
प्रदेश सरकार	११४९३	५४८	०	१२०४१	८६२७	७१.६४
सशर्त अनुदान	५६४	०	०	५६४	२८८	५१.०६
२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	५४१९४	३६३४	१०६०	५६७६८	३८५२३	६७.८६
प्रदेश सरकार	५१४८६	३६३४	१०६०	५४०६०	३६०३१	६६.६५
सशर्त अनुदान	२७०८	०	०	२७०८	२४९२	९२.०२
२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	७६७९	२५८०	०	१०२५९	९०२८	८८.००
प्रदेश सरकार	५८७९	१९५०	०	७८२९	६७२१	८५.८५
वित्तीय समानीकरण	०	६३०	०	६३०	६३०	१००.००
सशर्त अनुदान	१८००	०	०	१८००	१६७६	९३.११
२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	६४२७४	१७०३	१७८०	६४१९७	५२०६५	८१.१०
प्रदेश सरकार	६३७३४	१६०३	१७८०	६३५५७	५१५२५	८१.०७
सशर्त अनुदान	५४०	१००	०	६४०	५४०	८४.३८

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१३४२८	१२००	८७१	१३७५७	८१९७	५९.५९
प्रदेश सरकार	१२५६८	५००	७१	१२९९७	७४४२	५७.२६
सशर्त अनुदान	८६०	७००	८००	७६०	७५५	९९.३४
२२४१३ करार सेवा शुल्क	३२५३९४	६७६५१.६	३६०	३९२६८५.६	३३७६७६	८५.९९
प्रदेश सरकार	२९७४०८	१२९५०.६	३६०	३०९९९८.६	२५९९०५	८३.८४
वित्तीय समानीकरण	०	५४४४१	०	५४४४१	५३३९३	९८.०७
सशर्त अनुदान	२७९८६	२६०	०	२८२४६	२२७२४	८०.४५
२२४१९ अन्य सेवा शुल्क	१६४९७६	२३८१६	२३४५१	१६५३४१	१२३७७७	७४.८६
प्रदेश सरकार	११३३९६	३००	१३५	११३५६१	९४३७४	८३.१०
वित्तीय समानीकरण	०	२००	०	२००	२००	१००.००
सशर्त अनुदान	४०४८०	२३३१६	२३३१६	४०४८०	२१७६४	५३.७६
विशेष अनुदान	११९००	०	०	११९००	७४३९	६७.०२
२२५११ कर्मचारी तालिम खर्च	१३९६१९	५३७५५	७३३३५	१२००३९	७१३९८	५९.४८

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
प्रदेश सरकार	५६५३४	५८५०	७१३०	५५२५४	३९९६६	७२.३३
विशेष अनुदान	५०००	०	०	५०००	४७८०	९५.६१
सशर्त अनुदान	७८०८५	४७९०५	६६२०५	५९७८५	२६६५१	४४.५८
२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी	२४२०१५	५९०४५	७००७७	२३०९८३	२००४२८	८६.७७
प्रदेश सरकार	१२६४८६	९८४५	११५९०	१२४७४१	१०८९३४	८७.३३
वित्तीय समानीकरण	५८५००	४८५००	५७७८७	४९२१३	४२५१९	८६.४०
सशर्त अनुदान	५७०२९	७००	७००	५७०२९	४८९७६	८५.८८
२२५२१ उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	४८४४२	०	९६०	४७४८२	४३७१७	९२.०७
प्रदेश सरकार	४७३८२	०	०	४७३८२	४३६१७	९२.०५
सशर्त अनुदान	१०६०	०	९६०	१००	१००	१००.००
२२५२२ कार्यक्रम खर्च	४९१९३०९	१७६६३२०	१७३१६९४	४९५३९३५	३७५७६५५	७५.८५
प्रदेश सरकार	२७४६४९८	६१८७०९.८	३९४१३८	२९७१०६९.८	२२८३५७९	७६.८६
वित्तीय समानीकरण	३८३२१९	१९९७२५	३३७४९१	२४५४५३	१७१७४६	६९.९७

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
विशेष अनुदान	१०४००	०	०	१०४००	५६६५	५४.४७
सशर्त अनुदान	१७७९१९२	९४७८८५	१००००६५	१७२७०१२	१२९६६६४	७५.०८
२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	१८९७२	०	३५००	१५४७२	१३२३१	८५.५२
प्रदेश सरकार	१५४७२	०	०	१५४७२	१३२३१	८५.५२
सशर्त अनुदान	३५००	०	३५००	०	०	#घ्जस्/०!
२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	११३९५६	७५८०	३१००	११८४३६	१००४४०	८४.८१
प्रदेश सरकार	१०६९१८	५०८०	९००	१११०९८	९४९१७	८५.४४
वित्तीय समानीकरण	०	३००	०	३००	३००	१००.००
सशर्त अनुदान	७०३८	२२००	२२००	७०३८	५२२३	७४.२१
२२६१२ भ्रमण खर्च	३०४५३	९७५	७५१	३०६७७	२१६९५	७०.७२
प्रदेश सरकार	२८८५७	९७५	७५१	२९०८१	२०१४४	६९.२७
सशर्त अनुदान	१५९६	०	०	१५९६	१५५१	९७.१८
२२७११ विविध खर्च	७९८५७	४१०९	३८५०	८०११६	६१२४६	७६.४५
प्रदेश सरकार	७९१४९	३३०५	३८५०	७८६०४	५९९२३	७६.२३
सशर्त अनुदान	७०८	८०४	०	१५१२	१३२३	८७.५०

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२५२१२ गैह्र वित्तीय व्यवसायहरूलाई पुँजीगत सहायता	२२४००	०	०	२२४००	१२५६२	५६.०८
प्रदेश सरकार	२२४००	०	०	२२४००	१२५६२	५६.०८
२५३११ शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता	२५७२५	०	०	२५७२५	२३२००	९०.१८
प्रदेश सरकार	२५७२५	०	०	२५७२५	२३२००	९०.१८
२५३१५ अन्य सहायता	१३८००	२८००	२३००	१४३००	१२३६३	८६.४५
प्रदेश सरकार	१३८००	२८००	२३००	१४३००	१२३६३	८६.४५
२६३३१ समानीकरण अनुदान	७२४५००	०	०	७२४५००	७२४५००	१००.००
प्रदेश सरकार	७२४५००	०	०	७२४५००	७२४५००	१००.००
२६३३२ शसर्त अनुदान	०	६२०५१४	२३३८६	५९७१२८	४७७१८२	७९.९१
प्रदेश सरकार	०	५४६५३४	२३३८६	५२३१४८	४४५९३४	८५.२४
सशर्त अनुदान	०	७३९८०	०	७३९८०	३१२४८	४२.२४
२६३३३ विषेश अनुदान	४०००००	७५००	७५००	४०००००	३४३३१३	८५.८३

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
प्रदेश सरकार	४०००००	७५००	७५००	४०००००	३४३३१३	८५.८३
२६३३४ समपुरक अनुदान	६०००००	१३३८०	१३३८०	६०००००	३६६७५१	६१.१३
प्रदेश सरकार	६०००००	१३३८०	१३३८०	६०००००	३६६७५१	६१.१३
२६३३५ अन्य अनुदान	१५००	०	०	१५००	१५००	१००.००
प्रदेश सरकार	१५००	०	०	१५००	१५००	१००.००
२६४१२ सरकारी निकाय, समिति एवम् बोर्डहरूलाई सःसर्त	५५००	०	०	५५००	८०२	१४.५७
प्रदेश सरकार	५५००	०	०	५५००	८०२	१४.५७
२६४१३ अन्य संस्थालाई अनुदानसःशर्त ‘	८९०००	४०००	८१०८४	११९१६	५९७६	५०.१५
प्रदेश सरकार	९०००	४०००	४०००	९०००	५९७६	६६.४०
वित्तीय समानीकरण	८००००	०	७७०८४	२९१६	०	०.००
२६४२१ सरकारी	४०५००	१५००	१५००	४०५००	३७८२४	९३.३९

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
निकाय, समिति, बोर्ड — पुँजीगत निःशर्त						
वित्तीय समानीकरण	४०५००	१५००	१५००	४०५००	३७८२४	९३.३९
२७१११ सामाजिक सुरक्षा	७६५०	१५२६६	०	२२९१६	२२६५९	९८.८८
प्रदेश सरकार	४८६३	०	०	४८६३	४६०६	९४.७२
वित्तीय समानीकरण	२७८७	१५२६६	०	१८०५३	१८०५३	१००.००
२७११२ अन्य सामाजिक सुरक्षा	३३२६५	२३५००	२४००	५४३६५	४५६७१	८४.०१
प्रदेश सरकार	०	२११००	०	२११००	२१०९०	९९.९५
वित्तीय समानीकरण	२०००	०	०	२०००	०	०.००
सशर्त अनुदान	५६००	२४००	२४००	५६००	४९००	८७.५०
विशेष अनुदान	२५६६५	०	०	२५६६५	१९६८१	७६.६८
२७२११ छात्रवृत्ति	५२३५०	०	०	५२३५०	२९८६०	५७.०४

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
वित्तीय समानीकरण	३५७५०	०	०	३५७५०	१४१५०	३९.५८
सशर्त अनुदान	१६६००	०	०	१६६००	१५७१०	९४.६४
२७२१३ औषधि खरिद खर्च	७३३६८	१७२९१	५८००	८४८५९	८१५२४	९६.०७
प्रदेश सरकार	२७८४०	२४१	०	२८०८१	२४७९६	८८.३०
वित्तीय समानीकरण	१००००	११२५०	०	२१२५०	२१२५०	१००.००
विशेष अनुदान	२५०००	०	०	२५०००	२५०००	१००.००
सशर्त अनुदान	१०५२८	५८००	५८००	१०५२८	१०४७८	९९.५३
२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	२६१७५	०	१७५००	८६७५	५८६०	६७.५५
प्रदेश सरकार	२०८४०	०	१७५००	३३४०	२९३०	८७.७४
विशेष अनुदान	५३३५	०	०	५३३५	२९३०	५४.९१
२८१४१ जग्गाको भाडा	१००	०	०	१००	१००	१००.००
प्रदेश सरकार	१००	०	०	१००	१००	१००.००
२८१४२ घर भाडा	६५७५८	३००३	६०२	६८१५९	५६१२९	८२.३५
प्रदेश सरकार	६३८०९	२५८५	६०२	६५७९२	५४१२५	८२.२७

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
वित्तीय समानीकरण	०	४१८	०	४१८	४१२	९८.५६
सशर्त अनुदान	१९४९	०	०	१९४९	१५९२	८१.६८
२८१४३ सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा	५५२६	१०५०	०	६५७६	३७१५	५६.५०
प्रदेश सरकार	५५२६	१०५०	०	६५७६	३७१५	५६.५०
२८१४९ अन्य भाडा	०	४०	०	४०	०	०.००
प्रदेश सरकार	०	४०	०	४०	०	०.००
२८२११ राजस्व फिर्ता	३७८	०	०	३७८	१३	३.३३
प्रदेश सरकार	३७८	०	०	३७८	१३	३.३३
२८२१२ न्यायिक फिर्ता	६०००	०	०	६०००	०	०.००
प्रदेश सरकार	६०००	०	०	६०००	०	०.००
२८२१९ अन्य फिर्ता	०	५८९	०	५८९	३९५	६७.०६
प्रदेश सरकार	०	५८९	०	५८९	३९५	६७.०६

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
२८९११ भैपरी आउने चालु खर्च	१६६९६८०	१३९१५८	९६९६८४.६	८३९१५३.४	५०	०.०१
प्रदेश सरकार	१६४०२६०	३९१५८	९६९६८४.५६	७०९७३३.४४	५०	०.०१
वित्तीय समानीकरण	२९४२०	१०००००	०	१२९४२०	०	०.००
३१११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	५००	०	०	५००	४९६	९९.२०
प्रदेश सरकार	५००	०	०	५००	४९६	९९.२०
३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	२०७३८८२	७५४९५७	६९९३६०	२१२९४७९	१३८७४२९	६५.१५
प्रदेश सरकार	७९२४४५	२६९२०२	२१९१९३	८४२४५४	६२५१६१	७४.२१
वित्तीय समानीकरण	६९७९८२	२२६३५५	२३३२६७	६९१०७०	४९३३८३	७१.३९
विशेष अनुदान	३५८१००	५३५००	५३५००	३५८१००	७८४०५	२१.८९
सशर्त अनुदान	२२५३५५	२०५९००	१९३४००	२३७८५५	१९०४८०	८०.०८
३१११३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	१०००	०	०	१०००	९९६	९९.६१

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
सशर्त अनुदान	१०००	०	०	१०००	९९६	९९.६१
३११२१ सवारी साधन	१४०२७३	४७१४२.०९	७००	१८६७१५.१	१४१५२४	७५.८०
प्रदेश सरकार	१२८३०८	१७४७२.०९	७००	१४५०८०.०९	१०६०३३	७३.०९
वित्तीय समानीकरण	१०९१५	२९६७०	०	४०५८५	३४६४६	८५.३७
सशर्त अनुदान	१०५०	०	०	१०५०	८४६	८०.५७
३११२२ मेशिनरी तथा औजार	५८७१७७	९०१९०.५	७५९११	६०१४५६.५	५०१५८७	८३.४०
प्रदेश सरकार	१३७५६४	४५११५.५	६९५६	१७५७२३.५	१२७४७७	७२.५४
वित्तीय समानीकरण	१३६५७४	४०५७५	६४४५५	११२६९४	७२९६१	६४.७४
सशर्त अनुदान	३१३०३९	४५००	४५००	३१३०३९	२९९१२३	९५.५५
३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	७९६४१	८१७८	१२२६	८६५९३	७९३३५	९१.६२
प्रदेश सरकार	४५०४२	८१७८	११२१	५२०९९	४६६०१	८९.४५
वित्तीय समानीकरण	३१४७९	०	१०५	३१३७४	२९७९४	९४.९६
सशर्त अनुदान	३१२०	०	०	३१२०	२९४०	९४.२३
३११३४ कम्प्युटर सफ्टवेयर	६७९०	०	२०००	४७९०	३५०१	७३.०९

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
निर्माण तथा खरिद खर्च						
प्रदेश सरकार	६७९०	०	२०००	४७९०	३५०१	७३.०९
३११३५ पुँजीगत परामर्श खर्च	११२४००	५२२९७	४४७९७	११९९००	९८९६०	८२.५४
प्रदेश सरकार	२८७००	१२१००	१८२००	२२६००	१९८७६	८७.९५
वित्तीय समानीकरण	८२२००	४०१९७	२६५९७	९५८००	७८०९०	८१.५१
सशर्त अनुदान	१५००	०	०	१५००	९९४	६६.२९
३११५१ सडक तथा पुल निर्माण	५२३६८८०	१५०२४००	१४५९०६४	५२८०२१६	३०३७३२१	५७.५२
प्रदेश सरकार	८२८६००	२८२४२४	२११८८८	८९९१३६	४२६१५९	४७.४०
वित्तीय समानीकरण	३०४५१८०	११३५५७६	११३५७७६	३०४४९८०	१९८४६०२	६५.१८
समपूरक अनुदान	१२२९४००	०	०	१२२९४००	५७०१६२	४६.३८
सशर्त अनुदान	१३३७००	८४४००	१११४००	१०६७००	५६३९७	५२.८६
३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	९१५००	६९२०	६३१३५	३५२८५	१३०७१	३७.०५
प्रदेश सरकार	०	६९२०	०	६९२०	२६६६	३८.५३

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
वित्तीय समानीकरण	९१५००	०	६३१३५	२८३६५	१०४०५	३६.६८
३११५४ तटबन्ध तथा बाँध निर्माण	७६५७४९	३३०४२७	१५१७४३	९४४४३३	८४६२५७	८९.६०
प्रदेश सरकार	४२३५००	२१३६३०	३५९७६	६०११५४	५३२६९४	८८.६१
वित्तीय समानीकरण	१८१८००	४४४३७	४६९२७	१७९३१०	१६७०५६	९३.१७
सशर्त अनुदान	१६०४४९	७२३६०	६८८४०	१६३९६९	१४६५०६	८९.३५
३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	२१२२९५६	१२०४२६२	९४६४१०	२३८०८०८	२०४४१४१	८५.८६
प्रदेश सरकार	६२५५००	४८३२९१	२६१५५९	८४७२३२	७४२१०६	८७.५९
वित्तीय समानीकरण	९८४३८०	२०३९८१	१६७८४१	१०२०५२०	८९४६२९	८७.६६
सशर्त अनुदान	५१३०७६	५१६९९०	५१७०१०	५१३०५६	४०७४०६	७९.४१
३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	१९१३४५५	९४७०८७	८६५१७५	१९९५३६७	१४३४५८९	७१.९०
प्रदेश सरकार	३३५६००	११९८२७	५७९१५	३९७५१२	२६०३९७	६५.५१
वित्तीय समानीकरण	८०३८००	१४६१९६	१२६१९६	८२३८००	६४६३७६	७८.४६
विशेष अनुदान	१३०९००	०	०	१३०९००	४३८११	३३.४७

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
सशर्त अनुदान	६४३१५५	६८१०६४	६८१०६४	६४३१५५	४८४००५	७५.२५
३११५७ वन तथा वातावरण संरक्षण	१४५३००	८९७७७	८९२००	१४५८७७	११८६७३	८१.३५
प्रदेश सरकार	५९८००	३७७७	३२००	६०३७७	४८४६३	८०.२७
सशर्त अनुदान	८५५००	८६०००	८६०००	८५५००	७०२१०	८२.१२
३११५८ सरसफाई संरचना निर्माण	११९५०	५५५४	४००९	१३४९५	१२३९३	९१.८३
प्रदेश सरकार	२९५०	५३५४	३३०९	४९९५	४८५९	९७.२७
वित्तीय समानीकरण	९०००	२००	७००	८५००	७५३४	८८.६३
३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	१४७०३४०	५२३८१९	२८४६००	१७०९५५९	१३४२४०९	७८.५२
प्रदेश सरकार	११२०३९०	३२९१०४	१४८२९३	१३०१२०१	१०२१७४७	७८.५२
वित्तीय समानीकरण	१२८९५०	१०१७१५	४३३०७	१८७३५८	१२२३७९	६५.३२
सशर्त अनुदान	२२१०००	९३०००	९३०००	२२१०००	१९८२८३	८९.७२
३११६१ निर्मित भवनको	१०३१२५	१५९९३	५००	११८६१८	७७६३१	६५.४५

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
संरचनात्मक सुधार खर्च						
प्रदेश सरकार	४४४७५	५४९३	०	४९९६८	३९१७८	७८.४१
वित्तीय समानीकरण	१८६५०	१०५००	५००	२८६५०	२१५१८	७५.११
सशर्त अनुदान	४००००	०	०	४००००	१६९३५	४२.३४
३११७१ पुँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	११९५८९८	६९५८७३.५	६६३०१३	१२२८७५८	८११७४६	६६.०६
प्रदेश सरकार	३१५९७८	४७२७३.४८८	३६४१३	३२६८३८.४९	३०१४९०	९२.२४
वित्तीय समानीकरण	१०००००	२१०००	१००००	१११०००	१०९५३४	९८.६८
सशर्त अनुदान	७७९९२०	६२७६००	६१६६००	७९०९२०	४००७२२	५०.६७
३१५११ भैपरी आउने पुँजीगत	२४८७०००	६३१४९८	१४९९२५४	१६१९२४४	०	०.००
प्रदेश सरकार	१०८७०००	५८८५६३	१३९०९७३	२८४५९०.०१	०	०.००
वित्तीय समानीकरण	१४०००००	४२९३५	१०८२८१	१३३४६५४	०	०.००
३२१४२ सार्वजनिक	३००००	०	०	३००००	०	०.००

मन्त्रालय/खर्च शीर्षक	सुरु बजेट	रकमान्तर		खुद बजेट	खर्च	खुद बजेटको तुलनामा खर्च प्रतिशत
		थप	घट			
संस्थानमा ऋण लगानी						
प्रदेश सरकार	३००००	०	०	३००००	०	०.००
३२१४३ अन्य संस्थामा ऋण लगानी	३००००	०	०	३००००	०	०.००
प्रदेश सरकार	३००००	०	०	३००००	०	०.००
३२१५१ संस्थानमा शेयर लगानी	२४००००	०	०	२४००००	०	०.००
प्रदेश सरकार	२४००००	०	०	२४००००	०	०.००

खर्च शीर्षकगत रूपमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा पुँजीगत खर्चतर्फ विनियोजन भएको बजेटमध्ये भवन निर्माण (३१११२) तर्फ ६५.१५ प्रतिशत, अन्य सार्वजनिक निर्माण (३११५९) तर्फ ७८.५२ प्रतिशत, सडक तथा पुल निर्माण (३११५१) तर्फ ५७.५२ प्रतिशत, तटबन्ध तथा बाँध निर्माण (३११५४) तर्फ ८९.६० सिंचाई (३११५५) तर्फ ८५.८६ प्रतिशत, खानेपानी (३११५६) तर्फ ७१.९० प्रतिशत खर्च भएको छ।

परिच्छेद - ३
स्रोत व्यवस्थापन विश्लेषण

३.१ स्रोत व्यवस्थापन

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि गरिने स्रोत व्यवस्थापनको वार्षिक लक्ष्य र प्राप्त भएको स्रोतको अवस्थालाई निम्नानुसार देखाइएको छ।

तालिकाः १३ स्रोतको अनुमान र यथार्थ आय (रू. हजारमा)

क्र.सं.	स्रोत	वार्षिक लक्ष्य	प्राप्ति	प्रगति प्रतिशत
१	प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व	१०८३०२१	१३१८५३७	१२१.७५
२	वित्तीय समानीकरण अनुदान	८५४४०००	८५४४०००	१००
३	सशर्त अनुदान	४२१७९१०	५२४७८२६	१२४.४२
४	विशेष अनुदान	६१३५००	६१३५००	१००
५	समपूरक अनुदान	१२२९४००	१२२९४००	१००
६	राजस्व बाँडफाँट (मुल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनको अन्तःशुल्क)	७९२९१००	७७७७२६६	९८.०९
८	रोयल्टी	३९४६३	४०२२१	१०१.९२
१०	नगद मौज्दात	६६८३०६१	५६८११३५	८५.०१
जम्मा		३०३३९४५५	३०४५१८८५	१००.३७

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा स्रोत व्यवस्थापनमा प्रदेश सरकारको आन्तरिक राजस्व संकलन रू. १ अर्ब ८ करोड ३० लाख २१ हजार, नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रू. १४ अर्ब ६० करोड ४८ लाख १० हजार, बाँडफाँट भई प्राप्त हुने राजस्व (मुल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क) बापत रू. ७ अर्ब ९२ करोड ९१ लाख, रोयल्टी रू. ३ करोड ९४ लाख ६३ हजार र नगद मौज्दात रू. ६ अर्ब ६८ करोड ३० लाख ६१ हजार वार्षिक लक्ष्य राखिएकोमा समीक्षा अवधिमा रू. ३० अर्ब ४५ करोड १८ लाख ८५ हजार प्राप्त भएको छ। जुन वार्षिक लक्ष्यको १००.३७ प्रतिशत हो। आर्थिक

वर्ष २०७७/७८ को सोही अवधिमा रू. ३१ अर्ब ५ करोड ३० लाख ३९ हजार अर्थात वार्षिक लक्ष्यको ९३.०३ प्रतिशत स्रोत व्यवस्थापन भएको थियो।

गत आर्थिक वर्षको स्रोतको आय अनुमान र यथार्थ आय विवरणलाई निम्नानुसारको चित्रमा देखाइएको छ।

चित्रः ६ स्रोत अनुमान र यथार्त आयको विवरण

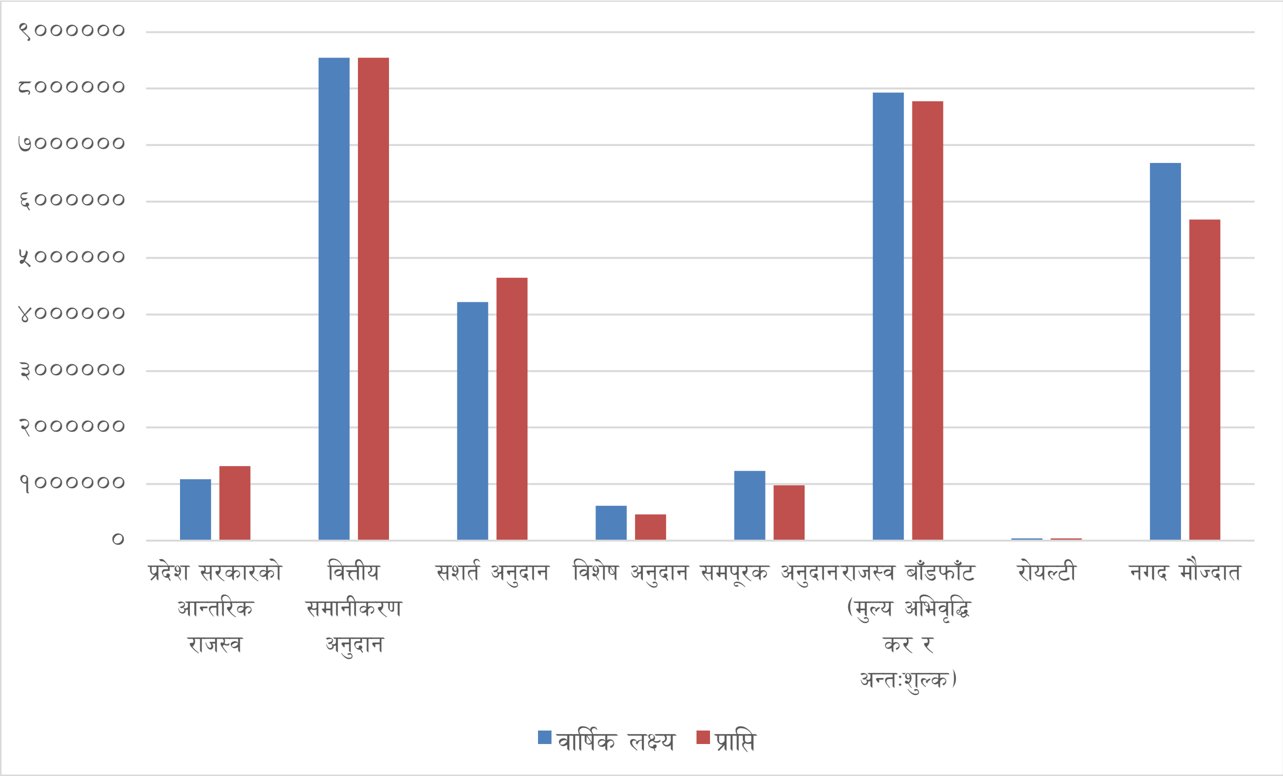

परिच्छेद - ४
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण

४.१ प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण

४.१.१ वित्तीय समानीकरण अनुदान

सुदूरपश्चिम प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ मा प्रत्येक आर्थिक वर्षको भदौ १० गते, कात्तिक १० गते, माघ १० गते र वैशाख १० गते गरी चार किस्तामा वित्तीय समानीकरण अनुदान बापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा हस्तान्तरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम प्रदेश सरकारबाट चालु आर्थिक वर्षमा प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहमा वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत कुल रू. ७२ करोड ४५ लाख विनियोजन गरिएकोमा समीक्षा अवधिसम्ममा सबै रकम हस्तान्तरण भइसकेको छ।

४.१.२ सशर्त अनुदान

सुदूरपश्चिम प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा ५ (१) मा प्रदेश सरकारको कुनै निकायबाट कार्यान्वयन हुने गरी रकम विनियोजन भएको कुनै योजना वा कार्यक्रम स्थानीय तह मार्फत कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त हुने देखिएमा प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयबाट त्यस्तो योजना वा कार्यक्रम सशर्त अनुदानको रूपमा हस्तान्तरण गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोले गत आर्थिक वर्षमा प्रदेश पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहहरूलाई रु. ४७ करोड ७१ लाख ८२ सशर्त अनुदान मार्फत हस्तान्तरण गरिएको छ।

४.१.३ विशेष अनुदान

प्रदेश सरकारबाट चालु आर्थिक वर्षमा ८३ वटा स्थानीय तहका १५७ वटा आयोजनाको लागि विशेष अनुदानतर्फ जम्मा रू. ४० करोड विनियोजन गरिएको छ। सुदूरपश्चिम प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ र प्रदेश विशेष अनुदान सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७६ को व्यवस्था बमोजिम गत आर्थिक वर्षमा रु. ३४ करोड ३३ लाख १३ हजार सम्बन्धित स्थानीय तहहरूलाई हस्तान्तरण गरिएको छ।

४.१.४ समपूरक अनुदान

प्रदेश सरकारबाट चालु आर्थिक वर्ष मा ७९ वटा स्थानीय तहका १६८ वटा आयोजनाको लागि समपूरक अनुदानतर्फ जम्मा रू. ६० करोड विनियोजन गरिएको छ। प्रदेश समपूरक अनुदान सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) कार्यविधि, २०७६ को दफा ६ (४) मा समपूरक अनुदानबाट कार्यान्वयन हुने आयोजना वा कार्यक्रमको लागि प्रदेश सरकारले अनुदान दिँदा सम्बन्धित स्थानीय तहबाट उक्त आयोजना वा कार्यक्रममा भएको कार्यप्रगतिको आधारमा चौमासिक रूपमा रकम उपलब्ध गराउने र

सोही कार्यविधिको दफा ६ (५) मा स्थानीय तहले समपूरक अनुदानबाट कार्यान्वयन भइरहेका आयोजना वा कार्यक्रमको प्रतिवेदन पेश गरेपछि मात्र त्यस्तो आयोजना वा कार्यक्रमको अन्तिम किस्ता बापतको रकम स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था बमोजिम गत आर्थिक वर्षमा समपूरक अनुदानका कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न कुल रू. ३६ करोड ६७ लाख ५१ हजार हस्तान्तरण गरिएको थियो।

परिच्छेद - ५

वित्तीय क्षेत्र विश्लेषण

नेपालको संविधानको अनुसूची-६ मा नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति अनुरूप वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन, सहकारी संस्था, केन्द्रको सहमतिमा वैदेशिक अनुदान र सहयोगलाई प्रदेश सरकारको एकल अधिकार सूचीमा राखिएको छ। त्यसैगरी सहकारी क्षेत्रलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूचीमा तथा सहकारी संस्थालाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा र तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा समेत राखिएको छ। भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहत सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालय स्थापना भएको छ।

सहकारी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट अद्यावधिक विवरण अनुसार गत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्म प्रदेश सरकारको क्षेत्राधिकारभित्र रही CoPoMIS मा प्रविष्ट भएका सहकारीको संख्या ३०१ रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा ११ वटा नयाँ सहकारी संस्था दर्ता भएको तथ्यांक CoPoMIS मा देखिएको छ। प्रदेशको कार्यक्षेत्रभित्र रहेका ३०१ सहकारी संस्थामा कुल शेयर सदस्य संख्या ४३८९० रहेका छन। सदस्य संख्यामध्ये १६६०१ जना महिला र २७२४१ जना पुरुष रहेका छन्। यस प्रदेशको क्षेत्राधिकारभित्र रहेका सहकारी संस्थाको जम्मा निक्षेप रू. २ अर्ब ६७ करोड १८ लाख २५ हजार रहेको छ। उल्लिखित सबै सहकारीबाट हालसम्म रू. ३ अर्ब ४० करोड २८ हजार विभिन्न क्षेत्रमा लगानी भएको छ।

परिच्छेद - ६
मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

६.१ प्रदेश व्यवस्थापिका

६.१.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश व्यवस्थापिकाको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

तालिकाः १४ प्रदेश व्यवस्थापिकाको समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	१७६४६१	११३५०	१८७८११
थपघट	२०६४	०	२०६४
जम्मा विनियोजन	१७८५२५	११३५०	१८९८७५
खर्च	१३१४२७	१०४८७	१४१९१४
खर्च प्रतिशत	७३.६२	९२.४०	७४.७४

प्रदेश व्यवस्थापिकाको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. १७ करोड ८५ लाख २५ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ करोड १३ लाख ५० हजार समेत खुद रकम रू. १८ करोड ९८ लाख ७५ हजार विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुतर्फ रु. २० लाख ६४ हजार बजेट थप गरिएको थियो। विनियोजित खुद रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू.१३ करोड १४ लाख २७ हजार र पुँजीगततर्फ रू.१ करोड ४ लाख ८७ हजार समेत जम्मा रू. १४ करोड १९ लाख १४ हजार खर्च भएको थियो। समग्रमा प्रदेश व्यवस्थापिकाबाट कुल विनियोजनको ७४.७४ प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.१.२ प्रमुख उपलब्धि

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा प्रदेश व्यवस्थापिकाबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

- दार्चुला जिल्लाको सदरमुकाम खलङ्गामा माननीय सभामुख, उपसभामुख, सार्वजनिक लेखा समितिका सभापति र विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरूको टोलीबाट जनतासँग सभामुख कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न क्याम्पसहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूसँग प्रदेश सभा र विद्यार्थी

विषयक प्रदेश सभा संसदीय गतिविधिका सम्बन्धमा दार्चुला बहुमुखी क्याम्पसमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको साथै प्रदेश गौरवका योजना, सुरक्षित आवास गृह, बाढीपिडित क्षेत्र र असहायक छात्रवासमा अवलोकन भ्रमण भएको ।

- प्रदेश सभा दिवसको अवसरमा कैलाली र कंचनपुर जिल्लाका विभिन्न क्याम्पसमा अध्ययनरत युवा विद्यार्थीहरूसँग प्रदेश सभा र संसदीय गतिविधी सम्बन्धी अन्तरक्रिया छलफल सम्पन्न भएको ।
- प्रदेश सभा दिवसको अवसरमा सञ्चारकर्मीहरूसँग प्रदेश सभाका कामकारवाहीका विषयमा छलफल कार्यक्रम गरिएको ।
- सचिवालयको प्रशासनिक भवनमाथि ट्रस निर्माण ।
- प्रदेश सभा भवन, माननीय सभामुख/उपसभामुख र सचिव कार्यकक्षमा मर्मत सम्भार गरिएको,
- माननीय सभामुख/उपसभामुख ज्यूबाट मधेश प्रदेश र प्रदेश नं.१ को अवलोकन भ्रमण ।
- प्रदेश सभा सचिवालयका कर्मचारीहरूबाट गण्डकी प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशमा अवलोकन भ्रमण भएको।

६.२ प्रदेश लोक सेवा आयोग

६.२.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश लोक सेवा आयोगको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र वार्षिक खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

तालिकाः १५ प्रदेश लोक सेवा आयोगमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र वार्षिक खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	८०४५४	१४८८५	९५३३९
थपघट	(७८०)	१२००	४२०
जम्मा विनियोजन	७९६७४	१६०८५	९५७५९
खर्च	३८०६५	१२३०५	५०३७०
खर्च प्रतिशत	४७.७८	७६.५०	५२.६०

प्रदेश लोक सेवा आयोगको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. ७ करोड ९६ लाख ७४ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ करोड ६० लाख ८५ हजार समेत कुल रू. ९ करोड ५७ लाख

५९ हजार विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रु. ४ लाख २० हजार थप गरिएको थियो। विनियोजित कुल रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ३ करोड ८० लाख ६५ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ करोड २३ लाख ५ हजार सहित जम्मा रू. ५ करोड ३ लाख ७० हजार खर्च भएको थियो। समग्रमा प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट कुल विनियोजनको ५२.६० प्रतिशत खर्च भएको छ।

६.२.२ प्रमुख उपलब्धि

गत आर्थिक वर्षमा प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

क) प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट तयार भएका मापदण्ड

- प्रदेश लोक सेवा आयोग परीक्षा दस्तुर एवम् खर्च व्यवस्थापन मापदण्ड,२०७८
- प्रदेश लोक सेवा आयोग बैठक संचालन कार्यविधि, २०७८
- वन रक्षक पदको शारीरिक परीक्षण तथा तन्दुरुस्ती परीक्षाको लागि आवश्यक जनशक्ति, कार्य चरण तथा खर्च व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७९

ख) प्रदेश लोक सेवा आयोगबाट विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका देहाय बमोजिमका २३ वटा पदका पाठ्यक्रमहरू स्वीकृत गरि सार्वजनिक गरिएको।

तालिकाः १६ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका स्वीकृत पाठ्यक्रमहरूको विवरण

सि.न.	सेवा	तह	समूह	उपसमूह	पद
१	नेपाल स्वास्थ्य	चौथो	प. हे. न.	-	अ. न. मी.
२	नेपाल स्वास्थ्य	चौथो	ल्याब टेक्नोलोजी	-	ल्याब असिष्टेन्ट
३	नेपाल स्वास्थ्य	चौथो	आयुर्वेद	-	वैद्य
४	नेपाल स्वास्थ्य	चौथो	हेल्थ इन्स्पेक्सन	-	अ. हे. व.
५	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	प. हे. न.	-	पब्लिक हेल्थ नर्स
६	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	जनरल नर्सिङ	-	स्टाफ नर्स

सि.न.	सेवा	तह	समूह	उपसमूह	पद
७	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	हेल्थ इन्स्पेक्सन	-	हे. अ. । सि.अ.हे.व.
८	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी	-	ल्याब टेक्निसियन
९	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	आयुर्वेद	-	आयुर्वेद सहायक
१०	नेपाल स्वास्थ्य	पाँचौं	फार्मेसि	-	फार्मेसि सहायक
११	नेपाल कृषि	चौथो	फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट एकीकृत	-	नायव प्राविधिक सहायक वा सो सरह
१२	नेपाल कृषि	चौथो	प्लान्ट प्रोटेक्सन, एग्रोनोमी, हर्टिकल्चर, एगृ. एक्सटेन्सन, स्वायल साइन्स र एगृ.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग एकीकृत	-	नायव प्राविधिक सहायक वा सो सरह

सि.न.	सेवा	तह	समूह	उपसमूह	पद
१३	नेपाल कृषि	चौथो	फिसरिज, भेटेरिनरी र लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेण्ट एकीकृत	-	ना.प्रा.स.
१४	नेपाल कृषि	पाँचौं	प्लान्ट प्रोटेक्सन, एग्रोनोमी, हर्टिकल्चर, एगृ. एक्सटेन्सन, स्वायल साइन्स र एगृ.इको.एण्ड मार्केटिङ्ग एकीकृत	-	प्रा.स.
१५	नेपाल वन	पाचौं	जनरल फरेष्ट्री, स्वायल एण्ड बाटर कञ्जरभेशन र फरेष्ट रिसर्च एकीकृत	-	रेन्जर
१६	नेपाल वन	तह वहिन	जनरल फरेष्ट्री,	-	वनरक्षक
१७	नेपाल शिक्षा	पाचौं	शिक्षा प्रशासन	निरीक्षण	प्राविधिक सहायक

सि.न.	सेवा	तह	समूह	उपसमूह	पद
१८	नेपाल इन्जिनियरिङ	पाचौं	सिभिल	जनरल, हाईवे, स्यानीटरी, इरिगेशन, हाइड्रोपावर, हाइड्रोलोजी	सव इन्जिनियर वा सो सरह
१९	नेपाल इन्जिनियरिङ	पाचौं	सिभिल	बिल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट	सव इन्जिनियर वा सो सरह
२०	नेपाल इन्जिनियरिङ	चौथो	सिभिल	जनरल, हाईवे, इरिगेशन, हाइड्रोपावर, हाइड्रोलोजी	असिष्टेण्ट सव इन्जिनियर वा सो सरह
२१	नेपाल इन्जिनियरिङ	चौथो	सिभिल	स्यानिटरी	खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन
२२	नेपाल इन्जिनियरिङ	चौथो	सर्भे		अमिन
२३	नेपाल इन्जिनियरिङ	पाचौं	सर्भे		सर्भेक्षक

ग) विज्ञापन भएका पदहरू

तालिकाः १७ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका विज्ञापन भएका पदहरूको विवरण

क्र.सं.	बिज्ञापन नं.	पद, सेवा, समूह र उपसमूह	खुला	समावेशी	कुल जम्मा
१	५०१-५०७/०७८-७९	वन रक्षक, नेपाल वन,जनरल फरेष्ट्री	९२	७५	१६७
२	५०८-५१२/०७८-७९	प्राविधिक सहायक, नेपाल शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	७	५	१२
३	५१३-५१६/०७८-७९	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	३	३	६
४	५१७/०७८-७९	वैद्य,स्वास्थ्य, आयुर्वेद, जनरल आयुर्वेद	१	०	१
५	५१८-५२०/०७८-७९	ल्याबअसिस्टेण्ट,स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	२	२	४
६	५२१-५२५/०७८-७९	अ.हे.व./कोल्डचेन असिष्टेण्ट, स्वास्थ्य, हेल्थ इन्स्पेक्सन	१०	८	१८
७	५२६-५३०/०७८-७९	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	८५	५८	१४३
८	५३१/०७८-७९	ल्याबअसिस्टेण्ट,स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	१		
९	५३२-५३६/०७८-७९	अ.हे.व., स्वास्थ्य, हेल्थ इन्स्पेक्सन	५३	४०	९३
१०	५३७-५३९/०७८-७९	सब-इञ्जिनियर, इञ्जि., सिभिल, जनरल/हाइवे	३	१	४
११	५३९-५४१/०७८-७९	सब-इञ्जिनियर, इञ्जि., सिभिल, बिल्डिङ एण्ड आर्किटेक्ट	२	२	४
१२	५४२-५४४/०७८-७९	खानेपानी तथा सरसफाई टेक्निसियन,इञ्जि. सेवा, सिभिल, स्यानिटरी	२	२	४

क्र.सं.	बिज्ञापन नं.	पद, सेवा, समूह र उपसमूह	खुला	समावेशी	कुल जम्मा
जम्मा			२६१	१९६	४५७

घ) प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन सम्बन्धी कार्यको विवरण

तालिकाः १८ विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन सम्बन्धी कार्यको विवरण

क्र.सं..	पद, सेवा, समूह	कच्चा प्रश्नपत्र सेट	परिमार्जन सेट
१	वन रक्षक, नेपाल वन,जनरल फरेष्ट्री	५	३
२	प्राविधिक सहायक, नेपाल शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	५	३
३	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	५	३
४	वैद्य,स्वास्थ्य, आयुर्वेद, जनरल आयुर्वेद	५	३
५	ल्याबअसिस्टेण्ट,स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	५	३
६	अ.हे.व./कोल्डचेन असिष्टेण्ट, स्वास्थ्य, हेल्थ इन्स्पेक्सन	५	३
७	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	५	३
८	ल्याबअसिस्टेण्ट,स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	५	३
९	अ.हे.व., स्वास्थ्य, हेल्थ इन्स्पेक्सन	५	
१०	सब-इञ्जिनियर, इञ्जि., सिभिल, जनरल/हाइवे	५	
११	सब-इञ्जिनियर, इञ्जि., सिभिल, विल्डिङ एण्ड आर्किटेक्ट	५	
१२	खानेपानी तथा सरसफाई टेक्निसियन,इञ्जि. सेवा, सिभिल, स्यानिटरी	५	

ङ) आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापनको परीक्षा कार्यक्रम

तालिकाः १९ विभन्न सेवा, समूह, उपसमूह र तहका प्रकाशित विज्ञापनको परीक्षा कार्यक्रमको विवरण

क्र.सं.	बिज्ञापन नं	पद, सेवा, समूह	लिखित परीक्षा मिति	समय
१	५०१-५०७/०७८-७९	वन रक्षक, नेपाल वन,जनरल फरेष्ट्री	शारीरिक परीक्षण तथा तन्दुरुस्ती परीक्षा सम्पन्न	
	५०१-५०७/०७८-७९	वन रक्षक, नेपाल वन,जनरल फरेष्ट्री	२०७९।५।११	११०० बजे
२	५०८-५१२/०७८-७९	प्राविधिक सहायक, नेपाल शिक्षा, शिक्षा प्रशासन	२०७९।५।२५	११०० बजे
३	५१३-५१६/०७८-७९	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	२०७९।६।५	८०० बजे
४	५१७/०७८-७९	वैद्य, स्वास्थ्य, आयुर्वेद, जनरल आयुर्वेद	२०७९।६।१	२०० बजे
५	५१८-५२०/०७८-७९	ल्याब असिस्टेण्ट,स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	२०७९।६।८	८०० बजे
६	५२१-५२५/०७८-७९	अ.हे.व./कोल्डचेन असिष्टेण्ट, स्वास्थ्य, हेल्थ इन्स्पेक्सन		
७	५२६-५३०/०७८-७९	अ.न.मी ,स्वास्थ्य, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग	२०७९।६।१	८०० बजे
८	५३१/०७८-७९	ल्याब असिस्टेण्ट, स्वास्थ्य, मे.ल्या.टे., ज.मे.ल्या.टे.	२०७९।६।९	८०० बजे

च) शारिरीक परीक्षण तथा तन्दरुस्ती परीक्षा संचालन

- नेपाल वन सेवा,जनरल फरेष्ट्री समूह, तह विहीन वनरक्षक पदको विज्ञापन प्रकाशित गरि अनलाईन दरखास्त मार्फत दरखास्त फारम भरि स्वीकृत भएका ३५०१८ जना उम्मेदवारहरूको शारीरिक परीक्षण तथा तन्दुरुस्ती परीक्षा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.७ मुख्यालय वैद्यनाथ बाहिनी आत्तरिया, कैलाली र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४३ रिजर्व गण हे.क्वा. वनबेहडा, कैलालीको विशेष सहयोगमा मिति २०७९।३।४ गते देखि २०७९।३।२४ गते सम्म निरन्तर संचालन भएको थियो ।
- शारीरिक परीक्षण तथा तन्दुरुस्ती परीक्षामा दुवै केन्द्रमा गरी जम्मा १४९६० जना उम्मेदवारहरूको सहभागिता रहेको थियो भने १४९६० जना उम्मेदवारहरूमध्ये क्रमशः

शारीरिक परीक्षण, २०० मिटर दौड, ३००० मिटर दौड, रुख चढ्ने र पौडी खेल्ने परीक्षामा सफल हुदै ६५९० जना उम्मेदवारहरू लिखित परीक्षाका लागि छनौट भएका थिए।

छ) अन्य कार्यहरू

- प्रदेश लोक सेवा आयोगको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।
- दक्षविज्ञहरूको रोष्टर तयार गर्ने प्रयोजनका लागि अनलाईन फाराम बनाई दक्ष विज्ञ मनोनयन फाराम सङ्कलन गरेर रोष्टर सूची तयार गरिएको ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूमा रिक्त रहेका दरबन्दी विवरणहरू, माग आकृति फाराम भरि माग गर्न प्रदेश सरकार र सबै स्थानीय तहमा पत्राचार भएको ।
- विद्युतीय प्रणालीबाट दरखास्त व्यवस्थापन गर्न अनलाइन एप्लिकेसन (PPSRMS) निर्माण भएको ।
- सूचना प्रविधिमा आधारित सीप परीक्षण तथा प्रयोगात्मक परीक्षा संचालनका लागि कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापना ।
- आयोग लगायत विषयविज्ञ/ विशेषज्ञहरूका लागि पुस्तकालय व्यवस्थापन गरिएको ।
- मिति २०७८ असोज ८ गते आयोगको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक प्रतिवेदन प्रदेश प्रमुखज्यूसमक्ष पेश भएको।

६.३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

६.३.१ वित्तीय विवरण

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः २० मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	३६३७९९	१०८६४२५	१४५०२२४
थपघट	(५६८२५)	(९९८६१७)	(१०५५४४२)
जम्मा विनियोजन	३०६९७४	८७८०८	३९४७८२
खर्च	१६३५४६	२८७४९	१९२२९५
खर्च प्रतिशत	५३.२८	३२.७४	४८.७१

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. ३० करोड ६९ लाख ७४ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ८ करोड ७८ लाख ८ हजार समेत खुद रू. ३९ करोड ४७ लाख ८२ हजार विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा प्रदेश पुर्वाधार विकास कार्यक्रम लगायतको पुँजीगत बापतको रकम रु. १ अर्ब ५ करोड ५४ लाख ४२ हजार घटी भएको थियो। विनियोजित रकममध्ये चालुतर्फ रू. १६ करोड ३५ लाख ४६ हजार र पुँजीगततर्फ रू. २ करोड ८७ लाख ४९ हजार गरी कुल रू. १९ करोड २२ लाख ९५ हजार खर्च भएको थियो। उक्त कार्यालयबाट खुद विनियोजनको ४८.७१ प्रतिशत रकम खर्च भएको थियो।

६.३.२ प्रमुख उपलब्धि

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरू र सोबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

- सुदूरपश्चिम प्रदेशको विद्युतीय शासन गुरूयोजना निर्माण भएको ।
- इ-क्याबिनेट सफ्ट्वेयर निर्माण गरिएको ।
- सुदूरपश्चिम प्रदेशको डिजिटल प्रोफाइल निर्माण भएको ।
- प्रदेश मन्त्रालय/कार्यालयको वेवसाइट निर्माण तथा स्तरोन्नती गरिएको ।
- सार्वजनिक सुनुवाई (प्रदेश-३ तथा स्थानीय -३५) कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण कार्यशाला सम्पन्न भएको ।

- विकास साझेदारसँग अन्तरक्रियात्मक गोष्ठी सम्पन्न गरिएको ।
- ऐन संग्रह प्रकाशन भएको ।
- प्रदेश सरकारको आ.व. २०७९।८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको ।
- सुदूरपश्चिम प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण प्रतिष्ठान नियमावली र प्रदेश सुशासन नियमावली तयारीको चरणमा रहेको ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच समन्वय कायम गर्न तथा विवाद समाधानको व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक प्रदेश सभामा पेश गरिएको ।
- विभिन्न ऐन नियमहरूमा समसामयिक संशोधन गरिएको।

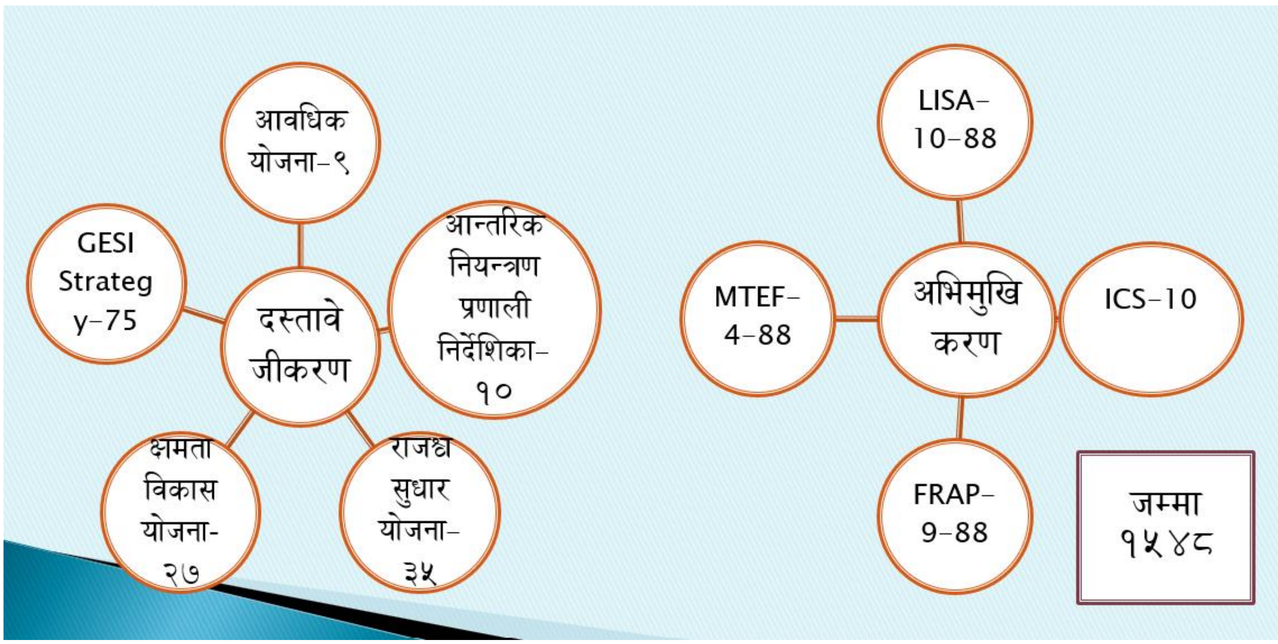

६.४. आर्थिक मामिला मन्त्रालय

६.४.१ वित्तीय विवरण

आर्थिक मामिला मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः २१ आर्थिक मामिला मन्त्रालयको खुद बजेट र समीक्षा अवधिमा भएको खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	२१७८८६	८५४३७	३०३३२३
थपघट	९९००	४६४०	१४५४०
जम्मा विनियोजन	२२७७८६	९००७७	३१७८६३
खर्च	८४०३८	४२४६३	१२६५०१
खर्च प्रतिशत	३६.८९	४७.१४	३९.८०

आर्थिक मामिला मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. २२ करोड ७७ लाख ८६ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ९ करोड ७७ हजार समेत खुद बजेट रु. ३१ करोड ७८ लाख ६३ हजार विनियोजन गरिएकोमा उक्त आर्थिक वर्षमा रु. १ करोड ४५ लाख ४० हजार थप गरिएको थियो। विनियोजित रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ८ करोड ४० लाख ३८ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ४ करोड २४ लाख ६३ हजार सहित कुल रू. १२ करोड ६५ लाख १ हजार खर्च भएको थियो। समग्रमा यस मन्त्रालयबाट खुद विनियोजनको ३९.८० प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.४.२ प्रमुख उपलब्धि

आर्थिक मामिला मन्त्रालयबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन-

(क) २०७८/७९ मा मन्त्रालयले सञ्चालन गरेका स्वीकृत वार्षिक विकास कार्यक्रमः

- दार्चुला र बैतडी जिल्लामा बजेट तर्जुमा सम्बन्धी PLMBIS तालिम सञ्चालन गरेको ।
- वार्षिक विकास कार्यक्रमको अनुगमन कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन भएका आयोजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन गरेको।

- मन्त्रालयको वित्तीय संघीयता अध्ययन भ्रमण कार्यक्रम अन्तर्गत गण्डकी प्रदेश अर्थ मन्त्रालयमा वित्तीय संघीयता सम्बन्धी छलफल, अन्तरक्रिया एवम् ज्ञान आदानप्रदान कार्यक्रम मिति २०७८ फागुन महिनामा सम्पन्न भएको।
- पूर्व बजेट छलफल कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदेश सभाका विषयगत समिति, प्रदेश सभाका माननीयज्यूहरू, स्थानीय तह, पत्रकार तथा आमसञ्चार, नागरिक समाज र निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिसँग पूर्वबजेट छलफल गरिएको।
- बजेट कार्यान्वयनको चौमासिक, मध्यावधि र वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न मितिमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट कार्यान्वयनको चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको। मिति २०७८ फागुन महिनामा अर्धवार्षिक समीक्षा गरी पुस्तिका छपाई एवम् प्रकाशन गरिएको।
- कानून तर्जुमा तथा प्रकाशन कार्यक्रम अन्तर्गत सुदूरपश्चिम प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी विधेयक, २०७९, सुदूरपश्चिम प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८, सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड, २०७९ तर्जुमा गरेको। यस्तै, बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधिको मस्यौदा तर्जुमाको क्रममा रहेको।
- सुप Apps, सुप छायाचित्र, प्रदेश तथ्यांक केन्द्र कार्यक्रम अन्तर्गत सुदूरपश्चिम प्रदेशको Video Documentary निर्माण सम्बन्धी कार्य भएको।
- भवन निर्माण कार्यक्रम अन्तर्गत मन्त्रालयको Prefab Building निर्माणको लागि खरिद प्रक्रिया अघि बढेको।
- सुदुरपश्चिम प्रदेश स्वरोजगार विकास कोषको स्वीकृत वार्षिक विकास कार्यक्रमहरू अन्तर्गत प्रदेशका विभिन्न स्थानीय तहहरूमा सीपमूलक तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएको।
- सुदूरपश्चिम प्रदेश स्वरोजगार विकास कोष कर्जा कार्यविधिको मस्यौदाउपर प्रदेश सभा सदस्यहरू र समिति गठन गरी सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा राय सुझाव संकलन गरी कर्जा कार्यविधि तर्जुमा एवम् स्वीकृत भएको।
- सीप विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधिको मस्यौदा तर्जुमा गरिएको।

(ख) मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका अन्य कार्यहरुः

- प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय स्थापना (डोटी, डडेल्धुरा र कञ्चनपुर जिल्लाहरू) का लागि संरचना र दरवन्दी तेरिज सम्बन्धी प्रस्ताव प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा पेश भई मिति २०७८/६/१४ मा स्वीकृत भएबमोजिम डोटी, डडेल्धुरा र कञ्चनपुर जिल्लाहरूमा प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय स्थापना भई कामकाज सुरु भएको।

- फर्म नवीकरण गर्ने समयावधि र जरिवाना मिनाह गर्ने सम्बन्धी प्रस्ताव प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा पेश भई मिति २०७८/९/८ मा स्वीकृत भएको ।
- जग्गाको लिखत पारित गर्दा लाग्ने रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा पचास प्रतिशत छुट दिने सम्बन्धी प्रस्ताव प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा पेश भई मिति २०७८/९/२९ मा स्विकृति प्रदान भएको।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि राजस्व परामर्श समिति तथा उपसमितिहरू गठन भई राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन, २०७९ ले आर्थिक ऐन, २०७९ तर्जुमामा थप पृष्ठपोषण प्राप्त भएको ।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहहरूलाई समपूरक तथा विशेष अनुदान उपलब्ध गराइएको।
- आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्म यस मन्त्रालयको बेरुजु शून्य रहेको।
- प्रदेश स्वरोजगार विकास कोष स्थापना भई कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति भई कोषको कार्य अघि बढेको ।

६.५ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

६.५.१ वित्तीय विवरण

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट (थपघट सहित) र खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः २२ उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुंजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	९१२०३२	१२०१८०९	२११३८४१
थपघट	४०१५७	१०५७९३	१४५९५०
जम्मा विनियोजन	९५२१८९	१३०७६०२	२२५९७९१
खर्च	६६७१६७	१०६०५९५	१७२७७६२
खर्च प्रतिशत	७०.०७	८१.११	७६.४६

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरणको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. ९५ करोड २१ लाख ८९ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ अर्ब ३० करोड ७६ लाख २ हजार समेत कुल रू. २ अर्ब २५ करोड ९७ लाख ९१ हजार विनियोजन गरिएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रु. १४ करोड ५९ लाख ५० हजार थप गरिएको थियो। विनियोजित रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ६६ करोड ७१ लाख ६७ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ अर्ब ६ करोड ५ लाख ९५ हजार सहित कुल रू. १ अर्ब ७२ करोड ७७ लाख ६२ हजार खर्च भएको थियो। उक्त मन्त्रालयबाट कुल विनियोजनको ७६.४६ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.५.२ प्रमुख उपलब्धि

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

(क) नीतिगत उपलब्धि

- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गरिएको ।
- सुदूरपश्चिम प्रदेश वन नियमावली, २०७८ स्वीकृत भएको ।
- प्रादेशिक पर्यटन विकास गुरुयोजना तयार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।

(ख) वन क्षेत्र तर्फका उपलब्धि

तालिकाः २३ वन क्षेत्र तर्फका उपलब्धिको विवरण

क्र.सं.	विवरण	एकाइ	जम्मा
१	काठ उत्पादन	क्यूविक फिट	९७४४१७
२	दाउरा उत्पादन	चट्टा	१५७०
३	जडिबुटि उत्पादन तथा निकासी	के जी	१२८६९८०
४	खोटो निकासी	के जी	१९६२०६३
५	विरुवा उत्पादन तथा रोपण		
क	जडिबुटि विरुवा उत्पादन तथा रोपण	गोटा	३०००४१
ख	फलफुल विरुवा उत्पादन/खरिद वितरण	गोटा	३३८८०५
ग	रुख प्रजातिको विरुवा उत्पादन तथा रोपण	गोटा	१६८५६५४
जम्मा विरुवा उत्पादन			२३२४५००
६	नर्सरी निर्माण	संख्या	१
७	नर्सरी मर्मत	संख्या	१३
८	नयाँ भवन निर्माण	संख्या	२
९	पुरानो भवन मर्मत	संख्या	९
१०	हाईटेक नर्सरी निर्माण	वटा	०
११	वृक्षारोपण	हेक्टर	१९५
१२	अतिक्रमण नियन्त्रण	हेक्टर	४०
१३	वन अपराध नियन्त्रण (मुद्धा दायरी)	संख्या	५९
१४	सामुदायिक वन हस्तान्तरण	संख्या	३६
१५	सामुदायिक वन हस्तान्तरण	हेक्टर	६२११
१६	सामुदायिक वनको कार्ययोजना नवीकरण	संख्या	३०७

क्र.सं.	विवरण	एकाइ	जम्मा
१७	आपूर्ति समितिबाट काठ वितरण गरिएको		२३२४५००
क	काठ वितरण	क्यूविक फिट	३२७३७
ख	लाभान्वित घरधुरी	संख्या	४३३
१८	सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन	संख्या	८
१९	जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना	संख्या	२
२०	शहरी हरित पार्क निर्माण		६
२१	राजश्व आम्दानी	रु. (हजारमा)	१४२८०५
२२	डढेलो नियन्त्रण सामाग्री खरिद	सेट	३८

(ग) भू संरक्षण क्षेत्र तर्फका उपलब्धिहरू

तालिकाः २४ भू संरक्षण क्षेत्र तर्फका उपलब्धि

क्र.सं.	विवरण	एकाई	जम्मा
१	गल्छि पहिरो नियन्त्रण	स्थान संख्या	११५
२	खोला नदी किनार संरक्षण	हेक्टर	१५०
३	संरक्षण/ रिचार्ज पोखरी निर्माण	गोटा	२०
४	पानी मुहान संरक्षण	स्थान/संख्या	५०
५	सिंचाई कुलो निर्माण	स्थान/संख्या	१३
६	सिचाइ पोखरी निर्माण	गोटा	१२
७	खोरिया तथा क्षतिग्रस्त भूमिको पुनरुत्थान	गोटा	१
८	ताल तथा सिमसार क्षेत्र संरक्षण	गोटा	९

(घ) पर्यटन क्षेत्र तर्फका उपलब्धि

तालिकाः २५ पर्यटन क्षेत्र तर्फका उपलब्धि

क्र.सं.	विवरण	एकाइ	जम्मा सम्पन्न भएको परिमाण
१	प्राकृतिक पर्यटन पूर्वाधार निर्माण	संख्या	५२
२	धार्मिक सांकृतिक पर्यटन पूर्वाधार निर्माण	संख्या	२५३
३	ऐतिहासिक कोट दरबार संरक्षण	संख्या	२
४	पदमार्ग निर्माण	संख्या	६४
५	संग्रहालय निर्माण	संख्या	३
६	ताल तथा झरना संरक्षण	संख्या	११
७	पर्यटकीय पार्क निर्माण	संख्या	२८
८	होमस्टे सहयोग	संख्या	३
९	होमस्टे दर्ता	संख्या	३
१०	पर्यटकीय भ्यू टावर निर्माण	संख्या	५
जम्मा			४२४

(ङ) उद्योग वाणिज्य क्षेत्र तर्फका उपलब्धि

तालिकाः २६ उद्योग दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	उद्योगको किसिम	एकाइ	दर्ता विवरण
१	उर्जामूलक	वटा	१
२	उत्पादन मुलक	वटा	५५८
३	कृषि तथा वनजन्य	वटा	५७४१
४	खनिजजन्य	वटा	१७
५	निर्माण (पूर्वाधार)	वटा	१५
६	पर्यटन	वटा	११५

क्र.सं.	उद्योगको किसिम	एकाइ	दर्ता विवरण
७	सुचना प्रविधि	वटा	४०
८	सेवामूलक	वटा	१७०३
कुल जम्मा			८१९०
यस अवधिमा जम्मा २९२० वटा उद्योग नवीकरण भएका छन् ।			

तालिकाः २७ उद्यमशिलता तालिमबाट लाभान्वित जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	लाभान्वित व्यक्तिको विवरण
१	कैलाली	४०७
२	कञ्चनपुर	२२७
३	डडेलधुरा	२५५
४	डोटी	२४८
५	बैतडी	१८०
६	अछाम	१३०
७	बझाङ्ग	३०७
८	बाजुरा	२२१
९	दार्चुला	१८५
जम्मा		२१६०

तालिकाः २८ प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	उद्योग संख्या	लाभान्वित घरधुरी
१	कैलाली	२४	२४
२	कञ्चनपुर	३८	३८

क्र.सं.	जिल्ला	उद्योग संख्या	लाभान्वित घरधुरी
३	डडेलधुरा	४९	४९
४	डोटी	३६	३६
५	बैतडी	३१	३१
६	अछाम	२३	२३
७	बझाङ्ग	३७	३७
८	बाजुरा	५३	५३
९	दार्चुला	३३	३३
कुल जम्मा		३२४	३२४

यस अवधिमा बझाङ्गमा २ वटा दार्चुलामा १ वटा र बाजुरा जिल्लामा १ वटा सेनेटरी प्याड उद्योग स्थापनाका लागि अनुदान वितरण गरिएको थियो ।

६.६ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

६.६.१ वित्तीय विवरण

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः २९ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	२५७८३४५	२५७३११	२८३५६५६
थपघट	२६२०२	५६६२१	८२८२३
जम्मा विनियोजन	२६०४५४७	३१३९३२	२९१८४७९
खर्च	१९९४३२९	२१५४००	२२०९७२९
खर्च प्रतिशत	७६.५७	६८.६१	७५.७२

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. २ अर्ब ६० करोड ४५ लाख ४७ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ३१ करोड ३९ लाख ३२ हजार समेत कुल रू. २ अर्ब ९१ करोड ८४ लाख ७९ हजार विनियोजन गरिएकोमा रु. ८ करोड २८ लाख २३ हजार आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा थप गरिएको थियो। विनियोजित रकममध्ये चालुतर्फ रू. १ अर्ब ९९ करोड ४३ लाख २९ हजार र पुँजीगततर्फ रू. २१ करोड ५४ लाख गरी कुल रू. २ अर्ब २० करोड ९७ लाख २९ हजार खर्च भएको थियो। उक्त मन्त्रालयबाट विनियोजनको ७५.७२ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.६.२ प्रमुख उपलब्धि

भूमी व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

१. **मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम**

"नमुना गाँउ, आफै बनाउँ" भन्ने नाराका साथ प्रदेशको गौरवको आयोजनाका रूपमा नमुना गाउँ स्थापना गर्दै कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रको उत्पादन, बजारीकरण र व्यवसायिकरण मार्फत युवाहरूलाई कृषिमा रोजगारी प्रदान गर्ने उदेश्यका साथ मुख्यमन्त्री कृषि तथा पशुपन्छी

कार्यक्रम आ.व. २०७६/७७ देखि प्रदेशका ९ वटै जिल्लामा संचालनमा आएको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत हालसम्म ८८ स्थानीय तहमा २८४ वटा नमुना गाँउ स्थापना भई विभिन्न बाली तथा पशुपंक्षीमा व्यवसायीकरणको सुरुवात भएको र यस कार्यक्रमबाट करिब ४ लाख मेट्रिक टन फलफुल, तरकारी, आलु तथा पशुजन्य उत्पादन भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रम संचालन गर्न २८ करोड १४ लाख विनियोजन भएकोमा २६ करोड १३ लाख ७५ हजार खर्च गरी कृषि र पशुपन्छी तर्फ १२६ नमुना गाउँ संचालन गरिएको थियो जसबाट कृषि तर्फ २१० हेक्टर जमिनमा थप सिंचाई सुविधा विस्तार, ३९९ बाँसको टनेल, २२२ स्थाई पोलिहाउस र १५५ हेक्टर क्षेत्रफलमा मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन भएको र जिल्लामा ७६० हे. शरदकालिन आलुको क्षेत्र विस्तार, ७२२ हेक्टरमा धान, ८७.४ हेक्टरमा फलफूल खेती विस्तार, ७० हेक्टरमा मकै खेती साथै कृषि यन्त्र उपकरण वितरण गरियो भने पशुपन्छी तर्फ ४५० गोठ निर्माण एवम् सुधार, ८ वटा गाई, ९०२ बाख्रा, १५ बोका, २ भैंसी वितरण गरियो।

तालिकाः ३० कृषि ज्ञान केन्द्रमार्फत संचालित मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमको प्रगति

क्र.स.	जिल्ला	नमुना गाउँ संख्या		विनियोजित बजेट	खर्च
		नयाँ	पुरानो	(रु. हजारमा)	(रु. हजारमा)
१	कैलाली	१७	११	७१०००	७०२९८
२	कञ्चनपुर	६	५	२५८००	२४५५६
३	डडेल्धुरा	२	१	९५००	९३५९
४	डोटी	३	५	१५६००	१४५६२
५	अछाम	५	३	२०४००	१९८४८
६	बैतडी	२	६	१२५००	११७११
७	बझाङ	२	८	१७०००	१३४८९
८	बाजुरा	१	२	७५००	७३६७
९	दार्चुला	३	४	१२५००	११२३५
	जम्मा	४१	४५	१९१८००	१८२४२५

तालिकाः ३१ भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरू मार्फत संचालित मुख्यमन्त्री एकीकृत कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमको प्रगति

क.स.	जिल्ला	नमुना गाउँ संख्या		विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	खर्च (रु. हजारमा)
		नयाँ	पुरानो		
१	कैलाली	०	२	४०००	९००
२	कञ्चनपुर	५	१	१७५००	१७४९९
३	डडेल्धुरा	१	२	७०००	६९९९
४	डोटी		३	२०००	६९९
५	अछाम	२	२	११०००	१०४५५
६	बैतडी	१	४	८६००	७६००
७	बझाङ	३	६	२००००	१७०८४
८	बाजुरा	१	२	९५००	७९१४
९	दार्चुला	२	३	१००००	९८००
	जम्मा	१५	२५	८९६००	७८९५०

२. ब्लक विकास कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा कृषि तर्फ ५१ नयाँ, ७० निरन्तरता र पशु तर्फ १८ नयाँ र ६ निरन्तरता गरी जम्मा १४४ ब्लक कार्यक्रम संचालनमा ल्याई ६५० हेक्टर क्षेत्रमा धान, ४७२ हेक्टरमा गहुँ, ५० हेक्टरमा मकै, २४० मौरी घार, ८७०० फलफूल (स्याउ. ओखर, किवी) विरुवा वितरण, ४५५ हेक्टरमा तरकारी खेती, ३३० बाख्राको खोर तथा गोठ निर्माण र मर्मत सुधार, १५ बंगुर फर्म र ३ गाई फर्म स्थापना/सुधार, १५ वटा दाना बनाउने मिल खरिद ,१४ वटा इलेक्ट्रीक च्याफकटर, ६० वटा हाते च्याफकटर वितरण गरिएको थियो।

तालिकाः ३२ आ.व. २०७८/७९ मा ब्लक विकास कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट र खर्चको अवस्था

कार्यक्रम	विनियोजन (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	वित्तिय प्रगति प्रतिशत	लाभान्वित संख्या	कैफियत
कार्यक्रम खर्च	२४३४००	२०२७७५	८३.३१		
अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	३०००	२१२२	७०.७३		
जम्मा	२४६४००	२०४८९७	८३.१६	२४३५४	

तालिकाः ३३ आ.व. २०७८/७९ मा ब्लक विकास कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट र खर्चको अवस्था

ब्लक कार्यक्रम	स्वीकृत			संचालन अवस्था		
	कृषि	पशुपन्छी	जम्मा	कृषि	पशुपन्छी	जम्मा
नयाँ ब्लक (आ.व. २०७८/७९)	३०	१६	४६	५१	१८	६९
पुराना ब्लक निरन्तरता	६९	५	७४	६९	६	७५
जम्मा	९९	२१	१२०	१२०	२४	१४४

तालिकाः ३४ कृषि तर्फ संचालित ब्लक विकास कार्यक्रम

बाली/वस्तु	कैलाली	कञ्चनपुर	डडेल्धुरा	डोटी	बैतडी	अछाम	बाजुरा	बझाङ्ग	दार्चुला	जम्मा
धान	५	१	-	-	-	१	-	-	-	७
गहुँ	४	४	-	-	-	-	-	-	-	८
मकै	१	१	१	१	-	-	-	१	-	५
मकै बीउ	-	-	१	-	-	१	-	१	१	४
खाद्यान्न बीउ	८	२	-	-	-	-	-	-	-	१०

बाली/वस्तु	कैलाली	कञ्चनपुर	डडेल्धुरा	डोटी	बैतडी	अछाम	बाजुरा	बझाङ्ग	दार्चुला	जम्मा
खाद्यान्न बीउ/बदाम	४	-	-	-	-	-	-	-	-	४
तरकारी	६	४	४	६	२	१	१	१०	१	३५
आलु	-	-	१	-	-	-	१	-	२	४
आलु/तरकारी	२	१	-	-	२	-	-	१	-	६
केरा	-	१	-	-	-	-	-	-	-	१
स्याउ/ओखर	-	-	-	-	१	-	५	-	१	७
सुन्तलाजात फलफूल	१	-	१	१	-	-	-	-	-	३
फलफूल	१	१	-	१	३	२	-	३	३	१४
दलहन	-	-	१	-	-	-	१	२	-	४
तोरी	२	-	-	-	-	-	-	-	-	२
मसला	-	-	२	-	-	१	-	१	-	४
मौरी	-	-	-	१	-	-	-	-	१	२
जम्मा	३४	१५	११	१०	८	६	८	१९	९	१२०

तालिकाः ३५ पशुपन्छी तथा मत्स्य तर्फ संचालित ब्लक विकास कार्यक्रम

बाली/वस्तु	कैलाली	कञ्चनपुर	डडेल्धुरा	डोटी	बैतडी	अछाम	बाजुरा	बझाङ्ग	दार्चुला	जम्मा
बाखा	३	१	१	-	२	४	१	३	०	१५
बंगुर	२	२	-	-	-	-	-	-	-	४
भैंसी	२	१	-	१	-	-	-	-	-	४
गाई	-	-	१	-	-	-	-	-	-	१
जम्मा	७	४	२	१	२	४	१	३	०	२४

३ प्राङ्गारिक कृषि प्रवर्द्धन कार्यक्रम

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	विनियोजन	खर्च
१	कञ्चनपुर	तरकारी	१५००	१५००
२	अछाम	तरकारी, आलु	१२००	११२२

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	विनियोजन	खर्च
३	डडेल्धुरा	बाँसको पोलिहाउस निर्माण, मिनी टिलर, सिंचाई	२९८३	२२००
४	दार्चुला	तरकारी	२१५०	१६८९
५	बाजुरा	तरकारी/आलु	१८००	१७५४
६	डोटी	तरकारी, सिचाई	१४३७	१४२०
७	बझाङ	आलु /तरकारी	१८००	१७१८.५१
८	कैलाली	बाँसको टनेलमा तरकारी खेती	१३८४.१	१२९०.१६
		जम्मा	१४२५४	१२६९४

तालिकाः ३६ कृषि ऋणको व्याज, भन्सार शुल्क तथा विद्युत महशुलमा अनुदान कार्यक्रम (रु. हजारमा)

क्रसं..	कार्यालय	बार्षिक बजेट	खर्च	लाभान्वित संख्या		
				कृषि कर्जा	विद्युत शुल्क	भन्सार शुल्क
१	कृषि ज्ञान केन्द्रहरू	२५१००	४५६४	१३०६	२६	१
२	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरू	४०२००	६१२२	१६६	१०	१
	जम्मा	६५३००	१०६८६	१४७२	३६	२

तालिकाः ३७ साना सिंचाई पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम (रु. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यालय	विनियोजन	खर्च	लाभान्वित संख्या	उपलब्धि
१	कृषि ज्ञान केन्द्रहरू	३१६४००	३०२४४९	१९८८८	कार्यक्रम सञ्चालनबाट १०४१.९५ हेक्टर थप जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको, बाली सघनतामा वृद्धि भएको

तालिकाः ३८ जलवायु मैत्री नमुना गाउँ कार्यक्रम

क्र.सं.	कार्यालय	लक्ष्य (संख्या)	प्रगति (संख्या)	विनियोजन (रु. हजारमा)	खर्च (रु. हजारमा)	लाभान्वित संख्या
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, कैलाली	१	१	१०००	९४८	६०
२	कृषि ज्ञान केन्द्र, कञ्चनपुर	१	१	१०००	१०००	४५
३	कृषि ज्ञान केन्द्र, डडेल्धुरा	१	१	१०००	९९४	१५०
४	कृषि ज्ञान केन्द्र, डोटी	१	१	१०००	९३६	३५
५	कृषि ज्ञान केन्द्र, बाजुरा	१	१	९००	७००	५०
	जम्मा	५	५	४९००	४५७८	३४०

तालिकाः ३९ मुख्यमन्त्री एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	बस्ती निर्माण गरिएको स्थान	घर संख्या	कैफियत
१	बेदकोट न.पा. ५ धरम्पुर, कञ्चनपुर	२५	विपन्न समुदायको लागि (निर्माणाधीन)
२	भजनी न.पा.,भरुवा राजिबस्ती	२५	लोपोउन्मुख राजी समुदायको लागि-(हस्तान्तरण)
३	दिपायल सिलगढी नपा. . राजपुर	७	विपन्न बादी समुदायको लागि (निर्माणाधीन)
४	मेल्लेख गाउपलिका	१७	सशर्त अनुदानबाट पहिरो पिडितहरूलाई-(हस्तान्तरण)
	जम्मा	६७	

तालिकाः ४० कृषि उद्यमशिलता विकास कार्यक्रम

कार्यालय	लक्ष्य	प्रगति	मुख्य मुख्य उपलब्धि
कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, कञ्चनपुर	३००००	२८९१७	१८३ जना कृषकहरूलाई उद्यमशीलता विकास, ७० जना कृषकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम र ५८ जना कृषकहरूले कृषि व्यवसाय संचालन गर्नका लागि पुँजीगत अनुदान प्राप्त गरेका । उक्त कार्यक्रमबाट २० रोपनीमा तरकारी खेती, ८० रोपनीमा तरकारी खेती, २० रोपनीमा बीउ उत्पादन, १४१ आधुनिक मौरी घार वितरण र १५ रोपनीमा सिंचाई विस्तार भएको ।

विभिन्न कानूनको मस्यौदा तर्जुमा गरिएको ।

१. मुक्त हलिया, कमैया, कमलरी व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक,२०७९

२. सुदूरपश्चिम प्रदेशको भुउपयोग नीति, २०७८

३. सुदूरपश्चिम प्रदेशको गुठी नीति, २०७८

४. सुदूरपश्चिम प्रदेश खाद्य परिषद् (गठन तथा सञ्चालन) आदेश, २०७९

५. सुदूरपश्चिम प्रदेश दुग्ध विकास बोर्ड नियमावली, २०७९

६. साना, सौर्य तथा भूमिगत सिंचाई कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७९

७. सुदूरपश्चिम प्रदेशको कृषि विकास रणनीति

८. कस्टम हायरिङ सेन्टर स्थापना कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७८

९. सुदूरपश्चिम प्रदेश एक स्वास्थ्य (पशु) रणनीति, २०७८

१०. कृषि तथा पशुपन्छी सेवा प्रसार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका

सहकारी तथा गरिवी निवारण

- गरिब तथा विपन्न वर्गको पारिवारिक पोषण तथा खाद्य सुरक्षाको लागि विभिन्न जिल्लाका १३५० जना एकल तथा विपन्न महिलाहरू, ३५० जना भूमिहिन तथा दलित परिवारलाई ग्रामिण कुखुरापालन, बाख्रा पालन तथा तरकारी खेती मार्फत अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको।
- आयआर्जन तथा उत्पादनमा संलग्न ९६ वटा कृषि सहकारी संस्थाहरू मार्फत व्यवसायिक तरकारी खेती, व्यावसायीक बाख्रा पालन, दुध उत्पादन, कुखुरापालन र वंगुरपालन, बालीनालीको बीजवृद्धि तथा बीउ प्रशोधन, कृषि बजारीकरण, दुग्ध संकलन तथा डेरी उद्योग लगायतका आयोजनाहरू संचालन भएका छन् ।
- सहकारी प्रशिक्षण मार्फत २५ वटा तालिम सञ्चालन र तालिमबाट ६३२ जना लाभान्वित भएका।
- विगत ४ वर्षमा विभिन्न सहकारी संस्थाहरूलाई रु. १६,४६,८८,९२०।— अनुदान प्रदान गरिएकोमा बीउ पूँजी अनुदानतर्फ ९ र पुँजीगत र अन्य अनुदानतर्फ १९० वटा सहकारीलाई अनुदान प्रदान गरिएको थियो ।
- बालीनालीको बीजवृद्धी कार्यक्रम अन्तर्गत बीउ भण्डारण, गोदाम घर र संकलन केन्द्र निर्माणका लागि २२ वटा सहकारी संस्थाहरूलाई बीउपूँजी अनुदान प्रदान गरिएको।
- सहकारी संस्थाका सदस्यहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारीकरण तथा गरिबी निवारण, सहकारी लेखापालन, सहकारी सुचना प्रणाली र प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम संचालन भई जम्मा ४४० जना सहकारी संस्थाका सदस्य तथा कर्मचारीहरू लाभान्वित भएका छन्।

तालिकाः ४१ अन्य कार्यक्रमहरूको विवरण

क्रसं..	कार्यक्रम	बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१	साल्ट ट्रेडिङबाट विक्री हुने रासायनिक मलमा अनुदान	१००००	७५००	ए.एस.पि. ५०९.१५, ए.एस.पि. जिङ्क ५२३.१५, ए.एस.पि. बोरोन २०३.९५ र एमोनियम सल्फेट १०७.९ मेटन गरी जम्मा १३४४.५ मे.टन मल करिब २०,००० कृषकहरूलाई सहुलियत दरमा उपलब्ध गराइएको
२	वालीनाली तथा पशुपन्छी बिमा (विविध खाता)	२००००	३४१६	बाली तथा पशुपन्छी बिमातर्फ आकर्षित गर्न बिमा गर्ने कृषकलाई प्रिमियम शुल्कमा थप अनुदान उपलब्ध गराइएको ।

क्रसं..	कार्यक्रम	बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	मुख्य मुख्य उपलब्धि
३	कृषि एवम् पशुपन्छी क्षतीमा राहत	५००००	५००००	असोज ३१ गतेदेखि परेको अविरल वर्षाले पुऱ्याएको क्षतिबाट प्रभावित ३५० जना कृषक तथा फर्मलाई राहत वितरण भएको ।
४	भिमदत्त उत्कृष्ट पुरस्कार (जिल्लास्तरीय र प्रदेशस्तरीय)	१५००	१५००	२७ जना जिल्लास्तरीय, ४ जना प्रदेशस्तरीय र १ जना कृषकलाई प्रदेशस्तरीय सर्वोत्कृष्ट पुरस्कारबाट सम्मानित गरिएको ।
५	प्रदेशका ९ वटै जिल्लामा एकीकृत कृषि बजार निर्माण	९ वटा	८ वटा	कैलालीको अत्तरिया, बझाङको चैनपुर, बैतडीको पाटन, डोटीको दिपायल, डडेल्धुराको जोगबुडा, कचनपुरको महेन्द्रनगर र बाजुराको स्वामिकार्तिक खापर गाउँपालिकामा बजार पूर्वाधार निर्माण गरिएको ।
६	राष्ट्रिय आवास कम्पनीको ७४ बिघा जमीनमा बीउ उत्पादन कार्यक्रम	१२०००	११४१६	२५.९८ क्विन्टल धानको बीउ, ४५.५७ क्विन्टल तोरी र तील, ६४.७९ घाँसको बीउ, ५.९६ क्वी मसुरो बिक्रीबाट रु २८ लाख भन्दा बढी राजश्व संकलन, ५४ मेटन गहुँको बीउ भण्डारण र हाल १५ विघामा धानको बीउ उत्पादन कार्यक्रम संचालनमा रहेको

६.७ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

६.७.१ वित्तीय विवरण

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः ४२ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण

(रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	१२७६२६	३००९४०	४२८५६६
थपघट	२५४९८२	२४९००	२७९८८२
जम्मा विनियोजन	३८२६०८	३२५८४०	७०८४४८
खर्च	३३१५८९	२११२१०	५४२७९९
खर्च प्रतिशत	८६.६७	६४.८२	७६.६२

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा चालुतर्फ रू. ३८ करोड २६ लाख ८ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ३२ करोड ५८ लाख ४० हजार गरी कुल ७० करोड ८४ लाख ४८ हजार विनियोजन गरिएकोमा, उक्त आर्थिक वर्षमा रु.२७ करोड ९८ लाख ८२ हजार रकम थप गरिएको थियो। विनियोजित रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ३३ करोड १५ लाख ८९ हजार र पुँजीगततर्फ रू. २१ करोड १२ लाख १० हजार सहित कुल रू. ५४ करोड २७ लाख ९९ हजार खर्च भएको थियो। उक्त मन्त्रालयबाट विनियोजनको ७६.६२ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.७.२ प्रमुख उपलब्धि

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्त्यसम्ममा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त भएका मुख्य उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

१. सुरक्षा
- कैलाली जिल्लाको त्रिनगर भन्सार नाका र कञ्चनपुर जिल्लाको गड्डाचौकी नाकामा नागरिक सीमा सहायता कक्ष स्थापना भई संचालनमा रहेको छ।
- २ थान भिभिआइपी गाडी खरिद गरीएको।
- प्रदेशका प्रमुख क्षेत्रहरूमा सिसिटिभि खरिद तथा जडान कार्यका लगि नक्साङ्कन कार्य भएको।

- प्रदेश प्रहरी मुख्यालय भवनको निर्माण द्रूत गतिमा भइरहेको।
- ईलाका प्रहरी कार्यालय सुंघरखाल कैलाली भवन, ईलाका प्रहरी कार्यालय गड्डाचौकी, कंचनपुर भवन, ईलाका प्रहरी कार्यालय बुडर, डोटी भवन, ईलाका प्रहरी कार्यालय आदर्श, डोटी भवन, ईलाका प्रहरी कार्यालय तुर्माखाद अछाम भवन, ईलाका प्रहरी कार्यालय स्वामीकार्तिक बाजुरा भवन, प्रहरी चौकी काँढा बाजुरा भवन, प्रहरी चौकी सितापुल दार्चुला भवन, ईलाका प्रहरी पुचौंडी, बैतडी भवन सहित जम्मा ९ वटा प्रहरी कार्यालयका लागि भवन निर्माणको अख्तियारी सम्बन्धित जिल्ला प्रहरी कार्यालयलाई प्रदान गरिएकोमा उक्त भवनहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको।
- सामुदायिक प्रहरी साझेदारी कार्यक्रम ९ वटै जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका।
- प्रदेश प्रहरी क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा आएको।
- साईबर क्राईम सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम ९ वटै जिल्लामा सञ्चालनमा आएको।

२. विपद् व्यवस्थापन

- सुदूरपश्चिम प्रदेश कोरोना भाइरस रोगको जोखिम नियन्त्रण उपचार तथा व्यवस्थापन कोष, २०७६ मा हाल सम्म जम्मा आम्दानी रु ४४,२८,३१,९४६.१४।- खर्चः- ४३,१६,२४,५५०।- र कोषको बचतः-१,१२,०७,३९६.१४।-
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोषमा हालसम्म आम्दानी रु २७,९८,३५,०९३। र खर्च रु.२,४३,१३,२४८।— र बाँकी बजेट २५,५५,२१,८४५।— रहेको ।
- प्रदेश आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र (PEOC) को सुदृढीकरण गरिएको।
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको।
- मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ तयार भएको।
- राहत वितरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८ संशोधन गरिएको ।
- मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजनामा आधारित घट्ना पूर्व अभ्यास कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
- बहुप्रकोपीय जोखिम नक्सांकन प्रतिवेदन तयार भएको ।
- विपद् सम्बन्धी सचेतनामूलक सूचनाहरू विभिन्न सञ्चार माध्यम मार्फत प्रशारण गरिएको।
- विपद् व्यवस्थापन योजना पुनरावलोकन सम्बन्धी कार्यशाला सम्पन्न भएको।
- भूकम्प पूव तयारी प्रतिकार्य कार्ययोजना तर्जुमाको क्रममा रहेको।
- प्रदेश आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको SOP तर्जुमा भइरहेको।
- विपद् सामाग्री खरिदको लागि प्रदेशका सुरक्षा निकायहरू नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीलाई जम्मा रु.१ करोड ६५ लाख बजेट निकासा गरेको।

- कैलारी गा.पा.को विपतपुरमा भएको आगलागिमा ७५ घर परिवारलाई ७५ फ्यामेली टेन्ट वितरण गरिएको।
- ५ जनाको हवाई उद्दार गरिएको।
- २०७८ कार्तिकमा भएको बेमौसमी वर्षाको कारण भएको क्षतिमा ५० टेन्ट र खाद्ध सामाग्री वितरण गरिएको।
- बेमौसमी वर्षाका कारण ज्यान गुमाउनेका परिवारलाई प्रति मृतक रु.१ लाखका दरले ६१ जनालाई राहत प्रदान गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम प्रदान गरिएको।
- PEOC मा सूचना प्रविधि विज्ञलाई एक वर्षका लागि व्यवस्थापन गरिएको।

३. संचार क्षेत्र

- मन्त्रालयबाटै राजपत्र प्रकाशनको कार्य प्रारम्भ भएको ।
- NTV कोहलरपुरसँग २८ भागको रु २३,४१,३६० को सम्झौता गरी प्रदेश डायरी उत्पादन तथा प्रशारण कार्यक्रम संचालनमा आएको।
- रेडियो नेपाल सुदूरपश्चिम प्रदेश प्रशारण केन्द्रसँग सम्झौता भई मानव अधिकार सम्बन्धी रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन भएको।
- पत्रकार क्षमता अभिवृद्धी सम्बन्धी कार्यक्रम ९ वटै जिल्लामा सञ्चालनमा आएको।
- नेपाल पत्रकार महासंघ सुदूरपश्चिम प्रदेश कमिटीलाई पत्रकार स्वास्थ्य सुरक्षा कोषको लागि रु.१५ लाख अनुदान प्रदान गरेको।
- एफ.एम. लगायतका ३१ संचार क्षेत्रलाई रु.२५ लाख पुँजीगत अनुदान प्रदान गरेको।
- एफ.एम. लगायतका संचार क्षेत्रलाई लोक कल्याणकारी विज्ञापनको लागि जम्मा रु.६ लाख ६० हजार रकम प्रदान गरेको।

४. कानून निर्माण

क) हालसम्म प्रमाणीकरण भएका ऐनः- ३९

ख) यस मन्त्रालयको तर्फबाट सैद्धान्तिक सहमति तथा राय प्रदान गरिएका कानूनहरुः-

- विधेयकः- ४
- नियमावलीः- १
- निर्देशिकाः- १
- गठन आदेशः- ४
- कार्यविधिः- ४
- मापदण्डः-१
- अन्यः- २

६.८ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

६.८.१ वित्तीय विवरण

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको समीक्षा अवधिसम्मको वित्तीय विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिकाः ४३ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको समीक्षा अवधिसम्मको वित्तीय विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	३९३६१५	११३६४७६६	११७५८३८१
थपघट	३३०६८	११३३००८	११६६०७६
जम्मा विनियोजन	४२६६८३	१२४९७७७४	१२९२४४५७
खर्च	३२५४८६	८६९४१४२	९०१९६२८
खर्च प्रतिशत	७६.२८	६९.५७	६९.७९

भौत्तिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. ४२ करोड ६६ लाख ८३ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १२ अर्ब ४९ करोड ७७ लाख ७४ हजार समेत खुद रू. १२ अर्ब ९२ करोड ४४ लाख ५७ हजार विनियोजन भएकोमा आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा रु. १ अर्ब १६ करोड ६० लाख ७६ हजार थप गरिएको थियो । विनियोजित रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ३२ करोड ५४ लाख ८६ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ८ अर्ब ६९ करोड ४१ लाख ४२ हजार सहित कुल रू. ९ अर्ब १ करोड ९६ लाख २८ हजार खर्च भएको थियो। उक्त मन्त्रालयबाट विनियोजनको ६९.७९ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.८.२ प्रमुख उपलब्धि

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट चालु आर्थिक वर्षको समीक्षा अवधिमा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

तालिकाः ४४ समीक्षा अवधिमा सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि

क्र.सं..	सूचकहरू	एकाइ	आ.ब. २०७८/७९ को जम्मा उपलब्धि	कैफियत
१	सिंचाईतर्फ			

क्र.सं..	सूचकहरू	एकाइ	आ.ब. २०७८/७९ को जम्मा उपलब्धि	कैफियत
१.१	सतह सिंचाई आयोजनाहरूबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१८२२	
१.२	भूमिगत सिंचाई आयोजनाहरूबाट सिंचित क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१०३५	
१.३	मर्मत संभार तथा पुनःनिर्माणबाट हुने सिंचित क्षेत्रफल	हेक्टर	३०२०	
१.४	पक्कि कुलो निर्माण	कि.मि.	१७३	
१.५	कच्ची कुलो निर्माण	कि.मि.	१३.१७	
१.६	डिप ट्युवेल निर्माण	गोटा	५१९	
२	नदि नियन्त्रण/पहिरो नियन्त्रण/तटबन्ध निर्माणतर्फ			
२.१	तटबन्ध निर्माण	कि.मी	३५.२८	
२.२	जमिनको उकास (Reclaim)	हेक्टर	२७..२३	
३	यातायात पूर्वाधार (सडक,सडक पुल,झो.पु.)			
३.१	कालोपत्रे सडक	कि.मि.	७२.४५	
३.२	खण्डास्मित (ग्रावेल सडक)	कि.मि.	१६१	
३.३	माटेसडक	कि.मि.	१०६.२७	
३.४	सडक पुल निर्माण	गोटा	६	
३.५	झोलुंगे पुल निर्माण	गोटा	३	
४	सहरी विकास तथा भवनतर्फ			
४.१	सरकारी/सामुदायिक भवन निर्माण	गोटा	६३	

क्र.सं..	सूचकहरू	एकाइ	आ.ब. २०७८/७९ को जम्मा उपलब्धि	कैफियत
४.२	जनता आवास योजना अन्तर्गत निर्मित (निजी आवास)	गोटा	६९८	
५	खानेपानी तथा सरसफाई			
५.१	इन्टेक निर्माण	गोटा	५४६	
५.२	डिप ट्युबेल जडान	गोटा	२४	
५.३	पानी पोखरी निर्माण	गोटा	५५७	
५.४	पाइप लाइन जडान	कि.मि.	२२१५	
५.५	सम्पन्न योजना/स्कीम	गोटा	२८८	
५.६	लाभान्वित जनसंख्या			
(क)	आधारभूत स्तर	जना	६५०३४	७६४३२
(ख)	मध्यम/उच्चस्तर	जना	११३९८	
६	यातायात ब्यवस्था			
६.१	दुइ पांग्रे सवारीसाधन नयाँ दर्ता	गोटा	१७०६४	
६.२	तिन पांग्रे सवारीसाधन नयाँ दर्ता	गोटा	२१५७	
६.३	चार पांग्रे सवारीसाधन नयाँ दर्ता	गोटा	२५३४	
६.४	कुल राजस्व संकलन	रु.लाखमा	७८२९.४५	

६.९ सामाजिक विकास मन्त्रालय

६.९.१ वित्तीय विवरण

सामाजिक विकास मन्त्रालयका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण निम्नानुसार देखाइएको छ।

तालिकाः ४५ सामाजिक विकास मन्त्रालयमा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	३९६०५८८	१९२५३१६	५८८५९०४
थपघट	१७६०४१	४५१३८९	६२७४३०
जम्मा विनियोजन	४१३६६२९	२३७६७०५	६५१३३३४
खर्च	३२६१६७९	१६६९७१७	४९३१३९६
खर्च प्रतिशत	७८.८५	७०.२५	७५.७१

सामाजिक विकास मन्त्रालयको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. ४ अर्ब १३ करोड ६६ लाख २९ हजार र पुँजीगततर्फ रू. २ अर्ब ३७ करोड ६७ लाख ५ हजार समेत कुल रू. ६ अर्ब ५१ करोड ३३ लाख ३४ हजार विनियोजन गरिएकोमा समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू. ३ अर्ब २६ करोड १६ लाख ७९ हजार र पुँजीगततर्फ रू. १ अर्ब ६६ करोड ९७ लाख १७ हजार सहित कुल रू. ४ अर्ब ९३ करोड १३ लाख ९६ हजार खर्च भएको थियो। उक्त मन्त्रालयबाट कुल विनियोजनको ७५.७१ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.९.२ प्रमुख उपलब्धि

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा यस मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

तालिकाः ४६ शिक्षा क्षेत्र तर्फका मुख्य मुख्य उपलब्धि

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१.	छनौट भएका ठुला विद्यालय विकासको लागि प्रदेशको लागत साझेदारी कार्यक्रम	ठुला विद्यालय विकासका लागि छनौट भएका ३ वटा विद्यालयहरूको गुरूयोजना स्वीकृत भएको।
२.	महाकाली मा.वि. बेलौरीमा वौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाको लागि सुविधायुक्त आवासीय विद्यालयको स्थापनाको लागि तयार गरिएको DPR/Master Plan अनुसार विद्यालय विकास	स्वीकृत गुरूयोजना अनुसार एउटा शैक्षिक भवनको निर्माण कार्य अगाडि बढेको र होस्टेलको निर्माणको लागि ठेक्का प्रक्रिया अगाडि बढेको।

क.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
३.	सार्वजनिक तथा सामुदायिक पुस्तकालयहरूलाई पुँजीगत अनुदान	प्रदेशभित्रका १० वटा सामुदायिक तथा सार्वजनिक पुस्तकालयहरूलाई सुदृढीकरण गर्न प्रति पुस्तकालय रू.३ लाख ५० हजारका दरले पुँजीगत अनुदान प्रदान गरिएको।
४	विद्यालय तथा क्याम्पसहरूमा २ कोठे भवन निर्माण	उक्त आर्थिक वर्षभित्र सुरू गरिएका प्रदेशका जम्मा १६५ वटा २ कोठे विद्यालय भवनहरूको निर्माण सम्पन्न भएको।
५	विद्यालय तथा क्याम्पसहरूमा सूचना प्रविधिसहित भौतिक संरचनामा सुधार	२३८ वटा विद्यालय तथा क्याम्पसहरूमा सूचना प्रविधिसहित भौतिक संरचना सुधार कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
६	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा संचालित विभिन्न पूर्वाधार कार्यक्रमहरू क्रमागत	आ.व. २०७६/७७ र २०७७/७८ मा निर्माण प्रारम्भ भई सम्मन्न हुन नसकेका ९ वटा क्याम्पस भवन, १७ वटा छात्रावास भवन, ४४ वटा ४ कोठे विद्यालय भवन र ३० वटा २ कोठे विद्यालय भवनहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।
७	बालविकास शिक्षकहरूलाई मापदण्डका आधारमा प्रोत्साहन	प्रदेश भित्रका बालविकास केन्द्रहरूमा कार्यरत ३३२ जना बालविकास शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन गरिएको।
८	विपद् व्यवस्थापनका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	विपद् बाढी पहिरोबाट क्षति पुगेका १७१ वटा विद्यालयहरूमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सहयोग गरिएको।
९	सामुदायिक विद्यालय (प्राविधिक धार संचालित समेत) मा विज्ञान प्रयोगशालाको सुदृढीकरण कार्यक्रम	प्रदेश भित्रका ३० वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला सुदृढीकरण गरिएको।

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१०	८ कोठे विद्यालय भवन निर्माण	आ.व. २०७७/७८ मा निर्माण सुरू भएको ऐश्वर्य मा.वि. बान्निगढी जयगढ अछामको ८ कोठे विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएको।
११	प्राविधिक धारका विद्यालयहरू र अनाथ असहाय बालबालिकाहरूको लागि विद्यालयहरूमा छात्रावास भवन निर्माण	१३ वटा छात्रावास भवनहरूका लागि ठेक्का प्रकृयामा गएकोमध्ये १ वटा निर्माण सम्पन्न भएको र बाँकी निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका।
१२	निजामती कर्मचारी सन्ततिको आवासीय विद्यालय भवन निर्माण	डोटी जिल्लाको दिपायलमा निजामती कर्मचारी सन्ततिका लागि आवासीय विद्यालय भवन निर्माणको लागि ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको।
१३	SEE परीक्षा केन्द्र भएका विद्यालयहरूमा बेन्च र डेस्क व्यवस्थापन	प्रदेश भित्रका ९० वटा एस.इ.इ. परीक्षा केन्द्र रहेका विद्यालयहरूमा बेन्च र डेस्क व्यवस्थापन गरिएको।
१४	अनाथ असहाय बालबालिकाको शैक्षिक पहुँचका लागि आवासीय सेवा भएका विद्यालयहरूका लागि आवास संचालन तथा व्यवस्थापन	अनाथ असहाय बालबालिकाहरूको शैक्षिक पहुँचका लागि २ वटा विद्यालयहरू (महेन्द्र नमूना मा.वि. दार्चुला र षोडषादेवी मा.वि. अछाम) मा आवासीय सेवा सुरू गरिएको।
१५	परम्परागत तथा धार्मिक प्रकृतिका विद्यालयहरूको सुदृढीकरण	प्रदेश भित्रका १६ वटा परम्परागत तथा धार्मिक प्रकृतिका विद्यालयहरूलाई सुदृढीकरणका लागि प्रति विद्यालय रू.३ लाख अनुदान प्रदान गरिएको।
१६	विशेष आवश्यकता भएका विद्यालयहरूको शिक्षामा पहुँच वृद्धि गर्न विशेष शिक्षा संचालित विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन	अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू अध्ययनरत २३ वटा स्रोत कक्षाहरू सुदृढीकरणको लागि प्रति स्रोत कक्षा रू. २ लाखका दरले अनुदान प्रदान भएको।

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१७	कक्षा १० (SEE) परीक्षा संचालन	शैक्षिक सत्र २०७८ को एस.इ.इ. परीक्षा सफलतापूर्वक सञ्चालन गरिएको।
१८	शिक्षक तालिम	बालविकास कक्षा देखी १२ कक्षा सम्मका जम्मा ९६५ जना शिक्षकहरूलाई TPD प्रमाणीकरण तालिम दिइएको। १७४ जना शिक्षकहरूलाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम दिइएको। १०० जना प्रधानाध्यापकहरूलाई नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको। रा.प.अनं प्रथम श्रेणीका २४ जना प्राविधिक सहायक कर्मचारीहरूको लागि १ महिने सेवाकालीन तालिम सञ्चालन गरिएको।

तालिकाः ४७ उच्च शिक्षा तर्फ भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१	नमूना क्याम्पस अनुदान	• कैलाली वहुमुखी क्याम्पस, टिकापुर बहुमुखी क्याम्पस, सिद्धनाथ विज्ञान क्याम्पस, ऐश्वर्य बहुमुखी क्याम्पस र कञ्चन विद्या मन्दिर सामुदायिक कलेज महेन्द्रगरलाई रु.१५ लाखका दरले अनुदान प्रदान गरिएको । • उक्त अनुदानबाट क्याम्पसहरूले आफ्नो आवश्यकता अनुसारका भौतिक निर्माण, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, अतिथि गृह, चमेना गृह, फर्निचर व्यवस्थापन, लगायतका पुँजीगत प्रकृतिका कार्यसम्पादन भएको। • कार्य सम्पादनमा उच्च भएका क्याम्पसहरूलाई पुरस्कार स्वरूप अनुदान उपलब्ध गराइएको र क्याम्पसहरूमा थप उत्प्रेरणा प्रदान गरिएको।
२	नमूनामा स्तरोन्नति अनुदान	• प्रत्येक जिल्लाका एक एक वटा क्याम्पसहरूलाई नमूना क्याम्पसमा स्तरोन्नति गर्ने प्रयोजनका लागि आ.व. २०७६।७७ मा छनौट गरिएका क्याम्सहरूलाई प्रति क्याम्पस रु.२५ लाखका दरले निशर्त अनुदान उपलब्ध गराइएको। • उक्त अनुदानबाट क्याम्पसहरूले आफ्नो आवश्यकता अनुसारका भौतिक निर्माण, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, अतिथि गृह, चमेना गृह, फर्निचर व्यवस्थापन, लगायतका पुँजीगत प्रकृतिका कार्यसम्पादन भएको। • जिल्लामा नमूना क्याम्पसहरू विकास गरी जिल्लागत सन्तुलन तथा गुणस्तरीय शिक्षाको पहुँच विस्तारका लागि प्रोत्साहन गरिएको । • क्याम्पसहरूमा नमूना छनौटका लागि कार्य सम्पादन सुधारका लागि प्रतिस्पर्धा गर्ने अभ्यास बढेको । क्याम्पसहरूको भौतिक व्यवस्थापनमा सुधार आएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
३	विज्ञान तथा प्रविधि र प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षा अध्यापन गर्ने क्याम्पसलाई सहयोग अनुदान	• विज्ञान तथा प्रविधि र प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षाको पठनपाठन हुने १२ वटा क्याम्पसहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराइएको । • उक्त अनुदानबाट क्याम्पसहरूले प्रयोगात्मक सामग्री खरिद कम्प्युटर तथा कृषि शिक्षाका प्रयोगात्मक सामग्री व्यवस्थापन कार्य गरेका । • प्राविधिक उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने क्याम्पसहरूको क्षमता विकास तथा सुदृढीकरण हुँदा गुणस्तरीय प्राविधिक उच्च शिक्षा प्रदान गर्न सहयोग गरिएको ।
४	उच्च शिक्षा अध्ययनरत लक्षित वर्गका विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति, MBBS अध्ययन छात्रवृत्ति र प्राविधिक डिप्लोमा अध्ययन छात्रवृत्ति	• एम.वि.वि.एस छात्रवृत्ति ९ जनालाई जनही १० लाखका दरले साथै डिप्लोमा पुरानो छात्रवृत्ति २५ जनालाई, डिप्लोमा नयाँ छात्रवृत्ति २० जनालाई, सिमान्तकृत छात्रवृत्ति १ जनालाई, शहिद तथा द्वन्द्व पिडित छात्रवृत्ति ७ जनालाई, दलित तथा जनजाति छात्रवृत्ति २० जनालाई, कर्मचारी सन्तति छात्रवृत्ति ३ जना, र छात्रा छात्रवृत्ति २८ जना समेत गरी जम्मा ११३ जनालाई जनही ५० हजारका दरले छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको ।
५	कैलाली बहुमुखी क्याम्पस भवन निर्माण	ठेक्का प्रकृयामा गई निर्माण कार्य सञ्चालनमा रहेको।
६	डोटी बहुमुखी क्याम्पस भौतिक सुधार	ठेक्का प्रकृयामा गई निर्माण कार्य सञ्चालनमा रहेको।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
७	सामुदायिक क्याम्पसहरूमा इ लाइब्रेरी ICT Lab स्थापना, सञ्चालन व्यवस्थापन तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	२० वटा क्याम्पसहरूलाई प्रति क्याम्पस रु.५ लाखका दरले अनुदानका लागि छनौट गरी सम्बन्धित जिल्लामा कार्यान्वयनका लागि अख्तियारी हस्तान्तरण गरिएको । र जिल्लाबाट उक्त अनुदान कार्यान्वयन गरि आइसिटी र इ लाइब्रेरी अनुदान उपलब्ध गराइएको।

तालिकाः ४८ सामाजिक विकास तर्फ भएका उपलब्धि

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
१	गोदावरी नगरपालिकाको साझेदारीमा गोदावरी नदीमा मसानघाट निर्माण तथा व्यवस्थापन	गोदावरी नदीमा मसानघाट निर्माण तथा व्यवस्थापन भई दाहसंस्कार गर्न सहज भएको।	
२	मानव सेवा आश्रम, धनगढी पुँजीगत अनुदान	मानव सेवा आश्रमलाई सहयोग पुगेको।	
३	स्थानीय तहका महिला शाखा हेर्ने कर्मचारीलाई योजना तर्जुमा सम्बन्धी २ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम	७२ जना महिला शाखा हेर्ने कर्मचारीहरूलाई योजना तर्जुमा सम्बन्धी जानकारी गराइएको।	
४	समुदायमा रुपान्तरण कक्षा सञ्चालन	विपन्न तथा पछाडि पारिएका समुदायका महिला तथा किशोरीहरूका लागि रुपान्तरण कक्षा सञ्चालन गरी चेतना अभिवृद्धि भएको।	
५	महिलाहरूका लागि लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन	६०० जना महिलाहरूले लोक सेवा र शिक्षक सेवाको कक्षा लिएका।	

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
६	महिलाहरूका लागि नेतृत्व र सीप विकास तालिम अनुदानसहित	११८० जना महिलाहरूले २० हजारका दरले अनुदान सहित ७ दिनको सीपमुलक तालिम प्राप्त गरि व्यवसाय गर्न उत्सुक भएका।	
७	रुपान्तरण कक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	३२ जना रुपान्तरण सम्बन्धी प्रशिक्षक तयार भएका।	
८	लैङ्गिक हिंसा र बाल संरक्षण सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी महिला कर्मचारी,प्रहरी र अन्य सरोकारवालाहरूलाई तालिम	जिल्ला प्रहरी कार्यालय र OCMC र अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागितामा लैङ्गिक हिंसा र बाल संरक्षण सम्बन्धी भए गरेका कामहरूको समीक्षा गरी आगामी दिनमा गरिने कार्यक्रमहरूको बारेमा छलफल भई सुझाव प्राप्त भएको ।	
९	सामाजिक अभियन्ताहरू मार्फत लैङ्गिक हिंसा र बाल संरक्षण सम्बन्धी समुदाय स्तरमा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	५५८ जनाले लंङ्गिक हिंसा तथा बाल संरक्षण सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गरेका।	
१०	अति जोखिममा परेका बालबालिकाहरूलाई आपतकालिन सहयोग	३३ जना जोखिममा परेका कञ्चनपुरका बालबालिकाहरूलाई सहयोग प्रदान गरिएको।	
११	अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई आवश्यक सामग्री सहयोग	समावेशी विद्यालय गोदावरीमा रहेका अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई दैनिक जीवन यापनमा सहज भएको ।	

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
१२	आमा बाबु बिहिन बालबालिकाहरूलाई वैकल्पिक हेरचाह कार्यक्रम	६९३ जना अभिभावक विहिन विपन्न परिवारका बालबालिकाहरूलाई मासिक रु. ५०० का दरले आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएकोले उनीहरूको दैनिक जीवन यापन सहज भएको।	
१३	कानून बमोजिम गठन भएका समितिहरूको सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम	संरक्षण विषयगत समन्वय समिति, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार विरुद्ध प्रदेश सञ्जालको बैठक बसी सम्बन्धित क्षेत्रका समस्याहरू समाधानका प्रयास भएका।	
१४	उत्कृष्ट ३ जना महिला उद्यमी सम्मान कार्यक्रम	३ जना महिला उद्यमी सम्मानित भएका छन् र अन्यलाई पनि उद्यमी बन्न हौसला मिलेको।	
१५	अल्पकालिन सेवा केन्द्रहरूको समीक्षा	सेफ हाउसले गरेका क्रियाकलापहरूको बारेमा जानकारी भएको, समस्या पहिचान भएका र समस्या समाधानका उपायको बारेमा छलफल भएको।	
१६	अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू पहिचान र उपचार कार्यक्रम	अछाम, डडेल्धुरा र कैलालीमा शिविर सञ्चालन भई अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरू पहिचान	

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
		भएका।	
१७	आपतकालमा रहेका व्यक्तिहरूको उद्धार र व्यवस्थापन कार्यक्रम	५ जना महिला र बालबालिकाहरूलाई दार्चुलाबाट उद्धार गरी सहारा घर बर्दगोरियामा राखिएको।	
१८	समाज कल्याणका क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरूलाई अनुदान	लागु औषध दुर्व्यशन, अनाथ अपाङ्ग सडक मानवहरूको उद्धारका लागि काम गरिरहेका संस्थाहरूलाई अनुदान दिइ सडक मानव मुक्त प्रदेश निर्माणमा सहयोग पुगेको।	
१९	अल्पकालिन सेवा केन्द्र सञ्चालन	९ वटै जिल्लामा रहेका लैङ्गिक हिंसा पिडितहरूका लागि आवास गृहहरू नियमित सञ्चालन गरी पिडीत एवम् प्रभावितहरूलाई सेवा दिन सहयोग पुगेको।	
२०	बालिकाहरूलाई आत्मरक्षा तालिम विद्यालयस्तरमा	१६३७ जना किशोरीहरूले आत्मरक्षा सम्बन्धी सीप प्राप्त गरेका।	
२१	असल अभिभावकत्व सम्बन्धी १ दिने अभिमुखीकरण	१६४४ जना अभिभावकहरूले बालबालिकाहरू प्रति गर्नुपर्ने व्यवहारको बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका।	

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
२२	अन्तर पुस्ता ज्ञान सीप हस्तान्तरण कार्यक्रम	३०९९ जना बालबालिकाहरूले ज्येष्ठ नागरिकसँग भएको ज्ञान प्राप्त गरेका।	
२३	विभिन्न दिवसीय कार्यक्रमहरू	९ वटै जिल्ला र प्रदेशस्तरमा महिला दिवस लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान लगायतका दिवस तथा अभियान सञ्चालन भएका।	
२४	दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालन	दिवा केन्द्र सञ्चालनमा सहयोग पुगेको ।ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई पीर बिसाउने र ज्ञानगुनका कुरा गर्ने ,भजन किर्तन गर्ने मेलो प्राप्त भएको।	डडेल्धुरामा खर्च नभएको
२५	सांकेतिक भाषा तालिम सञ्चालनमा सहयोग	१५ जना दोभाषे उत्पादन भएका।	डोटीमा
२६	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि आय आर्जन तथा सीपमूलक कार्यक्रम	९ वटै जिल्लामा रहेका शारीरिक अपाङ्गता भएका जम्मा १३२ जनाले सीपमूलक तालिम प्राप्त गरी आत्मनिर्भर बन्न प्रयासरत रहेका।	
२७	लैङ्गिक सम्वेदनशिलता सम्बन्धी सरोकारवालाहरूसँग अभिमुखीकरण कार्यक्रम	२३ जना विभिन्न कार्यालयका जेण्डर फोकल पर्सनहरूले लैङ्गिक सम्वेदनशिलता सम्बन्धी २ दिने अभिमुखीकरणमा सहभागी भई लैङ्गिक	

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि	कैफियत
		सम्वेदनशिलता सम्वेदनशिलता सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गरेका।	
२८	महिला तथा बालबालिका माथि हुने लैङ्गिक हिंसा तथा जबरजस्तीकरणी जस्ता क्रियाकलाप न्यूनिकरणका लागि किशोर किशोरीहरूलाई ३ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम	९वटै जिल्लाका ३४ वटा विद्यालका ६८ जना किशोरकिशोरीहरूले लैङ्गिक हिंसा ,प्रजनन स्वास्थ्य ,बाल बिवाह, लागु औषधि छाउपडी प्रथा जस्ता विषयमा जानकारी प्राप्त गरेका।	

तालिकाः ४९ स्वास्थ्य तर्फ भएका प्रमुख उपलव्धि

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि
१	स्वास्थ्य भौतिक पूर्वाधार	सेती प्रादेशिक अस्पताल अन्तर्गत रहने गरी १०० बेडको , महाकाली प्रादेशिक अस्पताल अन्तर्गत रहनेगरी १०० शैयाको, टिकापुर अस्पतालमा ६० शैयाको र जिल्ला अस्पतालहरूमा १० बेडको कोरोना विशेष उपचार आइसोलेसन वार्ड निर्माण र संचालनमा आएको ।
		महाकाली प्रादेशिक अस्पतालमा आकस्मिक उपचार कक्षको भवन, टिकापुर अस्पताल अन्तरगत सरुवा रोग अस्पतालको भवन, जिल्ला अस्पताल डोटी, स्वास्थ्य कार्यालय बाजुरा को भवन निर्माणाधीन (प्रदेश सरकारबाट) प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय, सेती प्रादेशिक अस्पतालमा प्रसुती भवन, जिल्ला अस्पताल बझांग, बाजुरा, बैतडी, सरुवा रोग अस्पताल डोटीमा निर्माणाधीन (संघीय सरकारको अनुदानबाट)
		संघीय सरकारसँगको समन्वयमा प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय संचालनमा।

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि
		सेती प्रादेशिक अस्पतालमा नयाँ सेवा विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत डाइलासिस सेवालाई १२ वेड थप गरी २२ बेड संचालनमा रहेको।
		सेती प्रादेशिक अस्पतालमा फोहोरमैला प्रशोधन केन्द्र स्थापन गरी संचालनमा रहेको।
२	स्वास्थ्य तालिम केन्द्र	प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्रबाट स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न प्रदान गरिएका तालिमहरू र तालिम प्राप्त गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या - • COFP & Counseling Training - 71 • ASRH Training- 53 • Covid -19 PsychoSocial Counseling- 55 • Infection Prevention TOT- 33 • MLP- 15 • SBCC Maternal Health- 31 • Antimicrobial Resistant Prevention- 31 • Covid -19 Sample Collection, Packing & Diagnosis- 28 • Health Administration & management- 14 • HIV, STI & Hepatitis B Diagnosis- 30 • IUCD/ Vasectomy/ Minilap - 8 / 2/ 4 • Yoga TOT- 28 • PurbaKarma panchkarma TOT - 37 • NCD for Ayurveda - 36 • SBA (skilled Birth Attendant) - 66 • SAS- 10 pediatric nursing care (PNC) / (SNCU/NICU level –2) - 10 / 10 • Infection Prevention & HCWM - 17 • HIV & STI Diagnosis - 14 • CSNI Training- 59 • Nutrition In Emergency - 22 • Climate Change & Health Impact- 21 • Clinical Training Skill - 14 • Mental Health Training (Module 2) - 15 • PTC/BLS Training - 115 • PMTCT - 178 • HIV Stigma reduction orientation for polices- 140 • In Patient care on malnutrition - 17 • Eye, ENT and Dental care - 35 • DR TB - 20 • IUCD / Implant - 8 / 10 • FCHV TOT - 27 • HIV/STI testing - 15

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि
		• MA - 6
३	स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम	प्रदेशभरीका ३०३८ महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरू र प्रदेश सरकार अन्तर्गतका २०७ स्वास्थ्यकर्मीहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गरेको।
४	एम्बुलेन्स सेवा संचालन	९ जिल्लाका जिल्ला अस्पतालहरूबाट एम्बुलेन्स सेवा र शव वाहन सेवा संचालन भएको।
		प्रादेशिक प्रेषण केन्द्र संचालन
५	स्वास्थ्य क्षेत्र विपद् व्यवस्थापन तथा कोभिड -१९ रोकथाम र नियन्त्रण कार्यक्रम	कोरोना व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू गरेको (सीमानाकामा स्वास्थ्य परीक्षण, क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेशन व्यवस्थापन, कोभिड-१९ परीक्षण, सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापन, जनचेतनामुलक गतिविधि, संक्रमितहरूको उपचार, सीमानाकामा अलपत्र परेकाहरूको उद्दार आदी) ।
		कोभिड-१९ नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि कंचनपुर जिल्लाको भगतपुरमा १००० शैया र कैलाली जिल्लाको त्रिनगर भन्सारमा १००० शैयाको होल्डिङ्ग सेन्टरको स्थापना एवम् संचालन गरिएको।
		हालसम्म कोभिड-१९ को खोप १२ वर्ष मुनिका लगाउनेहरूको संख्या पहिलो डोज ७८ प्रतिशत, दोस्रो ८८ प्रतिशत र बुष्टर डोज २९ प्रतिशत पुगेको।
		आ.व. २०७८।७९ असार मसान्तसम्म कोभिड-१९ विरुद्व खोप लगाउनेहरूको संख्या पहिलो डोज ८२ प्रतिशत, दोस्रो डोज ७९ प्रतिशत र बुष्टर डोज ३१ प्रतिशत पुगेको।
		प्रदेशभरी ८ स्थानमा कोभिड-१९ परीक्षणको लागि प्रयोगशाला स्थापना एवम् संचालन भएको।
		पिसिआर मेशिन ३ सेट ,२० वटा भेन्टिलेटर ,एनेस्थेसिया मेशिन ३ वटा ,अल्ट्रा साउण्ड मेशिन ६ वटा सिआर सिस्टम मेशिन १० वटा खरिद भएको।
		बाढी प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिविर संचालन
६	औजार, उपकरण	प्रदेश सरकार मातहतका अस्पतालमा हाल ४८ आइसियु बेड, ९७ एचडीयु बेड, ५० भेन्टिलेटर संचालनमा रहेको।

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि
	खरिद, जडान र संचालन	
		स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्रद्वारा खरिद तथा वितरणको विवरण

क्र.सं	सामाग्री/औजार/उपकरण	जम्मा खरिद	वितरण संख्या	बाँकी
१	CR -System	२०	११	९
२	Anesthesia Machine	१	१	०
३	BiPAP /CPAP Machine	४०४०/	१८१८/	२२२२/
४	ILR	१४	१४	०
५	Binocular Microscope	२४	१७	७
६	Autoclave Machine	२४	१०	१४
७	Deep Freezer	५	४	१
८	ECG Machine	१	१	०
९	Infusion Pump Set	७	७	०
१०	Syringe Pump	८	७	१

		जिल्ला अस्पताल बाजुराको लागि १ थान एनेस्थेसिया मेसिन खरिद गरी हस्तान्तरण गरिएको।
		अस्पतालहरूका लागि ल्याप्रोस्कोपी लगायत अन्य सेवा संचालन सम्बन्धी औजार उपकरण खरिद भएको।
		जिल्ला अस्पतालहरूमा Fully Automated ANALYSER, CBC MACHINE लगायतका अत्याधुनिक उपकरण सहितको प्रयोगशाला सेवा विस्तार भएको।
		प्रदेश मातहतका सम्पूर्ण आयुर्वेद कार्यालयहरूमा प्रयोगशाला सेवा संचालन भएको।

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि
		विशेषज्ञ क्लिनिक सेवाका लागि धनगढी उपमहानगरपालिकालाई १ थान अल्ट्रासाउन्ड मेसिन, १ थान इसीजी मेसिन र ल्याब उपकरण हस्तान्तरण गरिएको।
७	स्वास्थ्य नीति, ऐन ,नियमावली र कार्यविधि	• जनस्वास्थ्य नियमावलीको मस्यौदा तर्जुमा, • प्रदेश स्वास्थ्य नीति, २०७८ • प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय व्यवस्थापन समिति गठन आदेश, २०७८ • स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान विधेयक तयार गर्न मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृति प्राप्त भएको।
८	प्रदेश सरकारबाट संचालित विशेष स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू	९ वटै जिल्लामा मुख्यमन्त्री जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य कार्यक्रममार्फत कार्यक्रम लागू भएका जिल्ला र स्थानीय तहका घर घर र टोलमा गई ज्येष्ठ नागरिकमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा पहुँचको कार्य सुरु भइसकेको ।
		स्वास्थ्य निर्देशनालय ,डोटीमार्फत कार्यान्वयन हुने गरी निक साईमोन इन्स्टिच्युट नेपाल सँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य उपकरणहरू मर्मतसम्भार गर्न डोटीमा प्रदेशस्तरीय बायोमेडिकल इन्जिनियरिङ्ग प्रयोगशाला स्थापना तथा संचालन भएको।
		क्षयरोग उपचार केन्द्र, गोदावरी नगरपालिका, कैलालीमा संचालन ।
		कोभिड-१९ को तेश्रो लहरको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको द्रुत कार्ययोजना र कोभिड १९ को अल्पकालीन, दिर्घकालिन समस्या समाधानको रणनीतिक कार्ययोजना तयार भएको
		कंचनपुरमा इन्टोमोलिजि प्रयोगशाला स्थापना
		प्रदेश मातहतको सबै अस्पतालहरूमा अक्सिजन प्लान्ट जडान
		विद्यालय नर्स कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम, विद्यालय आत्महत्या रोकथाम कार्यक्रम, योग प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम, प्रजनन स्वास्थ्य शिविर, गाउँघर चिकित्सक कार्यक्रम संचालन गरिएको।
		जटिल प्रसुती तथा जटिल दुर्घटनामा परेका ४ जनालाई आकस्मिक हवाई उद्दार गरिएको।
		प्रादेशिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्र, कंचनपुरको अस्थायी दरबन्दी संरचना स्वीकृत भई कार्यालय संचालनमा रहेको ।

<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>मुख्य मुख्य कामहरू</th><th>हाँसिल भएका उपलब्धि</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>विपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार सहायता अन्तर्गत ६९५ जनालाई उपचार सहायता प्रदान</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>८ जिल्लाहरूमा (बाजुरा जिल्ला प्रक्रियामा रहेको) पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना घोषणा कार्यक्रम संचालन।</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>२० जना स्वास्थ्यकर्मीलाई आइसीयु तथा भेन्टिलेटर तालिम र ९८ जना स्वास्थ्यकर्मी लाई क्रिटिकल केयर सम्बन्धी तालिम प्रदान भएको।</td></tr>
<tr><td></td><td>जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला</td><td>

प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाका लागि Freeze, Dryer, Immunofluorescence Quantitative Analyzer, Co२ Incubator, Autoclave, Hot Air Oven, Deep Freezer (-२० degree) खरिद
तालिमहरू:

कोभिड-१९ को नमुना संकलन, भण्डारण तथा स्थानान्तरण सम्बन्धी तालिम - २ पटक
आधारभूत जेडएन माईक्रोस्कोपी तालिम- २ पटक
पानीको गुणस्तरीयता जाँच तालिम - १ पटक
प्रयोगशालाकर्मीका लागि आधारभूत तालिम - २ पटक
जेड.एन. माईक्रोस्कोपीक र LQAS सम्बन्धी तालिम- २ पटक
HIV परीक्षणको गुणस्तर नियन्त्रणका लागि QC सम्बन्धी कार्यको सुरुवात गरिएको
मलेरिया QA/QC कार्यक्रमको सुरुवात भएको
प्रयोगशालाको भवन ध.उ.न.पा. १३ राजपुर प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालयमा सारी प्रयोगशाला सेवा थप व्यवस्थित बनाउने कार्य भएको

</td></tr>
<tr><td></td><td>अस्पताल तर्फ(सेवाग्राही को संख्या</td><td>
<table>
<tr><th>सेवा</th><th>सेती प्रा.अ.</th><th>महाकाली प्रा.अ.</th><th>टिकापुर अस्पताल</th><th>जि.अ. डोटी</th><th>जि.अ. अछाम</th><th>जि.अ. बैतडी</th><th>जि.अ. बझांग</th><th>जि.अ. बाजुरा</th><th>जि.अ. दार्चुला</th></tr>
<tr><td>OPD सेवा</td><td>१४४७७०</td><td>४३३६३</td><td>९८५३७</td><td>१९७४३</td><td>२१८१५</td><td>२३२१४</td><td>२४८१६</td><td>१६५७४</td><td>१८८६१</td></tr>
<tr><td>अन्तरंग सेवा</td><td>३७३८८</td><td>७५८४</td><td>४६१३</td><td>१२८१</td><td>२२३६</td><td>९१७</td><td>२०३६</td><td>१००६</td><td>७३६</td></tr>
<tr><td>Normal Delivery</td><td>७०९८</td><td>२६४८</td><td>१९७४</td><td>३४१</td><td>५२२</td><td>३८४</td><td>६४२</td><td>४०६</td><td>५१९</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

क्र.सं.	मुख्य मुख्य कामहरू	हाँसिल भएका उपलब्धि									
		शल्यक्रिया		२४४४	२५१४		८१			४०	३७
		Cesarean Section Delivery	१४६१			५०		२१	७१		४
		आकस्मिक सेवा	३८४९९	३६२१०	१८६२७	५५१०					४६७५
		OCMC	२४०	२६२	२०		३११	८४	१४३	१०९	२५
		कोभिड-१९ उपचार	१७६७	१४७२	१११		४०	३६८४	७५१	२३	९७३
		स्वास्थ्य बिमा	२०८०६	१७४२४	५२६३५	२०८०	४२८०	२३६४	४९९०	७३१७	१८८९
	आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था तर्फ(सेवाग्राही को संख्या)	सेवा	प्रादेशिक आयुर्वेद चिकित्सालय	महाकाली आयुर्वेद	जि.आ. स्वा. के. डोटी	जि.आ. स्वा. के. बैतडी	जि.आ. स्वा. के. बझांग	जि.आ. स्वा. के. बाजुरा	जि.आ. स्वा. के. डडेल्धुरा	जि.आ. स्वा. के. दार्चुला	जि.आ. स्वा. के. अछाम
		OPD सेवा	११०७३	७४२०	१०३५०	६८११	२१६५३	११२१२	६३४५	१०५२४	८३६७
		स्तनपायी सेवा	४५१	३४७	२२८	१५२	६९०	२४३	२४६	३११	२४७
		स्वस्थ जीवन सेवा	१६६७	१५८६	२०७४	२८०	२७१९	४७८	२७८	११२०	१००२
		पुर्वकर्म पंचकर्म सेवा	२८३१	७८४९	१३४८	७३६	४१६७	१२३१	२५७२	१३४०	१४६८
		जेष्ठ नागरिक सेवा	२४४०	१६०४	१४१२	३४६	८३६	९८३	३३०	५१४९	६४५
		गाउँघर क्लिनिक सेवा		१५०७	१२७४	८१३	४९८		३६५	३४७	४८२

तालिकाः ५० भाषा तथा संस्कृतितर्फ भएका उपलब्धि

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१.	सुदूरपश्चिम प्रदेश साहित्य सम्मेलन	सुदूरपश्चिम प्रदेश साहित्य समाज सँगको सहकार्यमा साहित्य सम्मेलन सम्पन्न ।
२.	प्रदेशस्तरको भाषा, संस्कृति र पुरातत्व संरक्षणको क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने श्रष्टाहरूलाई सम्मान कार्यक्रम	प्रदेशस्तरको भाषा, संस्कृति र पुरातत्व संरक्षणको क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने ५ जना श्रष्टाहरूलाई नगद र प्रंशसापत्र सहित सम्मान गरिएको।

तालिकाः ५१ खेलकुद तर्फ भएका उपलब्धि

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	उपलब्धि
१	राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता प्रदेश र जिल्लास्तर	रा.खे.प.को आयोजनामा मिति २०७९।०३।२८ देखि ३१ सम्म काठमाडौंमा भएको राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिताको पूर्व सन्ध्यामा प्रदेश र जिल्लास्तरीय छनौट प्रतियोगिता सञ्चालन भई माध्यमिक तहमा अध्यापनरत विद्यार्थीहरूको उल्लेखनीय रूपमा सहभागिता भएको जसबाट जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रियस्तरीय प्रतियोगितामा सहभागी हुने अवसर प्राप्त भएको र इतिहासकै पहिलो पटक १२औं राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगितामा सुदूरपश्चिम प्रदेशले तेस्रो स्थान प्राप्त गर्न सफल भएको।
२	स्वास्थ्यका लागि खेलकुद सबैका लागि खेलकुद नारा सहित विशेष कार्यक्रम	स्वास्थ्यका लागि खेलकुद सबैका लागि खेलकुद नारा सहित विशेष कार्यक्रम सुदूरपश्चिम स्पोर्टश अवार्ड मिति २०७८/१२/२८ गते आयोजना भएको। उक्त कार्यक्रममा सुदूरपश्चिमबाट प्रतिनिधित्व गर्ने वर्ष भरीमा उत्कृष्ट खेलाडी र प्रशिक्षकहरू अवार्डबाट पुरस्कृत भएका।

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	उपलब्धि
३	एन्टीडोपिङ,म्याच फिक्सिङ तथा बल टेम्पोरिङ जस्ता गैर कानुनी क्रियाकलाप विरुद्ध चिकित्सक,खेलाडी,प्रशिक्षक,क्लव संघ/संस्थाहरूलाई सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम	खेलाडी तथा प्रशिक्षककले खेलमा अपनाउनु पर्ने सावधनी,एन्टीडोपिङ सम्बन्धी विभिन्न जानकारी,खेलमा लागू पदार्थको प्रयोग र क्षती,खेलाडीले डोपिङमा भोगेका कारबाही लगायतका विभिन्न विषयमा जानकारी ।
४	खेलसँग सम्बन्धित संघ/संस्थाको संस्थागत सुशासनको खेल प्रशिक्षकको लागि तालिम,रेफ्री,अम्पाएर तालिम सञ्चालन	खेल पत्रकारिताको माध्यमबाट खेलसँग सम्बन्धित संघ तथा संस्थाहरूको सुशासन विषयमा छलफल तथा पारदर्शिता विषयमा छलफल र प्रशिक्षणमूलक कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।
५	मुख्यमन्त्री कप प्रतियोगिता सञ्चालन	- परिषद्को मिति २०७८/१०/१८ को निर्णयानुसार मुख्यमन्त्री महिला/पुरुष फुटबल,पुरुष राष्ट्रिय भलिबल,कवड्डी,महिला क्रिकेट,ब्याडमिन्टन,तेक्वान्दो,हाफम्याराथुन आदि प्रतियोगिता सञ्चालन भएका थिए जसबाट अन्य प्रदेशका विशिष्ट व्यक्तिहरू, खेलकुद क्षेत्रका प्रशिक्षकहरू, व्यवस्थापक,निर्णयाक,रेफ्री र खेलाडीहरूको एकसाथ उपस्थिति भएकाले आपसी भाइचाराको सम्बन्ध स्थापित भएको। - खेलकुदको माध्यमले आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनलाई सहयोग पुगेको । - सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले खेलकुद क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकता दिएको विषय सुदूरपश्चिम प्रदेशभित्र मात्र नभई अन्य प्रदेशमा समेत प्रचार प्रसार भएको। - खेलकुद कार्यक्रमको "औपचारिक उदघाटनको दिनमा निकालिएको र्याली र मार्चपासमा प्रदर्शनमा निकालिएको साँस्कृतिक कार्यक्रमबाट कला संस्कृतिको संरक्षणमा टेवा पुगेको।

क्र.सं..	कार्यक्रमको नाम	उपलब्धि
६	अन्य प्रतियोगिता सञ्चालन	- अन्य प्रतियोगिता अन्तर्गत प्रदेशस्तरीय भलिबल प्रतियोगिता सञ्चालन भएको। जसबाट खेलकुदको माध्यमले आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनलाई सहयोग पुगेको। - सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले खेलकुद क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकता दिएको विषय सुदूरपश्चिम प्रदेशभित्र मात्र नभई अन्य प्रदेशमा समेत प्रचारप्रसार भएको। - खेलकुद कार्यक्रमको "औपचारिक उदघाटनको दिनमा निकालिएको र्याली र मार्च पासमा प्रदर्शनमा निकालिएको साँस्कृतिक कार्यक्रमबाट कला संस्कृतिको संरक्षणमा टेवा पुगेको।
७	१३औ साग खेलकुदका प्रशिक्षक र खेलाडीहरूलाई पुरस्कार तथा सम्मान कार्यक्रम	१३ औ सागमा सु.प.बाट प्रतिनिधित्व गरी पुरस्कार विजेता खेलाडीहरू तथा प्रशिक्षकको भूमिकामा रहेका प्रशिक्षकहरूलाई नगद पुरस्कारबाट सम्मान गरिएको।
८	खेलमैदान निर्माण	कैलाली र कञ्चनपुरमा ११ वटा खेलमैदानको निर्माणले स्थानीयस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनमा टेवा पुगेको।
९	प्रदेशस्तरीय खेलकुद संरचनाको डि.पि.आर. निर्माण	फाप्ला क्रिकेट रंगशाला,टीकापुर स्पोर्टश र महेन्द्रनगर मल्टीप्रपोजको डिपिआर निर्माण कार्य सम्पन्न भएको र आ.व. २०७९/८०मा संरचना निर्माणका लागि टीकापुर र महेन्द्रगरका लागि बजेट विनियोजन भएको ।

तालिकाः ५२ युवा परिषद अन्तर्गत भएका उपलब्धि

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१	सही नीति सक्षम नेतृत्व भन्ने भाव अनुरूप राजनैतिक विज्ञ र युवाबीच राजनैतिक र वैचारिक अनुशिक्षण कार्यक्रम	• युवाहरूमा राजनैतिक मुल्य मान्यता र वैचारिक रूपमा क्षमता विकास भएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
२	स्वच्छ प्रदेश स्वस्थ युवा समृद्ध प्रदेश युवा भन्ने नारा सहित सार्वजनिक स्थलहरूको सरसफाई अभियान	• सरसफाई अभियानमा युवाहरू परिचालन गरिएको।
३	प्रदेशस्तरीय युवा महोतस्व तथा सम्मेलन	• युवा प्रतिभा तथा विविध पेशा व्यवसायका विविध क्षेत्रमा सकृय युवाहरूबीच अन्तरक्रिया सम्पन्न गरिएको।
४	युवा प्रतिभा छनौट तथा सम्मान कार्यक्रम	• युवा प्रतिभाहरूको छनौट पुरस्कार वितरण तथा प्रतिभाको सम्मान गरिएको ।
५	परम्परागत तथा आधुनिक सीप कला प्रदर्शनी तथा अनुभव आदानप्रदानका लागि अन्तरप्रदेश भ्रमण	पुरानो पिँढीको सीप तथा कला नयाँ पुस्तामा हस्तान्तरणबारे जानकारी प्राप्त भएको।
६	उद्यमी युवाहरूका संघर्ष र सफलताका कथा भिडियो डकुमेन्ट्री	युवाहरूमा उद्यमशिलता तथा संघर्ष गर्न प्रेरित गरिएको ।
७	सुदूरपश्चिम प्रदेशमा युवाहरूको लागि हुन सक्ने सम्भावित व्यवसायको सम्भाव्यता अध्ययन	प्रदेशमा युवाहरूको लागि उद्यम तथा रोजगारीको सम्भावना, उद्योग तथा व्यवसायको अवस्था र प्रदेशको लागत प्रभावी तथा तुलनात्मक लाभ भएको उद्यम तथा पेश व्यवसायको नक्शाङ्कनको कार्य भएको ।
८	सामाजिक कुरीति, छाउपडी प्रथा, बोक्सी आरोप, बालविवाह र महिला हिंसा न्यूनीकरणका लागि युवा सचेतनामुलक कार्यक्रम	समाजमा व्याप्त कुरीति कुप्रथा तथा कुप्रचलनहरू हटाइ समाजलाई सभ्य सुसंस्कृत तथा वैज्ञानिक बनाउन पहल गरिनुका साथै बालविवाह र घरेलु हिंसाका घटना कम गर्न युवा परिचालन गरिएको ।
९	सफल युव उद्यमीसँग युवाहरूको अन्तरक्रिया	सफलताका कथा प्रचारप्रसार गरी युवाहरूलाई परिश्रम गर्ने बानीको विकास गरिएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	मुख्य मुख्य उपलब्धि
१०	कुलत तथा दुर्व्यसनी नियन्त्रण एवम् न्यूनिकरणका लागि युवासँग सम्बन्धित संघ संस्था एवम युवाहरूमा परिचालन	कुलत तथा दुर्व्यसनको बढ्दो प्रभाव प्रचलनले समाजलाई विक्षिप्त बनाएको अवस्थाबारे युवाहरूलाई आन्तरिकृत गरी दुर्व्यसनबाट बच्न अपनाउनु पर्ने रणनीतिबारे युवा तथा सरोकारवाला संघ संस्थाहरूबीच समन्वय तथा सहकार्य गरिएको ।
११	उद्यमशिलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम संचालन	युवाहरूमा उद्यमशिलता विकास, रोजगारी सिर्जना गर्ने,व्यवसाय संचालन गर्ने र साना तथा घरेलु उद्योगको स्थापना तथा संचालनका लागि आवश्यक सीप र दक्षता विकास गरिएको । साथै लगानीका लागि आवश्यक पर्ने वित्तीय व्यवस्थाबारे अवगत गरिएको ।
१२	युवा संघ संस्थाहरूको मागमा आधारित लागत साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन	लागत साझेदारीमा काम गर्न इच्छुक युवाहरूलाई लगानीको लागि साझेदारी गरिएको ।
१३	रोजगार अन्तर्गत विभिन्न सीपमुलक तालिम सञ्चालन	रोजगार तथा उद्यमसँग सम्बन्धित सीप विकासका कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
१४	युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन कार्यक्रम	विज्ञान प्रविधिको विकास र विस्तारमा युवाहरूको ध्यानाकर्षण गरिएको तथा विज्ञान तथा प्रविधि र वैज्ञानिक आविष्कारको क्षेत्रमा काम गर्ने युवाहरूलाई प्रोत्साहन गरिएको ।

तालिकाः ५३ श्रम तथा रोजगार

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	उपलब्धि
१	उद्योग प्रतिष्ठानहरूको रिक्त पदहरूको विवरण संकलन र माग भएको	सुदुरपश्चिम प्रदेशमा साना ठुला गरी जम्मा उद्योग प्रतिष्ठानहरूको संख्या १३१ रहेको। ❖ जम्मा कामदार कर्मचारी संख्याः ८५०० जना

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	उपलब्धि
	आवश्यक जनशक्ति रोजगारीमा सिफारिस	यस आ.व. मा रोजगारीमा सिफारिस संख्या: ६७ जना ❖ महाकाली सुगर मिल: १३ जना ❖ राजश्री फुड ई.: १० जना ❖ गोदावरी फ्लोर मिल: ७ जना ❖ देउती गुट्खा उद्योग: १३ जना ❖ पाठक खाद्य उद्योग: ४ जना ❖ अपि होटल, बैतडी: ३ जना ❖ होटल वर्षा, अछाम: ३ जना ❖ होटल दरबार, अछाम: ३ जना ❖ लक्ष्मी कत्था, उद्योग: ११ जना
२	रोजगारदाता र स्थानीयस्तरका ट्रेड युनियनहरूसँग रोजगार विनिमय सेवा सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम	डडेल्धुरा, कैलाली र कंचनपुर जिल्लाका रोजगारका क्षेत्रहरूको सम्भावनाहरू पहिचान र चुनौतीका बारेमा समन्वय गरी त्रिपक्षीय श्रम सम्बन्ध समुधुर हुनुको साथै श्रमिक र रोजगारदाताबिचको सम्बन्धमा पनि सुधार भएको । श्रमिकले पाउनु पर्ने पारिश्रमिक र अन्य सेवा सुविधाको बारेमा छलफल गरिएको।
३	वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी जनचेतना अभिमुखीकरण कार्यक्रम	बैतडी र अछाम जिल्लामा कार्यक्रम संचालन गरिएको । बैतडीको दशरथचन्द नगरपालिका, अछामको मंगलसेन नगरपालिकाका नगर प्रमुख र अन्य जनप्रतिनिधि र कर्मचारीसँग छलफल गरी वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केर आएका युवाहरूको लागि स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमका लागि समुह गठन गरी व्यवसाय संचालनका लागि अनुदानको व्यवस्था गर्ने सहमति भएको ।
४	उद्यमशिलता तथा वित्तीय साक्षरता विकास तालिम	❖ बाजुरा जिल्लाको मार्तडीमा २७ जना , ❖ डोटीको दिपायलमा २८, ❖ कैलाली जिल्लाको टिकापुरमा २८ जना र ❖ कंचनपुर जिल्लाको कृष्णपुरमा ३३ जना गरी जम्मा ११६जनाले तालिम प्राप्त गरेका । ❖ सबै जिल्लागरी व्यवसायको सुरुवात गर्नेको संख्या ३५ जना

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	उपलब्धि
५	स्थानीय तहका रोजगार सेवाकेन्द्रहरूसँग वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम	८८ वटा स्थानीय तहमा रहेका रोजगार सेवा केन्द्रले रोजगार सम्बन्धी गरेका कार्यहरूको प्रगति समीक्षा तथा स्थानीय तहमा भएका रोजगारीका अवसर , स्थानीय तहमा आवश्यक तालिमको विवरण प्राप्त भएको ।
६	कार्यस्थलमा कामदारहरूको सुरक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रशिक्षण तथा परामर्श	कार्यस्थलमा काम गर्दा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा तथा सतर्कताको बारेमा सबैलाई जानकारी प्राप्त हुनुको साथै काम गर्दा प्रयोग गर्नुपर्ने सुरक्षाका साधनहरूको बारेमा रोजगारदातालाई उपलब्ध गराउन सहजीकरण भएको।
७	उद्योग प्रतिष्ठानहरूमा कार्यरत श्रमिकहरूलाई श्रमिक शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम	कार्यस्थलमा काम गर्दा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा तथा सतर्कताको बारेमा सबैलाई जानकारी प्राप्त हुनुको साथै उद्योग प्रतिष्ठानहरूमा हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण गरी असल श्रम सम्बन्धको विकास गरी उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने।
८	बालश्रम निवारण तथा न्यूनीकरण सम्बन्धी सरोकारवाला निकायहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	❖ डडेल्धुराको अमरगढी नगरपालिका, ❖ बैतडीको दशरथचन्द नगरपालिका, ❖ कैलालीको धनगढी उपमहानगरपालिका र ❖ कन्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, ट्रेड युनियन, रोजगारदाता र सरोकारवाला संघ संस्थाहरूसँग बालश्रमका विषयमा छलफल गरी बालश्रम निवारण गर्ने, बालश्रममुक्त नगरपालिका, जिल्ला घोषणा जस्ता कार्यक्रम गरी बालश्रम रहित प्रदेशको निर्माण हुने।
९	तालिम संचालन	यस शाखाबाट ट्रेस नेपालसँगको समन्वय र सहकार्यमा विभिन्न क्षेत्रगत तालिमका लागि सिफारिस गरिएको र ती मध्ये ३४० जना तालिमबाट लाभान्वित भएका । ❖ फर्निचरः ८० जना ❖ घर निर्माण सम्बन्धीः १२० जना ❖ घर प्लाष्टरः ६० जना ❖ ईलेक्ट्रिसियनः ६० जना ❖ पलम्बिङ्गः २० जना

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	उपलब्धि
		❖ जम्माः ३४० जना लाभान्वित

तालिकाः ५४ सिप विकास तालिम अन्तर्गत नियमित तथा अपग्रेड तालिम सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	तालिमको नाम	तालिम अवधि	महिला	पुरुष	जम्मा	कैफियत
१	विद्युत जडान	६ महने	०	१०५	१०५	
२	केश श्रृगार	६ महिने	८३	०	८३	
३	कटाई सिलाई	६ महिने	२७७	०	२७७	
४	ईलेक्टोनिक्स	६ महिने	३	१७	२०	
५	मोटर साईकल मर्मत	६मिहने	०	५८	५८	
६	कम्प्युटर	६ मिहने	३७	४	४१	
७	प्लम्बिङ्ग	६ मिहने	०	३०	३०	
जम्मा			४००	२१४	६१४	
१	विद्युत जडान	३ महिने	६	७०	७६	
२	मोवाईल मर्मत	३ महिने	८	५०	५८	
३	हाते कढाई	३ महिने	८०	०	८०	
४	प्लम्बिङ	३ महिने	०	६५	६५	
५	केश श्रृगार	३ महिने	८२	०	८२	
६	मोटर साईकल मर्मत	३ महिने	०	२०	२०	
७	डकर्मी तालिम	३ महिने	५	१५	२०	
८	आल्मोनियम फेब्रिकेटर	३ महिने	४	१६	२०	
९	कटाई सिलाई	३ महिने	२०	०	२०	
जम्मा			२०५	२३६	४४१	
१	डल्स तथा कुसन बनाउने	४५दिने	४२	०	४२	

क्र.सं.	तालिमको नाम	तालिम अवधि	महिला	पुरुष	जम्मा	कैफियत
२	हाते होजियारी	४५ दिने	५५	०	५५	
३	लेहङ्गा बनाउने	४५दिने	२०	०	२०	
४	कपाल काटने	४५ दिने	२	३८	४०	
५	नेल आर्ट तथा मेहेन्दी	४५दिने	२०	०	२०	
६	बारबर	४६ दिने	०	४०	४०	
७	मोटर रिवाण्डिङ्ग	४५ दिने	०	२०	२०	
८	मालापोते बनाउने	१ महिने	४१	०	४१	
९	तरकारी खेती	१ महिने	७८	८	८६	
	जम्मा		२५८	१०६	३६४	
जम्मा तालिम प्राप्त जनशक्ति			८६३	५५६	१४१९	

६.१० प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

६.१०.१ वित्तीय विवरण

प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिकाः ५५ प्रदेश नीति तथा योजना आयोगलाई विनियोजन गरिएको खुद बजेट र खर्चको विवरण (रू. हजारमा)

विवरण	चालु	पुँजीगत	जम्मा
सुरु विनियोजन	२५०५३	५८१३	३०८६६
थपघट	०	०	०
जम्मा विनियोजन	२५०५३	५८१३	३०८६६
खर्च	१६३७०	५१२४	२१४९४
खर्च प्रतिशत	६५.३४	८८.१५	६९.६४

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा चालुतर्फ रू. २ करोड ५० लाख ५३ हजार र पुँजीगततर्फ रू. ५८ लाख १३ हजार समेत कुल रू. ३ करोड ८ लाख ६६ हजार प्रदेश सरकारको स्रोतबाट विनियोजन गरिएको थियो। आयोगको लागि विनियोजित कुल रकममध्ये समीक्षा अवधिमा चालुतर्फ रू.१ करोड ६३ लाख ७० हजार र पुँजीगततर्फ रू. ५१ लाख २४ हजार गरी जम्मा रू.२ करोड १४ लाख ९४ हजार खर्च भएको थियो। समग्रमा प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट कुल विनियोजनको ६९.६४ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

६.१०.२ प्रमुख उपलब्धि

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्त्यसम्ममा प्रदेश नीति तथा योजना आयोगबाट सम्पादन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य उपलब्धि निम्नानुसार रहेका छन्-

- आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको।
- प्रदेश प्रोफाइल (वस्तुस्थिति विवरण) प्रकाशन गरिएको।
- मध्यमकालीन खर्च संरचना (MTEF-२०७९/८०-२०८१/८२) प्रकाशन गरिएको।
- सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रथम पन्चवर्षीय योजनाको आवधारणापत्र र आधारपत्र प्रकाशन गरिएको।
- सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रथम पन्चवर्षीय योजनाको तयारीका लागि सरोकारवालाहरूसँग विभिन्न चरणमा छलफल कार्यक्रम संचालन गरिएको।
- सुदूरपश्चिम प्रदेश अनुगमन तथा मुल्यांकन निर्देशिका प्रकाशन गरिएको।
- प्रदेशस्तरीय असल खानपान मार्गदर्शन प्रकाशन भएको।
- प्रदेश विकाश परिषद्को बैठक सञ्चालन भएको।
- प्रदेशस्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा समितिको सचिवालय स्थापना गरिएको।
- प्रदेशस्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिको बैठक सञ्चालन गरिएको।
- प्रगति समीक्षा गोष्ठी वार्षिक र चौमासिक सन्चालन गरिएको।
- प्रदेस विकाश समस्या समाधान समितिको बैठक सम्पन्न भएको।
- प्रदेश गौरव लगायत अन्य ठुला आयोजनाहरू तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन गरिएको।

परिच्छेद - ७
समस्या, चुनौती तथा भावी कार्यदिशा

७.१ समस्या र चुनौती

७.१.१ समस्याहरू

(क) आयोजना छनौट, वर्गीकरण तथा जिम्मेवारी निर्धारण

- आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट सम्बन्धी मापदण्डको पूर्ण पालना हुन नसक्नु ।
- पुर्वसम्भाव्यता अध्ययन बिनाका आयोजना तथा कार्यक्रममा बजेट प्रस्ताव गर्नु।
- बजेट तर्जुमा गर्दा सरोकारवाला निकायहरूसँग पर्याप्त छलफल नहुनु।
- बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा योजनाबद्ध रूपमा प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरू छनौट नभई विभिन स-साना कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन हुने प्रवृतिले तोकिएको समयमा कार्य सम्पन्न हुन नसक्नु।
- अन्तरनिकाय समन्वयको अभावमा आयोजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना कायमै रहनु।
- प्रादेशिक महत्व तथा प्रदेश गौरवका आयोजनाहरूको छनौट मापदण्ड तयार नहुनु।
- वहुवर्षीय ठेक्का सम्बन्धी मापदण्डको पूर्ण पालना नहुनु।
- आयोजना बैंक तयार नहुनु।
- तीन तहका सरकारले सञ्चालन गर्ने आयोजनाको प्रष्ट वर्गीकरण नहुँदा कुनै आयोजनाको लागि तीनवटै तहबाट बजेट विनियोजन हुने र अन्य महत्वपूर्ण आयोजनाको लागि बजेट अभाव हुने जस्ता समस्याहरू देखिएको।

(ख) बजेट विनियोजनमा देखिएका समस्याहरू

- कार्यान्वयन क्षमता तथा कार्यक्षेत्रको आँकलन नगरी बजेट विनियोजन गर्नु।
- आफू मातहतका कार्यालयहरूबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने कार्यक्रम मन्त्रालयमै राखी बजेट विनियोजन गर्ने प्रवृत्ति रहनु।
- बहुवर्षीय प्रकृतिका योजनामा दायित्व व्यवस्थापनका लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन नगरी आर्थिक वर्षको सुरुमै स्रोत सुनिश्चितता माग गर्ने प्रवृत्ति बढ्नु।
- मध्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक बजेटबीच पर्याप्त तादम्यता नहुनु।

(ग) बजेट कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरू

- जनशक्तिको अभाव तथा उपलब्ध जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि हुन नसक्नु।
- कर्मचारीको कार्यसम्पादनलाई निजको वृत्ति विकाससँग आबद्ध गर्न नसकिएको।
- वार्षिक बजेट कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको कार्ययोजना अनुरूप कार्य हुन नसक्नु।

- स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि आवश्यक कार्यविधि, मापदण्ड समयमै तर्जुमा हुन नसक्नु।
- कतिपय आयोजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन विधि नै निश्चित नगरी ठुलो रकम विनियोजन हुँदा उक्त कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा जटिलता उत्पन्न हुनु।
- वार्षिक बजेट विनियोजन गर्नुपर्ने गरी अनावश्यक संस्थागत संरचनाहरू थपिंदै जानु।
- पुँजीगत प्रकृतिका निर्माण सम्बन्धी आयोजनाहरूको खरिद प्रक्रिया समयमै हुन नसक्नु।
- वहुवर्षीय आयोजनामा दायित्व भुक्तानीका लागी बजेट तर्जुमाका बखत पर्याप्त बजेट विनियोजन नहुँदा एकातर्फ आयोजना समयमा सम्पन्न हुन नसक्ने र अर्कोतर्फ अपेक्षित वित्तीय प्रगति हासिल हुने अवस्था नहुनु।

(घ) आयोजनाको समग्र व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास नहुनु

आयोजना कार्यान्वयन, प्रगतिको आवधिक तथा निरन्तर अनुगमन र समीक्षा, प्रभाव मूल्याङ्कन र दिगोपनाका लागि आयोजना व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास हुन अपरिहार्य हुन्छ । प्रदेशमा आयोजनाको एकीकृत व्यवस्थापन प्रणाली विकास भएको छैन ।

(ङ) कानूनको अभाव हुनु

संघीय निर्देशक कानूनहरू र नेपाल सरकारसँग साझा अधिकारका क्षेत्रभित्र संविधानको अनुसूची—७ मा परेका विषय र नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँग साझा अधिकारका क्षेत्रभित्र अनुसूची—९ मा परेका विषयमा संघीय कानून नबन्दा प्रदेश तहका नीति निर्माण र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र प्रदेशका कतिपय कानून निर्माण गर्न समस्या देखिएका छन् ।

(च) प्रदेश तथ्याङ्क प्रणाली नहुनु

प्रदेश सरकारका हरेक निर्णयहरू तथ्यमा आधारित हुनु पर्दछ तर प्रदेशमा त्यस्तो संरचना नै नभएकाले प्रदेश सरकारले लिने निर्णयहरू यथार्थपरक नहुने जोखिम रहेको छ । प्रदेश तथ्याङ्क कार्यालयको अभावमा तथ्याङ्कीय व्यवस्थापनका कार्यहरूलाई प्रदेशको आवश्यकता, बदलिंदो परिवेश र अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य मान्यता अनुरूप व्यवस्थित रूपमा अगाडि बढाउन समस्या देखिएको छ ।

७.१.२ चुनौतीहरू

- प्रदेश सरकारका आयोजनाहरू छनौट तथा वितरणमा क्षेत्रीय सन्तुलन मिलाउन, विकासको लाभ सबै वर्ग र क्षेत्रका जनतालाई अनुभूति हुने गरी दिलाउनका लागि लाभ र लागतका आधारमा आयोजनाहरूको छनौट तथा कार्यान्वयनको विधि र मापदण्ड सहितको आयोजना बैंक स्थापना र कार्यान्वयन गर्नु ।

- दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गरी प्रदेश तथा स्थानीय तहका वार्षिक विकास कार्यक्रम र आवधिक योजना मार्फत दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिमा केन्द्रित गर्नु । उक्त लक्ष्य प्राप्तिका लागि आवश्यक स्रोतहरूको व्यवस्थापन गरी सूचकहरूको वस्तुनिष्ठ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी नीति निर्मातालाई पृष्ठपोषण गर्नु ।
- आयोजना व्यवस्थापन, सञ्चालन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनलाई संस्थागत गर्नु र आयोजना र कार्यक्रमको वस्तुनिष्ठ सूचकहरूको आधारमा नियमित निरीक्षण, अनगुमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास गरी हरेक निकायद्वारा गरिने निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबीच एकरूपता कायम गरी निर्धारित समय, गुणस्तर र लागतमा आयोजनाहरू सम्पन्न हुने वातावरण बनाउनु।
- प्रदेशको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी गरी कानूनी व्यवस्थापन, संरचनागत सुधार तथा आवश्यक जनशक्ति परिचालन गर्नु ।
- प्रदेश र स्थानीय तहहरूलाई योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा अनुशिक्षण सम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरी उनीहरूको क्षमता एवम् दक्षता अभिवृद्धि गर्नु ।
- पुँजीगत खर्च बढाउदै चालु खर्चको अंश क्रमशः घटाउँदै लैजानुपर्ने सिद्धान्त अनुरूप प्रदेशमा स्थापना भएका मन्त्रालय, निकाय र कार्यालयहरूको कारण चालु खर्चमा भार थपिँदै जानु, विषयगत मन्त्रालयहरूले जिल्लामा कार्यालयहरू थप्न जोडदिने गर्दा पुँजीगत बजेटमा दबाब बढदै जानुले जिल्लामा प्रदेशको एकीकृत सेवा केन्द्रमार्फत सबै मन्त्रालय र निकायका सेवा प्रवाह गर्ने गरी प्रशासनिक पुनर्संरचना गर्नु ।

७.२ भावी कार्यदिशा

१. प्रदेश सरकारको नियमित दायित्व सिर्जना हुने गरी विभिन्न सांगठनिक संरचनाहरूको निर्माण गरिएको हुँदा यसले आगामी दिनमा प्रदेश सरकारको स्रोतमा अधिक चाप पर्न जाने देखिन्छ। राजस्व संकलनको तुलनामा साधारण खर्च बढदै जाँदा पुँजीगत खर्चमा कटौती हुदै जाने सम्भावनातर्फ सजग रहँदै आगामी दिनमा राजस्व परिचालनका लागि करको दायरा विस्तारतर्फ पहल गरिने।

२. राजस्वमा आन्तरिक राजस्वको हिस्सा बढाउन तथा राजस्व परिचालनको दायरा बिस्तार गर्ने सम्बन्धमा कार्यदलमार्फत अध्ययन गरी आन्तरिक राजस्व परिचालन र वृद्धिमा जोड दिइने।

३. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई थप शीघ्रता प्रदान गर्न विषयगत मन्त्रालय र निकायसँग छलफल गरी आवश्यक सहजीकरण गर्ने, बढी राजस्व संकलन हुने क्षेत्रहरूमा रहेका समस्या

समाधान गर्ने, बहुवर्षीय आयोजनाको लागि बजेट सुनिश्चितता गरेको रकम समयमै उपलब्ध गराउनेतर्फ जोड दिइने।

४. आधारभूत वस्तु तथा कृषिमा आत्मनिर्भर हुन र उपभोग्य वस्तुमा आयात प्रतिस्थापन गर्न प्रत्येक पालिका वा जिल्लामा अधिक सम्भाव्य तथा प्रतिफलयुक्त वस्तुको पहिचान तथा उत्पादनमा केन्द्रित हुने गरी विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने।

अनुसूची-१

प्रदेश गौरवका आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था

तालिकाः ५६ प्रदेश सरकारबाट सुरु गरेका एवम् हाल कार्यान्वयनमा रहेका प्रदेश गौरवका आयोजनाको विवरण (रु.लाखमा)

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजनाको कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजनाको कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
१	३	४	५	६	७	८	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	खसड-मार्तडी सडक (सिङ्गडा-काँडा जय बागेश्वरी गैरीखांद डोगडी आटीचौर-मार्तडी)	बाजुरा	बडीमालिका न.पा बाजुरा -बुडीगंगा न,पा बाजुरा-खसड क्षेडेदह गा.पा-	६५	२२७५०	२.६५	२.५१	२ वर्ष	६०	५१	२१४४	१०९१	२४ कि.मि. अध्ययन भएको, १५ कि.मि. (Upgrading) मा ठेक्काका लागि कार्यान्वयनमा रहेको।		

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजनाको कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजनाको कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
२	सतबाज-श्रीभावर-हाट-दार्चुला सडक	बैतडी	सुर्नया गा.पा., पुर्चुडी न.पा., डिलासैनी गा.पा. र मार्मा गा.पा.	९०	४९५००	२५५	२.४४	२ वर्ष	६०	५३	७००	३७०.९४	नाली निर्माण, सब ग्रेड (६ कि.मि.) सब बेस, टेवा पर्खाल, कल्भर्ट आदी । हाल सम्मको कुल खर्च १३ करोड ०४ लाख १० हजार	स्थानीय विवाद, बाढी पहिरोका कारण बाटो बन्द भई	स्थानीय सरकारसँग छलफल गरी समस्या समाधान गरिएको

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजना ले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजना को कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजना को कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
३	चिसापानी-ऋषिदह बडिमालिका सडक (चिसापानी-जंगलघाट-तुर्माखाद-गैरीटाड-कालीगाउँ दर्ना माझेठाना-जयगढ-नन्देगडा-मेल्लेक-सोडसा-ऋषिदह-बडिमालिका)	अछाम	तुर्मखाद गा.पा - ढकारी गा.पा -कमलबजार न.पा मंगलसेन न.पा - रामरोसन गा.पा.-जयगढबान्नी गड गा.पा - मेल्लेख गा,पा अछाम र त्रिबेणी नगरपालिका बाजुरा	२०३	१०६०५०	०.५	०.३३	२ वर्ष	९०	८८	३३५	२९२	सडक चौडा बनाउने काम र टेवा पर्खाल निर्माण	ञङ्कङ्क स्वीकृत नभएकोले जंगल क्षेत्रमा काम गर्न नसकिएको	
४	दैजी-पोखरा-ढुङ्गाड-बझाङ्ग सडक (दैजी-जोगबुडा-चिरकिट्टे-घटाल-पोखरा-बेलापुर-ढुङ्गाड-बझाङ्ग)	डडेल्धुरा	परशुराम न.पा, आलिताल गा.पा र नवदुर्गा गा.पा	११५	२८०००	५.१	४.६०	२ वर्ष	८९	८९	१०९०.०२	९७०.८८	१५ कि.मि कालोपत्रे सडक निर्माणा तथा ३०.५ कि.मि कालोपत्रे सडक निर्माणाधिन		

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजनाको कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजनाको कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
५	खलङ्गा- खार-देथला-पारीबगर-खण्डेश्वरी सडक	दार्चुला	महाकाली न.पा., नौगाड गा.पा., शैल्यसिखर न. पा ., मार्मा गा.पा. र अपिहिमाल गा.पा.	९३	५११५०	३.५	३.४१	२ वर्ष	९७	९६	१२२०	११६६.५३	नाली निर्माण, सब ग्रेड (४ कि.मि.) सब बेस, टेवा पर्खाल, कल्भर्ट आदी । हाल सम्मको कुल खर्च २५ करोड ०३ लाख ८९ हजार	स्थानीय विवाद, बाढी पहिरोका कारण बाटो बन्द भई	स्थानीय सरकारसँग छलफल गरी समस्या समाधान गरिएको

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजना को कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजना को कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
६	दिपायल-साइपाल सडक (सिलगढी-पातिहाल्ले-सानुखोला-थलाराखोली विप्रा-कुचेखोला-जडार-पानकोट-तपोवन तल्कोट-धलौनकाकरकोट-साइपाल हिमाल बेसी साइढुङ्गा हुँदै हुम्ला जिल्लाको सिमाना रानी खर्क नाम्या गाउँपालिका)- ठेक्का सम्झौता - पानकोट जडार सडक खण्ड	बझाङ्ग	बझाङ्ग जिल्ला थलारा, खप्तडछान्ना ,जयपृथ्वी, मष्टा, तल्कोट, साईपाल, पालिका	९५	६११२५	०.६५	०.५४	२ वर्ष	४०	४०	२५०	२५०	□ङ्ग□कत्रथत्र थज ^□चलग□लच ङ्ग गकखत्रथ ह्कतत	स्थानीय विवाद, बाढी पहिरोका कारण बाटो बन्द भई	स्थानीय सरकारसँग छलफल गरी समस्या समाधान गरिएको

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजना को कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजना को कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
७	सहजपुर-बोक्टान-दिपायल सडक	डोटी	कैलाली जिल्लाको सहजपुर देखि डोटी जिल्लाको विपिनगर, अत्तरकाडा, छिडिखान, वोगटान, वायल, रानागाउ, राजपुर, दिपायल	१८०	४१२००	२.१	१.७०	३ वर्ष	९८	९८	१०५०	१०२९.११२	Structure को कार्य ७०% सम्पन्न र ग्राभेल कार्य ५०% सम्पन्न		

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजनाको कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजनाको कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
८	बेलौरी-कलुवापुर-नाइल-बुडर सडक	कंचनपुर	कञ्चनपुर जिल्लाका बेलौरी न.पा., लालझाडी गा.पा., शुक्लाफाँटा न.पा., कृष्णपुर न.पा., र डोटी जिल्लाको जोरायल गा.पा.	४६.९३५	११४९९	२२	१९.३५	४ वर्ष	१००	१००	३६६	३६५	१७ कि. मि कालोपत्रे	शुक्लाफाटा राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा सडक निर्माणमा अबरोध	
९	भजनी-छोटीभन्सार खेमडी ठुलीगाड सडक (भजनी-छोटीभन्सार लालबोझी भजनी जोशीपुर फल्ले-बिसौना सल्लेरी राक्सा कोल्तडी खिमडी ठुलीगाड)	कैलाली	भजनी न.पा., जोशीपुर गा.पा., बर्दगोरिया ग.पा., र मोहन्याल गा.पा.	६०	१४५००	२.५	२.०७	२ वर्ष	८०	७०	२४२	१६५	नाली निर्माण, सब ग्रेड (३ कि.मि.) सब बेस, टेवा पर्खाल, कल्भर्ट आदी । हाल सम्मको कुल खर्च ४ करोड ७२ लाख ९३ हजार	जग्गा विबाद, Alignment विबाद, निर्माण कम्पनीको ढिलासुस्ती, कोभिड महामारी आदी ।	स्थानीय सरकारसँग छलफल गरी समस्या समाधान गरिएको

क्र. सं.	आयोजना/कार्यक्रम को नाम	आयोजनाले प्रभाव पार्ने जिल्लाहरू	आयोजनाले प्रभाव पार्ने स्थानीय तहहरू	आयोजनाको कुल लम्बाइ कि. मि.	आयोजनाको कुल अनुमानित लागत रू. लाखमा	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति (%)			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति स्थिति				यस अवधिसम्म हासिल भएका मुख्य मुख्य उपलब्धि	कार्यान्वयनमा देखिएका परेका प्रमुख समस्या	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयास
									प्रतिशत		रकम				
						भौतिक	वित्तीय	वर्ष	भौतिक	वित्तीय	विनियोजन	खर्च			
	जम्मा			९४७.९४	३७१२७४		२.२७		६८.२३	७६	७०३१.०२	५३३५.४६			

स्रोतः भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय